

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES.

OFFICIAL REPORT

*Thirtyfirst day of the First Session of
The Andhra Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, the 12th July, 1967.

The House met at Half-Past Eight of the Clock.

(Mr Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

TAICHUNG NATIVE PADDY

341—

* 663 Q.—SARVASRI DHANENKULA NARASIMHAM (Udayagiri) P. O. Satyanarayana Raju (Yemmiganur) —Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state

(a) the extent of land in which Taichung Native I paddy variety has been cultivated during the year 1966-67, and

(b) the extent of land to which this paddy cultivation will be extended during 1967-68 ?

The Minister for Agriculture (Sri P. Thimma Reddy) —

(a) 3,82,000 acres

(b) 6,15,000 acres

ఎ. మూడు లక్షల ఎనభై రెండు వేల ఎకరాలు.

బి. ఆరు లక్షల పదిహేను వేల ఎకరాలు.

శ్రీ ధనేకుల నరసింహం — నెల్లూరు జిల్లాలో బుచ్చిరెడ్డిపాలెం, అల్లూరు, మైపాడు, నూగూరుపాడు మొదలగు పాళెంకాలలో ప్రభుత్వ వద్ద సాయశేతాల్లోను రైతుల పొలాలలోను బోర్లు వేలాడగట్టుతున్నాడు. ఈ ప్రయోగాలవల్ల వచ్చే ఫలితాలతో రైతులు సంతుష్టిచెందారా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి. — రైతు సంతుష్టికే కాదు, ఈ వర్ ఫార్మిన్స్, ప్రయోగం ఫిట్టా వుంటుందో, ఏ తేదీన వాటారు. ఏ తేదీన కోశారు మున్నగు విషయాలపై శ్రీ ధనేకుల నరసింహం అ బోర్లు ఉన్నయోగవలెనా.

శ్రీ బి. హెచ్. విజయకుమారరాజు (భీమవరం). — టైమింగ్ నేటివ్ — హైయార్లింగ్ వెరైటీస్ వండించడానికి పెట్టుబడులు చాలా ఎక్కువ అవుతున్నాయి యీల్డ్ ఎక్కువ వచ్చినా రైతుకు అర్థంకా లాభదాయకంగా లేదు. ఆ ధాన్యం అమ్ముడుకూడ పోవడంలేదు. త్వరగా అమ్ముడు అయ్యేందుకు ఏర్పాటుచేస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — నిజమే. ఉత్పత్తి ఖర్చులు చాలా పెంచుగా పున్నాయి. ఈ ధాన్యం ధరలుకూడ పెంచించడం న్యాయమని ఢిల్లీ ప్రభుత్వానికి చెప్పడం జరిగింది. ఎక్కడైనా సరే, వండించిన ధాన్యం పుగలే గవర్నమెంటు నోటీసుకు తీసుకువస్తే వెనువెంటనే కొనడానికి ఏర్పాటు చేశాము, చేయబోతాము.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎర్రగొండిపాలెం) — ధరలు పెంచించడానికి ఆలోచన చేస్తున్నారు, కాని, దీనికి ప్రత్యేకంగా ఫర్టిలైజర్స్, పెస్టిసైడ్స్ కావాలి. ప్రభుత్వం ఫర్టిలైజర్స్ సబ్సిడీచేసి యిస్తే ధరలు పెంచకుండానే పుంచవచ్చు. ఆ విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి. — సబ్సిడీ లేకపోయినా, పెస్టిసైడ్స్, ఫర్టిలైజర్స్ యిస్తే చాలు అన్నారు రైతులు. ఇవ్వడానికి ప్రయత్నం చేశాము, యిచ్చాము, ఇవ్వబోతాము కూడ.

శ్రీ టి. పాపారావు (నగరికటకం) — టైమింగ్ నేటివ్ -1-లో కెమిక్ మెన్యూర్స్ ఎంత ఉపయోగించినా తెగుళ్లు పట్టిక్రాప్ ఫెయిల్ అవుతోంది. అందువల్ల, దానివల్ల ఉపయోగం పుండాలేదా అనేది ప్రభుత్వం యోచిస్తుందా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి: — ఫస్ట్ క్రాపులో కొంచెం ఫెయిల్ అవడం జరుగుతోంది, సెకండు క్రాపులో సఫ్ఫీఫుల్ గా పుంటోంది.

శ్రీ ఆర్. సత్యహారాయణ (నర్సపూర్) — ఈ వరి వంటకు మామూలు వరికి కంటే అధికంగా ఎరువుల సరఫరా చేస్తున్నారా? 1966-67 లోని విస్తీర్ణం కంటే 67-68 లోని విస్తీర్ణం తగ్గినట్లుగా ప్రభుత్వ లెక్కలు తెలియజేస్తున్నాయి, దానికి కారణాలు చెబుతారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — మొదటి సంవత్సరంలో 31 లక్షల 82 వేల ఎకరాలు రెండవది 31 లక్షల 15 వేల ఎకరాలు, ఈ సంవత్సరానికి పెంచుగానే వుంది. ఫర్టిలైజర్స్ కావలసినంత యిస్తున్నాము.

శ్రీ ఆర్. రామగోపాలరెడ్డి (లక్ష్మిరెడ్డిపల్లి): — టైమింగ్ నేటివ్ ధాన్యం వండి మరే తావులో చాలా తక్కువగా వుంది. ఖర్చులు ఫర్టిలైజర్స్ ఇవ్వడం చట్టపరమైనవి. మరే తావులో పోల్చి చూచుకుంటే ఇక్కడ రైతుకు అంతగట్టుకాదు కావడం లేదని తెలుస్తోంది. అటువంటిప్పుడు...

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి: — మరే తావులో ధర రకీరులు వుంది, మన రాష్ట్రములో 45 రూలు మోతమే వుంది. ఇది మనం నిర్ణయించేసినదికాదు. దానిని గురించి కేంద్ర ప్రభుత్వముతో చెప్పడం జరిగింది. కాస్ట్ ఆఫ్ ప్రొడక్షన్ పెంచు అన్నది అందరికీ విదితమే.

శ్రీ ఎం. పీఠరాసువరావు (పత్తిపాడు):—తైచుంగ్ నేటివ్ సాగుచేస్తే హెచ్చు పంట పండుతుందని. ప్రతి రైతుకూడ దీనిని గురించి కృషిచేసి పండించాలని ప్రభుత్వం ప్రోత్సహిస్తున్నది. తైచుంగ్ నేటివ్ గురించి మా వరియాలో కృషిచేశాము. పంట చాలా దెబ్బతింటోంది గింజకూడ ఎక్కువ ఉపయోగ పడటం లేదు, బియ్యం అడిస్తే గుండ అయిపోతోంది.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — ఉప్పత్తి కర్వులు ఎక్కువ. మన రాష్ట్రంలో దీనిని ఎక్కువగా తినే వాడుక లేదు. దీనిని జాయింట్ రైస్ గా చేస్తే బియ్యం బాగా వస్తాయి అది యిచ్చినాకూడ సంతోషంగా స్వీకరించే రాష్ట్రాలు చాలావున్నాయి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి):—తైచుంగ్ నేటివ్ విత్తనాల విషయంలో ఇక్కడ మన శీతోష్ణస్థితికి, పరిస్థితులకు అనుగుణంగా లోకల్ స్ట్రయిన్ లోకిలిపి నూతన వంగడం చేయడానికి రిసెర్చి చేశారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — రిసెర్చి చేశారు క్రాస్ బ్రీడ్ చేయడం అయింది హై యార్లింగు వెరైటీలకూడ అచరణలోకి తెచ్చాము.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు (నెల్లూరు) — అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటువారు లెక్కికల్ ఎయిడ్ యిచ్చి సూపర్ విజన్ చేయడానికి ఇన్ స్ట్రక్షన్స్ యిస్తారా? అడిగినా ఎవరూ రావడంలేదు కాబట్టి ఇన్ స్ట్రక్షన్స్ యిస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:—కావలసినంత మంది వున్నారు. ఎక్కడైనా రాకపోతే పోచ్చేటట్లు చేస్తాము.

DEMONSTRATION FARMS

342—

* 685 Q.—SRI Dhanenkula Narasimham.—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state

(a) the number of demonstration farms and seed farms under Nagarjunasagar Project, and

(b) the extent of land under each farm?

SRI P. THIMMA REDDY—(a) There are two ayacut development and demonstration farms at Garikapadu and Amarawathi and 3 seed farms at Adigoppula, Jangamaheswarapuram and Nandipahad.

(b) The following is the extent of land under each farm.

- | | |
|--|------------|
| (i) Ayacut Development and Demonstration Farm, Garikapadu. | 110 acres. |
| (ii) Ayacut Development and Demonstration Farm, at Amarawathi. | 110 acres. |
| (iii) Seed Farm, Nandipahad. | 120 acres. |
| (iv) Seed Farm Adigoppula | 210 acres. |
| (v) Seed Farm, Jangamaheswarapuram. | 450 acres. |

రెండు ఆయకట్టుల డెవలప్ మెంట్, డిమాన్డ్ చేసిన ఫాకర్లను వున్నాయి. అవి ఒకటి గరికపాడు, రెండు అమరావతిలో వున్నాయి.

మూడు సీడ్ ఫారమ్స్ నందివహా, అడిగొప్పలు, జంగమపేశ్వరపురములలో వున్నాయి.

అయకట్టు డెవలప్ మెంట్. డిమాన్ స్టేషను ఫారం. గరికపాడు, 110 ఎకరాలు.

అయకట్టు డెవలప్ మెంటు, డిమాన్ స్టేషను ఫారం, అమరావతి, 110 ఎకరాలు.

మూడు సీడు ఫారములో, నందివహాడ్ లో 120 ఎకరాలు, అడిగొప్పలలో 210 ఎకరాలు, జంగమపేశ్వరపురంలో 450 ఎకరాలు.

శ్రీ ధనేకుల నరసింహం.—కుడికాలవ క్రింద ఎన్ని డేట్రాలున్నాయి. ఎడమ కాలువక్రింద ఎన్ని డేట్రాలున్నాయి? ఇంకా కొత్తగా డేట్రాలు నెలకొల్పడానికి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి.—జంగమపేశ్వరపురం, అడిగొప్పలు, గుంటూరు జిల్లాలో వున్నాయి. నందివహాడ్ నల్గొండ జిల్లాలో వుంది, గరికపాడు నల్గొండ జిల్లాలో వుంది. సీడ్ ఫారమ్స్ యింకా పాచ్చు చేసే విషయంలో వివరాలు నా దగ్గరలేవు.

శ్రీ ఎన్ రాఘవరెడ్డి (నకెకల్)—ఈ విస్తసాల డేట్రాలకు వెచ్చించిన మొత్తం ఎంత? వాటిలో ఉత్పత్తి ఎంత?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి.—దయచేసి నెవరెట్ క్వశ్చను వేస్తే చెబుతాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ).—సీడ్ ఫారమ్స్ లో ఎంత సీడ్ తయారైనదో లెక్క చెప్పగలరా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి.—ఎక్స్ పెరిమెంటల్ గా చేస్తున్నాయి. కాని, చాల నెక్సెఫుల్ గా వుందని తెలిసింది. ఆ వివరాలు నా దగ్గరలేవు.

AGRICULTURAL EXTENSION OFFICERS

343—

* 167 Q.—Sri B G. Subba Ram Reddy (Kalahasti):—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether the Government are aware that the Agricultural Extension Officers after having gone into the fold of Panchayat Samitis and Zilla Parishads are not rendering any assistance to the farmers as the Agricultural Departmental Officers have no direct control and

(b) if the Government is seized of this fact will the Government think of bringing the Agricultural Extension Officers back to the fold of Agriculture Department?

Sri P. Thimma Reddy:—(a) No such complaints have been received.

(b) Does not arise.

SUGAR PRODUCTION IN AMADALAVALASA SUGAR FACTORY

344—

* 734 Q —Sri T. Paparao :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state

(a) whether the Government are aware of the fact that production of sugar in Amadalavalasa Co-operative Sugar Factory, Srikakulam district has decreased, and

(b) the quantity of sugarcane (in tonnes) which has been supplied to the factory during 1966-67?

Sri P. Thimma Reddy :—(a) Yes, Sir (b) 37,358 Metric tonnes.

శ్రీ టి. పాపారావు :—ఇంత తక్కువ ఎందుకు అడిందో ప్రభుత్వం సెలవిస్తారా? 1965-66 లో 82 వేల టన్నులు అడింది. 1966-67 లో 87 వేల టన్నులు అడింది, 1966-67 లో తక్కువ అడడానికి కారణం సెలవిస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—అక్కడ కొంచెం drought రావడం వల్ల మటు కావలసినంత పండలేదు, బెల్లం ధర పెచ్చుగా ఉండడంవల్ల చెరుకు బెల్లానికి పోవడం జరిగింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నత్తెనపల్లి) :—రెండు సంవత్సరాలుగా వచ్చిన sugar cane ఎంత? తెచ్చుకున్న sugar అంతా ఉపయోగించారా? వచ్చిన sugar cane అంతా కొన్నారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—వేరే ప్రాంతాలనుంచి కూడా తెచ్చి అడడం జరిగిందని నా information. ఇప్పుడు ఏమీ రాకపోవడంవల్ల ఉన్న ఫ్యాక్టరీలను నిలిపివేయవలసి వచ్చింది.

Sri T. Nageswara Rao (Mangalagiri) :—Whether it is a fact that Amadalavalasa Co-operative Sugar Factory is switched on to gur production, ie—బెల్లం? ఈ మధ్య విన్నాము.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—లేదు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—చెరుకు ధర పెంచడానికి కేంద్రానికి ఏమైనా వ్రాసారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—పెంచాలని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి మార్గంలో వ్రాయడం జరిగింది. పెంచవలసిన ఆగత్యం ఉందని కేంద్రం వారు ఉద్దేశం వెలిబుచ్చారు.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (పాతపట్నం) :—అముదాలవలస ముగర్ ఫ్యాక్టరీకి చెరుకు ఉత్పత్తి చేయడానికి నీళ్లు లేవు చాలా మెట్ట ప్రాంతం. అక్కడ రోజూ వెయ్యి టన్నులు అడుతుంది, ధర పెచ్చిస్తాం అన్నారు, ధర తప్పేకూడా పెచ్చించాలి, బావులకు lift irrigation కు పెచ్చు ప్రాముఖ్యత ఇచ్చి ఆ విధంగా రైతులకు నీరు, ఎరువులు సరై చేస్తే కాగతినంత ప్రాజెక్ట్ చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—Sugar factory areas లో irrigation కు సహాయం చేయాలనే ప్రయత్నం ఉన్నది.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :—చెరుకు పంటకు అవుతన్న ఖర్చులు దృష్ట్యా ఇతర పంటల మీద వచ్చే ఆదాయంతో పోలిస్తే ఆదాయం తక్కువగా ఉన్నందు వల్ల చెరుకు పంట తగ్గి పోయే ప్రమాదం ఉన్నట్లు ప్రభుత్వానికి తెలుసునా? ఆ ప్రాంతాలలో చెరుకు ధర పెంచడానికి శాసన సభ సంచి కేంద్ర ప్రభుత్వనికి చెప్పడానికి ఏమైనా సావకాశం కల్పిస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—ఆ విషయం తెలుసు. కొంత మంది రైతుల తరపున కేంద్ర ప్రభుత్వానికి రాయబారం పోవడం జరిగింది. చెరుకు ధర పెంచాలని కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చెప్పడం జరిగింది.

శ్రీ టి. పాపారావు — అముదాలవలస sugar factory ఇది వరకు non-officials management లో ఉండేది, ఇప్పుడు special officer ను పేయడం వల్ల ఎవరూ క్రద్ధ మొనరించడం లేదు. ఇది వరకు cane ఎక్కువ రావడానికి ఇప్పుడు తక్కువ రావడానికి ఇది కూడా కారణమని అందువల్ల నష్టం వస్తోందని ప్రభుత్వం ఆలోచించిందా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—అదే కారణమని చెప్పడం న్యాయం కాదేమో. దానికి కైరక్టరేటు వచ్చే కాలం దగ్గరలో ఉందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణ రాజు — చక్కెర ఫ్యాక్టరీలలో ఉత్పత్తి తగ్గిపోయిందని నెలబిచ్చారు. ఇక్కడే కాకుండా రాష్ట్రంలోని మిగతా ఫ్యాక్టరీలలో కూడా ఉత్పత్తి తగ్గినట్లు వార్తలు వస్తున్నాయి. ఉత్పత్తి పెంచడానికి నిర్దుష్ట మైన చర్యలు తీసుకునే ఆలోచన ఉన్నదా? ఉంటే ఆ చర్యలు ఏమిటి?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి —తగ్గిందని మనవి చేసాను, Cane ధర పెంచడం ఒకటి, ఫ్యాక్టరీ ఎరియాలలో ఇరిగేషన్ సౌకర్యం తక్కువగా ఉంటే కొంత కలుగజేయడం.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :— అముదాలవలస sugar factory elections ఎప్పుడు జరిగిస్తారో తెలివిస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—వివరాలు నావద్ద లేవు.

శ్రీ చావాల గోపాలకృష్ణయ్య — పంచదార ఇప్పటికే బ్లాక్ లో అమ్ముతున్నది. దానితో బాటు పంచదార ధర పెంచే ఏర్పాట్లు చేస్తున్నారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—చక్కెర మీద cane cess అని ఉంది—అస్తాకురు. 37 లు అనుకుంటాను. అందులో 15.20 రూపాయలు తగ్గించుకుని ఆ డబ్బు cane ధరలో కలపాలని కోరడం జరిగింది.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు (కొవ్వూరు).—పై పేట సెక్షనులోని ఫాల్జ్ రీలు చాలా లాభంగా ఉన్నాయని పబ్లిక్ సెక్షనులోనివి చాలా defective గా ఉన్నాయని ఒచిప్రాయం ఉంది ప్రభుత్వం దీనిపై action తీసుకోడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — ఆ వివరాలు ఏమైనా చెబితే సంతోషిస్తాను.

AGGITEGULU TO PADDY CROP

345—

* 672 Q—Sri Dhanenkula Narsimham —Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state

(a) whether it is a fact that weather blast (Aggitigulu) to paddy is rampant in Chittoor district; and

(b) if so, the measures taken to eradicate the same?

Sri P. Thimma Reddy —(a) Yes, Sir

(d) The Government are seized of the problem for a long time and sanctioned a scheme for adoption of Plant protection measures against blast on paddy in Chinnagothagallu block of Chittoor District. As there was no significant difference in the yield obtained from the plants treated with chemicals and untreated plants, the scheme was closed. The Agricultural University is aware of this problem and the plant breeders are trying to evolve suitable blast resistant varieties.

శ్రీ ధనేకుల నరసింహం. — అగ్గితెగులు చిత్తూరు జిల్లాలోనే కాకుండా ఇతర జిల్లాలలో కూడా ఏమైనా ఉంటుందా? చిత్తూరు జిల్లాకే ఎక్కువగా రావడానికి కారణం ప్రత్యేకమైన పరిస్థితులు ఏమైనా ఉన్నాయా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — అన్ని జిల్లాలలోనూ వస్తుంది. చిత్తూరు జిల్లాలో కొంచెం పొచ్చు స్థాయిలో ఉన్నందువల్ల అక్కడ పరిశోధన చేయడం జరిగింది. వాతావరణం, వర్షము, ఏ రకాల వడ్లు చేస్తే వస్తుంది, కొంత పరిశోధన చేశారు. యూనివర్సిటీ వారు కొనసాగిస్తున్నారు.

శ్రీ జి. వి. చంద్రశేఖర రెడ్డి (పై లేరు):—చిన్నవటికల సమితిలో మొట్ట మొదట వివరీతంగా అగ్గితెగులు ఉండడం మంత్రిగారు వెలివిచ్చారు. అక్కడ ఇదివరలో బాగరాపేటలో కాని సిద్ధుగిండులో కాని research station ఒకటి నెల కొల్పాలని ప్రభుత్వ ఆలోచనలో ఉన్నదా? దానిని ఆచరణలో పెట్టే ఉద్దేశం ఉన్నదా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — ప్రయత్నం చేసాము. Research అంతా యూనివర్సిటీ వారు చేస్తున్నారు. వారు చేసే కార్యక్రమానికి ప్రభుత్వం తోడ్పడుతోంది.

శ్రీ వి. వి. చంద్రశేఖర రెడ్డి — ఆ machinery సక్రమంగా పనిచేయటం లేదు, ప్రతిచోట machines తెచ్చిపెట్టారు, సరియైన మెకానిక్ లేనందువల్ల

చాలా భాగం సరిగా పనిచేయడంలేదు. అటువంటి ప్రదేశాలలో ఒక మెకానిక్ ను పెట్టడానికి మంత్రిగారు ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — దానికి సంబంధించి కేంద్ర ప్రభుత్వ సహాయంతో హైదరాబాదులో ఒకటి పెట్టి ప్రతి మూడు నెలలకు 20, 30 మంది మెకానిక్స్ ను Plant Protection Assistants గా మెకానిజంలోను మందులు జాగ్రత్తగా ఇవ్వడానికి ట్రయినింగ్ ఇస్తున్నాము.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ (పలమనేరు) — అగ్ని తెగులుకు మందులు ఇస్తున్నారు, క్రొత్తగా ఇచ్చినప్పుడు కొంత పని చేస్తుంది. తరువాత adulteration అవుతుందో, ఎమో, ఎన్నిసార్లు spray చేసినా పనిచేయడంలేదు. దానిని పరిశోధన చేయిస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:— Adulteration లేనితావు కనబడడంలేదు. అందులో కూడా adulteration ఉంది.

M. V. Sc. COURSE

346—

* 480.Q.—SRI A. Eswara Reddy (Tirupathi) Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state

(a) whether there is a provision for M.V.Sc. course in Andhra Pradesh and whether the same facility is available at Tirupathi, and

(b) if so, how many students are studying at present ?

SRI P. Timma Reddy:—(a) It is reported by the Andhra Pradesh Agricultural University, Hyderabad, that the University has decided to start M. V. Sc., courses at the two Veterinary Colleges at Hyderabad and Tirupathi from the academic year 1967-68. The admission strength will be five seats in each of the following subjects.

College of Veterinary Science Hyderabad.

- 1 Poultry Science,
2. Dairy Science
- 3 Animal Nutrition.

College of Veterinary Science, Tirupathi.

4. Pathology
5. Parasitology.
- 6 Microbiology.

(b) Does not arise.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వర రెడ్డి:— లోగడ కొన్నిసార్లు మద్రాసు రాష్ట్రంలో మనకు కేటాయింపేవారు. ఇప్పుడు M. V. Sc. ప్రవేశ పోటీను తరువాత అసెంబ్లీ ఉంటాయా? అక్కడ ప్రాతినిధ్యం ఉండడా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:- నోటిసు కావాలి.

GROUND WATER SURVEY

347—

* 126 Q —SRI T. C. Rajan —Will the hon Minister for Agriculture be pleased to state .

(a) whether ground water survey was made in Chittoor district; and

(b) if so, what is the result?

SRI P. THIMMA REDDY — (a) Yes, Sir.

(i) During 1960-61 and 1963-64, 47 villages of Plamaner and Punganur Blocks were surveyed by the Geological Survey of India.

(ii) A reconnaissance traverse of the rocky area lying in between Tirupathi and Madanapalli, was also made by the Exploratory Tubewells Organisation to explore the feasibility of undertaking exploratory boring works

(b) (i) As a result of the survey undertaken by the Geological Survey of India, the villages were advised to improve their water supply either by deepening the existing wells or by sinking new wells in the sites indicated by the Geological Survey of India

(ii) The traverse revealed that the rocky formations do not hold promise for the construction of moderate to heavy tube wells, except in valleys. The Government therefore, considered it not necessary to entrust the work to the Exploratory Tube well organisation due to heavy cost involved and accordingly, the matter was dropped

శ్రీ టి. సి. రాజన్ - సర్వే చేసినామని అంటున్నారు. కాని యీ సర్వే చేసిన ఫలితాలను రైతులకు అందేటట్లుగా చూడాలి. కేవలం వున్నకాలో ఉంచి నందువల్ల ప్రయోజనంలేదు. అందుచేత సర్వే ఫలితాలను విలేజ్ లెవెలు వర్కరు ద్వారాను బి. డి. వో.ల ద్వారాను ప్రచారం చేయడానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి - సర్వే జరిగినప్పుడు బ్లాకులో బి. డి. వో.ను మిగతా అఫీసర్లను దగ్గర పెట్టుకుని చేసినవి. వివరాలు రైతులకు తాంగానికి సౌకర్యముగా ఉంటే తప్పనిసరిగా అందజేస్తారు.

శ్రీ టి. చంద్రశేఖరరెడ్డి (అలంపూర్):- అధ్యక్షా ఈసర్వే ఒక్క చిత్తూరు జిల్లాకు మాత్రమే పరిమితమై ఉన్నదా? ఆంధ్ర రాష్ట్రం మొత్తం అన్ని ప్రదేశాలలో యీ సర్వే చేస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి - అక్కడక్కడ కొంత చేయడం జరిగింది. అనంత పురం జిల్లాలో కొంత చేయడం జరిగింది. రాష్ట్రం అంతా చేయించాలని ఉద్దేశ్యము. కాని దీనికి అవసరమైన టెక్నికలు వర్చునీలు, ఖర్చు చాలాఉంది. ఈమధ్య క్రొత్త వద్దతిలో సర్వే చేయడానికి యెలక్ట్రిసిటీతో కనిపెట్టారు. దానితో ఆయెట్లుగా సులభంగా జరుగుతుందని అన్నారు. ఈ వద్దతిని వైసలైజ్ రేయిటానికి ఆంధ్రా యూనివర్సిటీకి అప్పగించారు.

శ్రీ జి. వి. చంద్రశేఖరరెడ్డి — శాశ్వతంగా కరువుతో బాధపడే ప్రాంతాలకు గ్రాండు వాటరును యెక్కువైతే చేయడానికి రిగ్సు సప్లయ్ చేయడానికి ప్రభుత్వ ఆలోచనలో లేదా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — రిగ్సుకోసం ప్రయత్నం చేశాము. అర్డరు చేసినాము. కాంట్రాక్టు బేసిన్ మీద చేసేటట్లుగా ఉంటేకూడ తారాడుతున్నాము, కంపెనీల చేత చేయించడానికి.

శ్రీ యన్ రాఘవరెడ్డి:— నల్లగొండ జిల్లాలో యేమయినా సర్వేచేశారా

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:— వివరాలు లేవు,

శ్రీ యం వీరరాఘవరావు:— డివై నర్సును పెట్టి పవరు డ్రైల్లు సర్వే చేయించి తొందరగా యెక్కువ బోరువెల్లుతీసి దేశానికి కావలసిన నీటి సరఫరా చేయవచ్చు దానిని పరిశీలనచేసి ప్రత్యేక శ్రద్ధ వహిస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:— అవునుండి.

WATER DIVINER

348—

* 1028 Q —SRI T C Rajan —Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state

(a) whether there is any proposal with the Government to engage a water-diviner so as to help the ryots of all water scarcity regions in the State to avoid unnecessary difficulties in sinking their wells, and

(b) if so, when will it be effected?

SRI P THIMMA REDDY —(a) Yes, Sir.

(b) The matter is under examination and it may take some time to take decision in the matter

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— డివై నర్సు ఏమిచేస్తారు? ఇదివరకు కేంద్ర ప్రభుత్వం వాటరు డివై నర్సు చెప్పినచోట త్రవ్వగా నీరులేదని రుజువైవది. ఇక్కడకూడ అంతే జరిగినదా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — పానీవాలా మహారాజ్ గారి చరిత్ర చెబుతున్నారు. కేంద్ర ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేసినది. కె. యల్. కె. మూర్తి చేస్తానన్నారు. ఆయన చెప్పినచోట నీరు సరిగా వడలేదు. దాని తరువాత యింకొక కొత్త పద్ధతి యెలక్ట్రిసిటీ యింపల్చేసు 5 మైళ్లలోపు వాటర్ బెడ్సు ఇంటే చూపించగలిగిన డివై నర్సు మన రాష్ట్రంలో మన వాళ్లు నైట్స్ పులు కనిపెట్టారు. కేంద్ర యూనివర్సిటీ వైసలు పొజిషన్ యిస్తున్నారు

శ్రీ టి. చంద్రశేఖరరెడ్డి — మెషిను వైజాగ్ లో ఉన్నది అలంపూరు యేరియాలో తీసుకురావడానికి కొన్ని యిబ్బందులున్నాయి. ఒకే ఒక మెషిను ఉన్నది కాబట్టి, తరువాత ట్రాన్సుఫోర్మర్ లో యిబ్బందులున్నాయి. అటువంటి

మెషిన్లు ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో యెక్కువ చేయించటానికి, తరువాత ఒక చోటినుంచి మరొక చోటికి యెక్కువ ఖర్చులేకుండా తీసుకొని వెళ్లడానికి యేదయినా యేర్పాటు చేశారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:— మంచిది. సలహాలు పరిశీలన చేయిస్తాను.

శ్రీ ఆర్. మహానంద (దర్శి):— ఈ డివై నర్సు కంటే గ్రామాలలో చాలా చోట్ల నీరు యంతలోతున పడుతుందని పుల్లలు చూపించుతున్నారు. అక్కడ ఖచ్చితంగా పడుతున్నాయి అటువంటి వారి సహకారం తీసుకుంటారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:— సంచిది. అట్లా యెవరైనా ఖచ్చితంగా తెలిసినవారి పేర్లు నాకు యిస్తే మాడ్కాడి చూస్తాను

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు (అమలాపురం):— కడప జిల్లాలో యేరియలు సర్వే చేస్తున్నారట. అదే విధముగా నలుసాయిలు వాడరు సర్వే యేరియలు సర్వే చేయడానికి యెప్పుంటులేదు చూస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:— నాకు తెలియదు. విచారించుకుంటాను.

COMPETITIONS FOR CROPS

349—

* 682 Q—Sri Dhanenkula Narsimham :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) the names of the crops in which competitions are being held in our State; and

(b) the name of the person who has won the prize for ground nut crop during 1966-67?

Sri P. Thimma Reddy :—(a) Crop Competitions are conducted for the crops of paddy, jawar, groundnut and sugarcane

(b) The Competitions are conducted for the fasli year, i. e. from July to June of the succeeding year. The results of groundnut crop competitions for 1966-67 will be available by November-December 1967.

(ఎ) పంటల పోటీలు వడ్లు, జవారు, పేరుశనగ, చెబకులకు జరుగుతవి.

(బి) జూలై నుంచి జూను వరకు ప్రతి సంవత్సరం జరుగుతాయి. పేరుశనగకు సంబంధించినంతవరకు 66-67కి చెందినవి. ఈ సంవత్సరం నవంబరు-డిసెంబరుకు గాని వివరాలు తెలియడం కష్టం.

శ్రీ ధనంకుల నరసింహం:—ప్రభుత్వ దృష్టికి రాకుండా పంటలు తాగుగా పండించిన వారికి బహుమతులు పొందడానికి అవకాశము తేకుడా ఉన్నదే. బహుమతులు యిచ్చే విధానంలో యే విధముగా ఉన్నదో మర్చిపోకుండా విస్తారా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి.—పోటీదారులు రూపాయి ప్రవేశగునుము కట్టి చేరుతారు. గ్రామ లెవలులో మొదట చూస్తారు. తరువాత జ్ఞాకు లెవలులో చూస్తారు. తరువాత స్టేటు లెవలులో చూస్తారు మన దగ్గర యిదివరకు జరిగింది చాలా తృప్తిరంగా జరిగింది ఈ ఒరగడంలో యింకా యేదయినా మార్పులు చేస్తే యింకా జాగుంటుందని సలహాలు యిస్తే తప్పనిసరిగా అంగీకరిస్తాము.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య.—క్రాపు కాంపెటిషన్సులో కోతలు కోనేటప్పుడు కొన్ని సెంటులలో ఉండే వైరులో కొంత మాత్రమే చూస్తున్నారు. అట్లా కాదు. వైరు వల్లసిటీ యిచ్చి యెక్కువగా పండించే రైతుకు యిట్లా ప్రయోజనం ఉన్నది మొట్టమొదటిలో తెలిస్తే యెక్కువ పండించడానికి వీలవుతుంది ఆ విధముగా చేస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి.—కాంపెటిషన్సు సందర్భంలో కోతలు కోయడం జరుగుతుంది. ప్రారంభంలోనే దీని గురించి అందరికీ తెలుసును. చాలామంది ఎంటరు అవుతున్నారు. అది ఒక విధానంలో జరుగుతున్నది.

WASTAGE OF VACCINE

350—

* 1030 Q—SRI T. C. RAJAN.— Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state.

(a) whether it is a fact the vaccine worth one and half lakh of rupees was wasted in check post centres during the period 1962 to 1966, and

(b) if so, the action taken thereon?

SRI P. THIMMA REDDY (a) The vaccine worth Rs. 1.43 lakhs was discarded during 1962-1966.

(b) The vaccine is supplied in 100 dose ampoules and it has to be used within 2 hours after opening the ampoules. The vaccine production centres have been requested to supply 50 dose ampoules instead of 100. To make full use of the vaccine, efforts are made to collect good number of cattle at check-posts for vaccination.

శ్రీ టి. సి. రాజన్.—చెక్ పోస్టులు ఉంటే దానివల్ల ఒకటి రెండు పశువులకంటే రావు దానికంటే మొలైలు వ్యాన్సు పెట్టి గ్రామాలలో వాళ్ళి నేపన్న చేస్తే యెక్కువ లాభంగా ఉంటుంది. ఆ విధముగా చేస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి.—ఇది మన రాష్ట్రంలో చాలా జాగ్రత్తగా జరుగు తున్నది ఒక యాంప్యూలును 2 గంటలలో ఉపయోగించాలి. ఒక యాంప్యూలు 100 పశువులకు ఉపయోగపడుతుంది. చెక్ పోస్టుల దగ్గర యితర రాష్ట్రాల నుంచి వచ్చే పశువులకు వేయవలసి వస్తుంది 100 పశువులు ఒకసారి రావడం కష్టం. ఒక్కొక్క యాంప్యూలు రెండు గంటలలో ఉపయోగించాలి 10 పశువులకు ఉపయోగించి మిగతాది పారవేయవలసి వస్తుంది.

శ్రీ టి. సి. రాజన్.—50 యాంపూల్సు తగ్గిస్తారా ?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి.—మనం చేయడం వలనూ నగరంలో 2-3 తాలూకాలలో చేస్తున్నారు 20 యాంపూల్సు కంటే తక్కువయితే కాపాఫ్ ప్రాడక్టును పోచ్చుతుందని చెబుతున్నారు. వారు చెప్పిన సలహా మంచిది 100ను 50కి తగ్గించి పుణ్యం కట్టుకోవచ్చును

శ్రీ టి. చంద్రశేఖరరెడ్డి.—యెక్కులెన్నను ఆఫీసరును ప్రాదరాబాదు పంపించాలంటే వారికి అనుమతించడానికి అవకాశం ఉండదు. ఇక్కడనుంచి మైము ప్రకారం తీసుకుని వచ్చేదానికి వీలుండదు. దానికోసము వాక్సీను జిల్లా హాస్పిటల్‌లో పెట్టడానికి యేర్పాటు చేస్తారా? రెండవది అక్కడ పెట్టడానికి వీలు కాకపోతే యానిములు అస్పెండరీ ఆఫీసరును బి.డి నోను ప్రాదరాబాదు పంపించడానికి అనుమతిస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి.—కడపటి సలహా బాగుంది. లోకలు ఆఫీసరును పంపడానికి అధికారం ఉండడం అగత్యము. రెండవది యిది డీపు ఫ్రీజ్‌లో పెట్టాలి. అక్కడక్కడ ప్లాకు చేయడానికి వీలులేదు. జిల్లాలో పెట్టడానికి మెషినరీ ఉంటే చాలా సౌకర్యము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అర్థమే, 10 cases 5 cases కు అయితే చిన్న యాంపూల్స్‌తో. Check Post Centres దగ్గర పుండవలసి వుంటుంది. Large scale లో చేసే అప్పుడు 100, 200 యాంపూల్స్‌తో సజ్జ చేసికా ఫరవాలేదు. అధికమక ఫేయకపోతే మొత్తము దండుగ అయి పోతుంది. మొత్తము cost ఎక్కువ అవుతుందనుకొంటే అసలు వస్తువే చెడి పోతుంది. దీనికి సంబంధించిన institute గురించి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి వ్రాస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి.—వివరాలన్నీ కేంద్ర ప్రభుత్వానికి చెప్పడము జరిగింది. చిన్న యాంపూల్స్‌లో యిచ్చేటట్లుగా వుంటే బాగుంటుంది వారు comply చేయడములేదు. మరల చెబుకాము

TRACTORS IN CHITTOOR DISTRICT

351

*1017 Q—Sri T. C. Rajan —Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state

(a) how many tractors are there in Chittoor district and how many of them in working condition and how many of them unutilised for want of repairs, and

(b) what is the estimated amount to get repaired all the tractors that are in Chittoor district?

Sri P. Thimma Reddy —(a) 5 Bulldozers and 7 wheeled tractors are available in Chittoor District. 2 bulldozers are in working condition, whereas 3 bulldozers and 7 wheeled tractors are unutilised.

(b) A sum of Rs 60,000/- is required for repairing two bulldozers, which can be put to use.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ — అధ్యక్షా, ఈ ట్రాక్టర్లు బుల్ డోజర్స్ చిహ్నములతో దాదాపు 10 సంవత్సరాలనుంచి పూరికే పడివున్నవి. వాటి spare parts చాలా మంది తీసుకునిపోయి స్వంత ట్రాక్టర్లకు వేసుకొనే అవకాశాలు కలుగుతున్నవి. మరమ్మత్తు చేయకుండా పడివున్న ట్రాక్టర్లను auction చేసి రైతులకు యిప్పించే ఆలోచన వున్నదా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — అదే ఆలోచనలో వున్నాము.

శ్రీ టి. చంద్రశేఖరరెడ్డి — అధ్యక్షా, projects areas కు ట్రాక్టర్లను, బుల్ డోజర్లను పంపుతారు అవి అక్కడ భూములను రైవేల్ చేసిన తరువాత తీసుకొనిపోతున్నారు రాజోలిబండ రైవర్స్ స్కీము క్రింద కొన్ని బుల్ డోజర్లను, ట్రాక్టర్లను అక్కడకు పంపించారు. అక్కడ పని పూర్తికాకముందే వాటిని నాగార్జునసాగర్ ప్రాంతానికి పంపించారు. రాజోలిబండ స్కీము క్రింద development కొంత కుంటు పడింది, ఆ విషయములో ఏమైనా చర్య తీసుకొంటారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — వివరాలు తెలుసుకొంటాను.

శ్రీ బి. హెచ్. విజయకుమారరాజు:— అధ్యక్షా, వ్యవసాయం చేయడానికి ఈ ట్రాక్టర్లను బాలములోకి తీసుకునిపోయినపుడు అక్కడ పొడై పోతే బాగుచేసే పరిస్థితి కన్పించడములేదు. ఎక్కడో ఫలానాచోట బాగుచేయాలనే నిర్ణయము వుంది. అక్కడకు తీసుకువెళ్ళి బాగుచేయించే గతి పట్టడములేదు. అందువల్ల local గా మెకానిక్స్ ను తీసుకుని వచ్చి బాగుచేయించే అవకాశము కల్పిస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — ఇది మా నోటీసుకు రాలేదు. ఇప్పుడు చెప్పారు కనుక పరిశీలిస్తాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య — అధ్యక్షా, spare parts కావాలంటే మనకు foreign exchange కావాలంటున్నారు. Foreign exchange పేరుతో బుల్ డోజర్లు, ట్రాక్టర్లు మూలపడివున్నవి. Foreign exchange గొడవ తీరినదా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:— ఎక్కడైతే foreign exchange దొరికి spare parts దొరుకుతున్నదో అక్కడ వాటిని repair చేస్తున్నారు. అవి సకాలములోనే repair చేయబడుతున్నవి.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి:— అధ్యక్షా, ఈ ట్రాక్టర్లను తుడిచేదానికి కొన్ని వేల టన్నుల waste cotton ఉన్నట్లు చెబుతున్నారు అది నిజమా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:— కొన్ని వేల టన్నులుకాదు. కొన్ని వేల పౌండ్లు కావచ్చు. ఈశ్రముగా పెట్టుకోడానికి waste cotton వాడుకోవాలి. Technicians People చేసేటప్పుడు మనము చేసినంత అజాగ్రత్తగా చేయక పోవచ్చు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి:— అధ్యక్షా, మార్కెట్లో కొన్ని సంవత్సరాలుగా ట్రాక్టర్లు, బుల్ డోజర్లు పడివున్నవి. వాటి విషయము పరిశీలిస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:— ఉన్నవేమో తెలుసుకొంటాను.

VIGNAN MANDIR AT CUMBUM

352—

* 594 Q.—Sri Ch. Vengaiiah (Markapur).— Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state .

(a) whether there is any proposal to establish a Vignan Mandir at Cumbum in Kurnool district, and

(b) if so, when ?

Sri P. Thimma Reddy :—(a) No, Sir.

(b) Does not arise

శ్రీ సి. చ్ వెంగయ్య:— అధ్యక్షా, ఈ జవాబు చాల ఆశ్చర్యముగా వుంది కంభంలో శరభారెడ్డి విజ్ఞాన మందిరమునకు 1960 లోనే ప్రభుత్వం sanction చేసినది కేంద్రప్రభుత్వము దానికి అనుమతించినది. G.O. 146 dated 29-1-62 ప్రకారము రాష్ట్రప్రభుత్వము 10 వేల రూపాయలు గ్రాంటు యిచ్చినది ఇది గాక 28వేల రూపాయలు సమితి ప్రజల సహకారముతో వసూలు చేసి బిల్డింగ్ కట్టడము జరిగింది. ఈ బిల్డింగ్ ను కట్టక పూర్వము త్వరగా కట్టాలని మేము ప్రారంభించాలి అని రాష్ట్రప్రభుత్వము వారు వత్తిడి చేశారు. బిల్డింగ్ పూర్తి అయిన తరువాత స్వాధీన పరచుకొని స్థాపించండి అంటే అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటుకు transfer చేశాము. వారిని అదిగండి అని పంచాయతీ డిపార్టుమెంటు వారంటున్నారు, అగ్రికల్చర్ డిపార్టుమెంటును అదిగితే ఇప్పుడు డబ్బు లేదు. తరువాత ఆలోచిస్తాము అంటున్నారు. ఇప్పుడు మంత్రిగారు అనలే లేదు. proposal లేదని అంటున్నారు

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:—ఇది 1960 లో జరిగిన పని బహుశా సమితి సకాలానికి చేసివుంటే వచ్చివుండేదేమో. దానికి ప్రభుత్వము కొంత డబ్బు ఇచ్చివున్నది వీరు పూర్తి చేసేటప్పటికి ఈ స్కీమును కొట్టివేయడము జరిగింది.

శ్రీ సి. పాచ్ వెంగయ్య:—అధ్యక్షా, బిల్డింగు పూర్తి అయినది. అధిక పరిస్థితి బాగుఅయిన తరువాత ప్రారంభిస్తామని అనడము ధర్మముకదా.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:—ఈ బిల్డింగ్ మంచి పనికొరకే ఉపయోగించుకొన్నాము. ఇలాంటి స్కీము వచ్చినప్పుడు తప్పనిసరిగా చూస్తాము.

FRUIT RESEARCH CENTRE

353—

* 668 Sri Dhanenkula Narasimham —Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state .

(a) whether there is a Fruit Research Centre in Sangareddy and

(b) if so, the varieties of fruits on which the research is being don ?

Sri P. Thimma Reddy :—(a) Yes, Sir,

(b) Mango, Sithaphal, Guava, Sapota, Lemons, Sathgudi, Orange, Santhara, Lime, Carambola, Pomegranate, Papaya, Avocado, Rose apple, Litchi, Loquat, Peaches and Plums and Grapes.

శ్రీ ధనేకుల నరసింహం :—అధ్యక్షా. ఈ పరిశోధన కేంద్రము ఒక్క సంగారెడ్డి లోనే వున్నదా? లేక ఇతర ప్రాంతాలలో ఎక్కడెక్కడవున్నవి? దేనిని బట్టి ప్రాధాన్యము యిచ్చి ఈ పరిశోధన కేంద్రాలను ఏర్పాటు చేశారు?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—మంచి తోటలువున్న చోట వుంటుంది కోడూరులో ఒక research station వుంది ఆనేక రకాల చెట్లు సేకరించ బడుతాయి. మామిడి వండ్లలో 289 జాతులను అక్కడకు తెచ్చారు. వాటిని ఎక్కువగా పెంచేదానికి, కాయ పెద్దదిగాను, మంచిరంగు వచ్చేదిగాను, సువాసన వచ్చేదానికి చాల ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నవి.

శ్రీ వి. సీతారామయ్య (గన్నవరం).— అధ్యక్షా, గన్నవరం గ్రామం లో fruit preservation plant క్రింద 15 ఎకరాల భూమిని acquire చేశారు. సుమారు 2 సంవత్సరాలైనది. ఇంత వరకు అభూమికి డబ్బుఇవ్వలేదు. ప్రతి సంవత్సరం ఎకరాకు 20 బస్తాలు వేరుసెనగ పండే భూములు. వెంటనే డబ్బు ఇవ్వటానికి ప్రయత్నము చేస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—వాస్తవ వివరాలు కనుక్కొంటాను.

COLD STORAGE FACILITIES TO MANGOES

354—

* 127 Q — Sarvasri T C Rajan and Dhanenkula Narasimham. — Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state

(a) whether there is any proposal with the Government to provide cold storage facilities to preserve mangoes in Chittoor district; and

(b) if so, when they will be provided?

Sri P. Thumma Reddy — (a) No, Sir

(b) Does not arise.

టి. సి. రాజన్ — అధ్యక్షా, విత్తూరుజిల్లాలో కొన్ని లక్షల మామిడి వండ్లు ఎగుమతి చేసే జిల్లా ప్రతి సంవత్సరము వాగన్ల కొరత వల్ల చాలాపాడు పోతున్నది. వాటిని store చేయడానికి cold storage అవసరమని ప్రభుత్వం గుర్తించినదా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి :—వండ్లు, కూరగాయలు, milk products లకు cold storage చాలా అవసరము. ఈ equipment ఇతర షేళ్ళాటనుంచి, దిగుమతి చేసుకోవలసివుంటుంది పరిస్థితులు బాగు పడినపుడు అవసరమున్నచోట cold storage పెట్టాలనే ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యము.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు:— విశాఖ పట్టణము జిల్లా సింహాచలంలో pine apple fruits ఎక్కువగా పండుతూ వుంటాయి ఈ fruits ని విదేశాలకు ఎగుమతి చేయడానికి వీలుగా preservation కు ఏమైన ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:—అక్కడ ఒక unit వుండి దానిని public ఉపయోగించుకొనేట్లుగా వుంటే అభ్యంతరములేదు.

శ్రీ టి. చంద్రశేఖరరెడ్డి:—అధ్యక్షా, చాల ప్రఖ్యాతి గడించిన మామిడి పండ్లకు అలంపురము కేంద్రము. అక్కడ కరిబూజా పండ్లు పండుతాయి సమయానికి ఈ పండ్లు అమ్ముకొనే అవకాశాలు తక్కువ. మామిడి పండ్లు preserve చేసి ఇతర దేశాలకు export చేస్తే మనకు foreign exchange దొరుకుతుంది. దీనిని పరిశీలించి అటువంటి ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:—అలంపురం మామిడి పండ్ల సంగతి వేరే చెప్పనక్కరలేదు. దేశమంతా వాటికి మంచి వ్యాప్తి ప్రశస్తివున్నది. ఇతర దేశాలకు ఈ సంవత్సరము మామిడి పండ్లు పంపినారనే సంగతి ప్రతికలలో చూసేవుంటారు. పండ్లకు ధర అయితే దొరుకుతుంది గాని పంపాలంటే ఖర్చు జూస్తే అవుతుంది. Air conditioned storage వున్న ships మనకు లేవు దాన్ని గురించి S T C వారు చాల ప్రయత్నము చేస్తున్నారు. అసలు అలంపూర్ గంగలో కలుస్తుండే మోలని అనిపిస్తున్నది.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:—ఈ కోల్డ్ స్టోరేజీ పరిశీలించి ఈమధ్య లోకల్ గా ఫ్యాక్షన్లు రేపర్చిచేపాడు. కానీ వైవాన్సియల్ అని పిల్చే లోకంకువల్ల ముందుకు పోలేకపోతున్నాడు. ఆయనకు వైవాన్సియల్ అసిస్టెన్స్ ఏర్పాటు ఇస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:— అదిపూర్తి అయినతరువాత ప్లాంట్ కొంటాము.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:— వారు local గా research చేశారు. కాని financial assistance లేనందు వల్ల ముందుకు పోలేకుండా వున్నారు. పారికి ఏర్పాటు సజ్జిడి ఇస్తారా?

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:— వారిని వచ్చి కలుసుకోమనండి మాట్లాడజూము.

శ్రీ తి. శివయ్య (పుత్తూరు):— మామిడి పండ్ల గురించి ఆలోచిస్తున్నామన్నారా కాని ఊరగాయలు ప్రజర్వ్ చేసి అని సిలన్స్ లో ఇచ్చే అవకాశం కలుగ చేస్తారా? అడవారికి చాలా అవసరం.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:— ఊరగాయను ప్రజర్వ్ చేయటానికి వేరే కూల్ స్టోర్ జ్ అవసరం లేదు. ఎలా ప్రజర్వ్ చేయాలో అడవారికి తెలుసు.

శ్రీమతి తె. ఈశ్వరీబాయి:—ఏవే ఇతర దేశాలకు పండ్లు పంపిస్తున్నారు.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి:— స్రాన్స్, ఇంగ్లండుకు పంపిస్తున్నారు.

ఒక గౌరవసభ్యుడు:—విజయవాడ వెజిటబుల్ గ్రోయర్స్ కో-పరేటివ్ మార్కెటింగ్ సొసైటీకి సాకర్యం కాంప్లెస్ నియబడింది. దానికి ఎంత ఖర్చవుతుంది.

శ్రీ పి. తిమ్మారెడ్డి — ఆ వివరాలు నావద్ద లేవు.

TRANSFER FEE ON LANDS

355—

* 1333 Q — Sri T Satyanarayana (Mahabubabad) — Will the hon Minister for Panchayat Raj be pleased to state .

(a) whether it is a fact that the Panchayat Boards are collecting 5% Tax on the transfers of landed properties without registration, and as a result of this the Government is not getting registration fee, and loss of revenue to Government; and

(b) if so, the steps taken by the Government to avert the same ?

The Minister for Panchayat Raj (Sri T. Ramaswamy) :—(a) In eighteen districts no Panchayat has collected the said tax. In Nizamabad District 61 Panchayats and in Karimnagar 46 Panchayats have collected the said tax according to the provisions of the old Hyderabad Gram Panchayats Act, 1956 and due to ignorance of rules under the new A. P. Gram Panchayats Act, 1964

(b) According to the rules issued in G O Ms. No. 778, P. R., dated 8-7-65, the duty on transfer of property under the A P Gram Panchayats Act, 1964 has to be collected by the Registration Department. The Collectors of Nizamabad and Karimnagar have issued instructions to the Executive Authorities of the Gram Panchayats, to discontinue the practice of collecting the said tax.

శ్రీ టి. సత్యనారాయణ — వరంగల్లు జిల్లాలో చాలా ప్రాక్టీసుగా నడుస్తున్నది ఏ మాత్రం అస్తి మార్పిడి అయినా మొదట పంచాయితీలో transfer చేసుకొని 5% వసూలు చేస్తారు. పంచాయితీ ఇన్స్పెక్టర్లు ప్రోత్సహిస్తున్నారు. దీనివల్ల ప్రభుత్వానికి చాలా నష్టం వస్తున్నది. రిజిస్ట్రేషన్ కాక పోవడం వలన గ్రామాలలో చాలా లిటిగేషన్స్ వస్తున్నాయి. దీనిగురించి చర్య తీసుకొంటారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:—వరంగల్లు జిల్లా కలెక్టరు మీదగ్గర ఇటువంటి వెక్కిరింపు కలెక్ట్ చేయలేదని వ్రాశారు. తెలంగాణాలోని అన్ని జిల్లాలకు instructions పంపిస్తున్నాము. అలా చేయకూడదు. రిజిస్ట్రేషన్ చేయాలి కాని అలావసూలు చేయకూడదని instructions పంపిస్తున్నాము.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల) :—ఇలా కరీంనగర్ జిల్లాలో కూడా చాలా గ్రామాలలో చేశారు. చేసిన గ్రామాలలో వారు డబ్బు చెల్లించారు కాని రిజిస్టరు కాలేదు. చేసినట్లు నాత్వం వుంటే ఖర్చులు లేకుండా రిజిస్టరు చేయిస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి:— ఎవరికి వారు రిజిస్టరు చేసుకోవచ్చు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి — తెనసీ యాక్టు సెక్షన్ 44 ప్రకారం వర్మిషన్ లేకుండా చేయకూడదు. అట్లా ఇల్లిగల్ గా అమ్మడం, కొనడం జరుగుతుంటాయి. స్థానికంగా పంచాయతీబోర్డువుంటుంది. Transfer అయినదని తెలిసిన తరువాత 5% వసూలు చేసుకొంటున్నారు. 44 ఎక్సీసో దానిని ఎలాగైనా లీగల్ లెజ్ చేస్తే మొత్తం వస్తుంది. పంచాయతీలను ఆపు చేయమంటే ప్రభుత్వానికేగాక పంచాయతీలకు నష్టం వస్తుంది కనుక దానిని పరిశీలిస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి — గౌరవసభ్యులు చెప్పింది నిజమే. వారు చెప్పినట్లు 5% కాదు 2% వసూలు చేస్తున్నారు. అలా వసూలు చేయటం అక్రమమని పంచాయతీలకు instructions ఇస్తున్నాము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి — ప్రభుత్వానికి రావలసిన డబ్బు రాకుండా పోతున్నది. దానిని ఆపటం సవ్యమైనది కాదని చెబుతున్నాను.

శ్రీ టి. రామస్వామి :— A P Gram Panchayats Act ప్రకారం వసూలు చేయటానికి అవకాశంలేదు. అందుచేత ఆపాలి

శ్రీ సి. పాచ్ జంగారెడ్డి (వర్కూల్) — వసూలు చేసినట్లుగా డాక్యుమెంటువుంటే వాపసు ఇప్పించి రిజిస్ట్రేషన్ అయ్యే అవకాశం కల్పిస్తారా?

శ్రీ టి. రామస్వామి :— రిజిస్ట్రేషన్ కావాలంటే పార్టీస్ వెళ్ళి రిజిష్టర్ చేసుకోవాలి.

FINANCIAL ASSISTANCE TO THE TEACHERS

356—

* 106 Q — Sri T. S. Murthy (Warangal). — Will the hon. Minister for Education be pleased to state

(a) the No. of applications received for financial assistance from the teachers who retired before 1-4-1961 under each of the categories 1 to 4 (i) by the District Educational Officer, Guntur before 1-1-1967;

(b) the No. of applications disposed off under each category by each of two District Educational Officers by 1-3-1967,

(c) whether the two District Educational Officers were submitting regularly monthly reports of cases disposed off as required by the Director of Public Instruction,

(d) if not, the reasons for delay in the disposal of applications and for not submitting the reports as required, and

(e) what action has been taken by the Government ?

The Minister for Education (Sri T. V. Raghavulu) — (a) and (b) The information is furnished in the statement and it is placed on the Table of the House,

(c) No, Sir

(d) Prompt attention was being paid as and when applications with complete details were received. Certain applications could not

be disposed for want of particulars like thumb and finger impressions specimen signature, marks of identifications, and date of birth etc.

(e) The reasons for the default in submitting monthly progress reports have been called for by the Director of Public Instruction from the District Educational Officers for necessary further action.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

[Vide answer to Part (a) and (b) of L.A Q No. 356 (*106)]

Part (a)	No. of applications received before 1 4.67			
	Elementary Higher Grade	Secondary Grade	B Ed., Assts. etc.	Head Masters
District Educational Officer Guntur	429	114	35	22
**District Educational Officer Krishna	462	124	43	27
Part (b)	No. of applications disposed of under each Category:			
District Educational Officer Guntur	165	60	22	11
**District Educational Officer Krishna.	417	113	38	23

**The information furnished by District Educational Officer, Krishna is for the period upto 15-5-1967.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.— చాలా delay అవుతున్నాయి. ఖాటోలు ఇవ్వాలని అడుగుతున్నారు. ఇవ్వటం మందిచే. D. E O. ఒప్పుకొన్నప్పటికీ సబ్ ట్రెజరీ ట్రెజరీ ఆఫీసులో చారాలోజులు నిల్వవుంచుతున్నారు. దానిలో పెద్దఎనామలి వస్తున్నది, ఈ నెలజీతం ఇస్తూ క్రిందటి నెల బ్రతికివున్నట్లు Certificate తీసుకురమ్మంటారు. అలాంటి ఎనామలిస్ లేకుండా చేస్తారా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు.— వెస్టన్ డ్రా చేసేవారు ఇచ్చే Certificate గురించి వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య గారు చెప్పిన joke నేను చాలాసార్లు

విన్నాను. ఈ నెలకు ఒప్పుకొంటూ క్రిందటి నెల బ్రతికి వున్నట్లు Certificates తెమ్మంటాను. It is a stock joke.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— నేను joke గా చెప్పటంలేదు. అలా కొన్ని ఆపేశారు. పేర్లుకూడా చెబుతాను. గుంటూరు జిల్లాలో అలా జరుగుతున్నాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్:— వారి idea చచ్చి బ్రతికారేమోనని.

(వస్తు)

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య:— ఇది ప్లాక్ జోక్ అని జనరల్ డిస్కషన్ ఇన్ స్టే లాభంలేదు. వారు చాల ఇబ్బంది పడుతున్నారు.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:— ప్రెజిడెంట్ ఇబ్బంది గురించి వారు చెబుతున్నారు. బిడ్వాళాఖకు సంబంధించినంత వరకు నేను చెప్పగలను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:— మొట్టమొదట డిఫెక్టివ్ అప్లికేషన్స్ ఇచ్చారు. తరువాత అటీవల్ సబ్ ప్రెజిడెంట్ అఫీసుకుపోయి అప్లికేషన్, వివరాలు తీసుకోమని మని చెప్పారు. అట్లాకాకుండా వారికి డై రెక్టుగా complete forms పంపటం జరుగుతుందా? 429 అప్లికేషన్ల శాంక్షన్ చేసే కృష్ణాజిల్లాలో ఏమి మెంటరి స్కూల్స్ కు 485 కే ఇచ్చారంటే ప్రతి ఒక్కరికి ఇవ్వాలి. ఎక్కడ డిఫెక్ట్ వున్నదో కనుక్కుని అందకూ శాంక్షన్ చేయవూరా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:— చూస్తున్నాము.

శ్రీ టి. నాగేశ్వరరావు:— కళా కీలంపున్న అర్బిటర్స్ నకు ఈ స్కీము వోల్వెండ్ చేసే ఆలోచనవున్నదా?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు:— దానికి ప్రత్యేక మైన కాల్క్యులేషన్ వుంది.

ASSISTANCE OF THE MEN TO LETTERS

357—

*209 Q.—Sri T. C. Rajan :—Will the hon. Minister for Education be pleased to state:

(a) whether financial assistance is being given to Men of Letters in our State; and

(b) if so, to whom it was given during 1966-67, and

(c) the basis for giving the assistance?

Sri T. V. Raghavulu :— (a) Yes, Sir.

(b) and (c) A statement is placed on the table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

[Vide answer to L AQ. No 357. (*209)]

List of persons to whom financial assistance was given during 1966-67 under the Scheme of Financial Assistance to men of letters and art who are in indigent circumstances. (1/3rd of the expenditure is met by the State Govt. and 2/3rd by the Govt. of India.

Under the new Scheme	Amount sanctioned p. m.
1 Sri Y. Kanaka sundara Rao, Krishna Dist.	50
2 „ M Rangacharyulu, Krishna Dist.	50
3 „ K. Pitchaiah, Krishna Dist'	75
4 „ V. Kataiah, West Godavari Dist.	50
5 „ Raghavendra rao Juzb Hyderabad.	150
6 „ R. Yasodamma, Cuddapah.	50
7 „ N Suryavenkata Subbarao, Hyderabad	50
8 „ Bapatla Venkatrao, Guntur.	60
9 „ Kodali Kesava Rao, Krishna Dist.	50
10 „ Shaik Mohiuddin Wasfi, Hyderabad	50
11 „ H B D. Sazena, Hyderabad.	75
12 „ Vasantha Rao, A. Thuljapurkar, Hyd.	50
13 „ S. Subba Rao, Secunderabad.	150
14 „ D. Butchi Raju, Krishna Dist	50
15 „ V. Umamaheswara Rao, Cuddapah	55
16 „ M Lakshmana Rao, Rajahamundry.	50
17 Smt Taheera Begum, Hyderabad	75
18 „ Puspa Devi, Hyderabad	75
19 „ T. Venkatamma, Warangal.	50
20 Sri M V Krishna Rao, Krishna Dist.	75
21 „ B. Thamaiah, East Godavari Dist	50
22 „ L. Sanjeevaraya Sarma, Cuddapah Dist.	75
23 Smt Qamar Jhan Begum, Hyderabad.	50
24 „ Ch. V. Raghavachari, Guntur Dist	50
25 „ Goli Seshiah, Guntur.	75
26 „ D. Butchirama Sastry, West Godavari Dist.	50
27 „ K. Krishniah, West Godavari Dist.	50
28 „ G Joginadham, East Godavari Dist	50
29 „ V. Anjaneyulu, West Godavari Dist.	50
30 „ Ch V. S Appa Rao, West Godavari Dist.	50
31 „ N S. Appulacharyulu, Krishna Dist.	75
32 „ K L Narasimha Rao, Krishna Dist.	50
33 „ P. Krishnamurthy Sastry' East Godavari Dist.	50
34 „ P. Venkatajogi Raju, East Godavari Dist.	50

35	Sri P Adinarayadu, Krishna Dist.	50
36	„ A. Ranganayakulu, E G. D st.	50
37	„ Syed Hasan Hyret Badayuni, Hyd.	90
38	„ V. Venkata subrahmannyam, W. G. Dist.	100
39	„ The O W-La-Touche, Hyd.	60
40	„ D Pitchaiah Sastry, Nellore.	75
41	Smt D Hemalatha, Visakhapatnam Dist.	125
42	Sri G Venkatachari, E G. Dist.	50
43	„ T Sivaramaiah, Guntur Dist.	50
44	„ Sistu Sarva Sastry, E G. Dist.	50
45	„ V. Ramsubbarayudu, W. G. Dist.	75
46	„ Janab Sheik China Peer Saheb, Guntur Dt.	50
47	„ Y V Raghavachari, Nellore	50
48	„ Moulvi Waheedulla Saheb, Nalgonda.	50
49	„ P. Madhusudana Rao, Guntur Dist.	50
50	„ Chitti Chinna Poornaiiah, Visakhapatnam.	50
51	„ Doolchand Shashi Hyderabad.	50
52	„ Kannan Suri, West Godavari Dist	50
53	„ B Tiruvangolacharyulu, Hyderabad	50
54	„ P Appalaswami, Visakhapatnam.	50
55	„ Intui Rughavaiah, Guntur Dist.	50
56	„ Hafeez bu yousuf, Hyderabad.	126
57	„ D. Sathyanarayana, E. G Dist	50
58	Sri P. Raghavaraju, Guntur.	50
59	„ Srinivasa Siromani, Hyd.	50
60	„ K Venkatakrishna Rao, Tanuku	100
61	„ D. Sashagiri Rao, Kurnool.	50
62	„ D. Ramamurthy, E. G. Dist.	50
63	„ G. Papaiah Lingam Devara, Krishna.	50
64	Smt. V. Suryakantamma, E. G. Dist.	50
65	Sri B. Markendeya Sarma, Guntur Dist.	50
66	„ K. Lakshmanachari, M. Nagar.	50
67	Smt. Ch. Varalakshamma, Guntur Dist.	50
68	Sri D. Kotla Balabrahamachari, M' Nagar.	75
69	„ D. V. L. Narasimha Rao, Krishna.	50
70	„ A. Satyanarayana Murthy, Krishna	50
71	„ J. Seetarama Sastry, Krishna Dist.	50
72	„ D Venkata Subba Rao, Krishna Dist.	50
73	„ K Satyanarayana Bhagavata, Srikakulam.	50
74	„ P. Veeraswamy, W. G. Dist.	50
75	„ Ch Pedaverahalu, Hyd.	50
76	Smt P. Lakshmikanthamma, W. G. Dist.	50

77	Sri K. Kotis uryam Raju, Guntur Dist.	50
78	„ Abdul Khader Khan Hyd.	50
79	Smt. J. Lakshminarasamma, Visakhapatnam Dist.	50
80	Sri Gidugu Venkateseethapatti Hyderabad.	100
81	„ Pandit Rao, G. S. Hyderabad.	50
82	Kum. Kale Bhaskaram, E. G. Dist	50
83	Sri N. Ramaswamy, Krishna Dist	50
84	„ M. Mallikarjuna Rao, E. G. Dist.	50
85	„ K. Raghavaiah, W. G. Dist.	50
86	„ B C Gurunadham Nellore.	50
87	„ T Dharma Rao Naidu, Hyd.	52
88	„ K. Lakshminarasimha Rao, Madras	50
89	„ D. Pundareekakshudu, Guntur.	100
90	„ Srivatsa Venkateswara Rao, Hyd	50
91	„ Thondapi Anjan, Nellore.	50
92	„ Ch Ramamurthy Kavi, E. G. Dist.	50
93	„ K. Suryachandra Raju, Hyd.	50
94	„ M. Satyanarayana, Krishna Dist.	50
95	„ Natyachar Jagannadh, E. G. Dist.	50
96	„ P. Sarabha Raju, W. G. Dist	50
97	„ P. Venkateswarulu, Guntur.	55
98	„ Allam Nazam Affendi, Hyd.	50
99	„ Ch. Ganga Raju, Visakhapatnam.	20
100	„ T. Venkataramasastry, W. G. Dist.	50
101	„ A. Sreeramulu, Krishna Dist	50
102	„ K. Rajasekharaiah, Krishna Dist.	50
103	„ Cherukuri Kalahasteswara Sarma, Krishna Dist.	50
104	„ N. Subba Rao, W. G. Dist	50
105	„ K. Vysamurthy, Visakhapatnam	75
106	„ B. Venkatappaiah, Bhagavtar, Guntur Dist.	25

FINANCIAL ASSISTANCE TO THE MEN OF LETTERS & ARTS
BY THE GOVT OF INDIA—PAYMENT THROUGH THE STATE
GOVERNMENT

* * (Entire expenditure is met by Govt. of India). Under
the Old Scheme

1	Sri Attili Suryanarayana, W. G. Dist.	50
2	„ B. Venkateswarulu, W. G. Dist.	50
3	„ Chittimalla Rongiah Das, Visakhapatnam Dist.	5
4	„ Vhivakula Venkataramasastry, Krishna Dist.	50
5	„ D. Kotla Bala Brahmachary, Mahabubnagar.	75
6	„ M. Gopalakrishna Sastry, Guntur.	50

Oral Answers to Questions.

12th July, 1967.

151

7	„ D Lakshmanakavi, E. G Dist	100
8	„ M. Gopala Rao, Krishna Dist.	50
9	„ K Ramakrishna Sastri	50
10	„ Gurram Joshua, Guntur.	50
11	Smt. K. Tulasamma, Guntur.	50
12	Sri Kadiyala Rathaiiah, Guntur	75
13	„ N. Kondala Rao, E G Dist.	75
14	„ K. Satyanarayana Sastry, Guntur.	100
15	„ K Ygnarama Sarma, Krishna Dist.	100
16	„ Maganti Jagannadham, W G. Dist.	50
17	„ Mudiganti Jagganna Sastry, W. G. Dist	100
18	„ N. Gangadharam, E. G Dist.	50
19	„ P. Veeraiiah Chowdary, Hyd	100
20	„ P Kasipathi Avadhani, Guntur.	50
21	„ B Raghavendracharya, Krishna	50
22	„ K Ramakoteswara Rao, Guntur	100
23	„ M Ramlinga Sastry, W. G Dist	75
24	„ Nagulu Ravipoodi, Guntur	100
25	„ S Venkataseshavatracharyulu, W. G. Dist	75
26	„ Sreerama Veerabrahma Kavi, Krishna	100
27	„ Swami Sivasankara Sastry, Guntur.	100
28	„ V. Satyanarayana Rao, Krishna.	75
29	„ D V Krishna Rao, Srikakulam.	100
30	Smt Ameena, Hyderabad	50
31	Sri P Sreeramulu Reddy, Chittoor.	75
32	„ Hakeem Vice Rai Wasmi, Hyderabad.	50
33	„ M. Satyanarayana Sastry, Krishna Dist.	100
34	„ Vazier Hussan, Hyderabad.	50
35	„ N Bapu Rao, Hyderabad.	100

(c) The basis or criteria for giving financial assistance

The financial assistance under this scheme is given to the persons who have made contributions in art and letters but are now in indigent circumstances and in certain cases to dependents of writers and artists who leave their families un-provided. Their contribution to art and letters etc. must be of a significant nature. Traditional scholars who have made significant contributions in their fields are also eligible notwithstanding the absence of any published works. The private means of the applicant must not exceed Rs 150/- per month.

శ్రీ ఎ. ఈశ్వరరెడ్డి:- పండితులకు పైనాన్సియల్ ఎసిస్టెన్స్ ఇచ్చినట్లు చెబుతూ మంత్రిగారు టేబుల్ పై ఒక లిస్ట్ పెట్టారు. రాయలసీమ అంతటా ఒక్క శ్రీరామలు రెడ్డిగారికి ఇచ్చినట్లు దీనిలో వుంది. దీనిలో పక్షపాతం చూపిస్తున్నారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు — ఒక వ్యక్తి గురించి అనుగ రున్నాడు ప్రత్యేక మైన పోటీను కావాలి ఒక వ్యక్తి గురించి అడిగేటప్పుడు వివరాలు ఇస్తే కను క్కొంటాను. దీనిలో ఎటువంటి పక్షపాతములేదు.

LALITAKALA AKADEMI

358—

*305 Q — Sri T C Rajan — Will the hon. Minister for Education be pleased to state

(a) the names of the members of the Lalithakala Akademi, and

(b) the functions of the above akademi ?

Sri T V Raghavulu — (a) & (b) A statement is placed on the Table of the House.

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE.

[Vide answer to L. A. Q No 358 (*305)]

(a) THE NAMES OF THE MEMBERS OF THE LALIT KALA AKADEMI.

Four members nominated by the State Government.

- | | |
|-----------------------------|--------------------------------|
| 1 Sri S. Masood Ahmed. | 2. Sri D. Suryanarayana Swamy. |
| 3 Sri B P R Vittal, I. A S. | 4. Sri Abdul Waheed Khan. |

Three persons nominated by the State Government

- | | |
|----------------------|--------------------------------|
| 1 Sri A S Raman. | 2 Sri N. Narotham Reddy, M. P. |
| 3 Sri S Sanjeeva Dev | |

Nine persons nominated by State Govt. from the field of Art.

- | | |
|------------------------------|-----------------------------|
| 1 Sri S N Chamkur | 2 Sri Jagdish Mittal |
| 3 Sri N Bhagwandas, I. A S | 4 Sri Seshagiri Rao. |
| 5. Sri Ganapathy Sathapathy. | 6. Sri V. Madhusudhana Rao. |
| 7 Sri E Kumaril Swamy | 8. Sri G V. Subba Rao. |
| 9. Sri Md Osman Siddiqui | |

One representative nominated from each of the three Universities

- | | |
|-----------------------------|---------------------------------|
| 1 Sri A Paidi Raju | — Andhra University. |
| 2 Sri M. Ramanuja Rao Naidu | — Sri Venkateshwara University. |
| 3 Sri C Narayan Reddy | — Osmania University. |

Twelve representatives of the various Art Institutions recognised by the Akademi for this purpose,

- | | |
|-------------------------------|--------------------------------|
| 1 Sri L N. Gupta, I A S. | 2 Prof. D Venkata Rao. |
| 3 Sri Vidya Bhushan. | 4 Smt D. Satyavani. |
| 5. Sri C. H. Suryaprakash. | 6. Smt B. Karuna Rao. |
| 7 Sri Ch Nagabhushanacharyulu | 8. Sri L V. B. Chowdary. |
| 9 Sri K. Rajaiah | 10 Sri A. Gopal Rao, |
| 11 Sri B. V. Narasimha Rao. | 11. Sri M. A. Razzaq Farooqui. |

Two representatives From Andhra Pradesh Sahitya Akademi

- 1 Smt Yasoda Reddy. 2 Sri Puripanda Appalaswami.

Two representatives from A P Sangeeta Nataka Akademi

1. Sri M. N. Padma Rao. 2. Sri Vasant Godsey

Members of the Executive Board

- | | |
|-------------------------|-------------------------|
| 1. Sri N Narotham Reddy | 2 Smt B Karuna Rao. |
| 3. Sri L N Gupta, I A S | 4 Sri S Masood Ahmed |
| 5. Sri C V Subba Rao. | 6. Sri A. Gopal Rao |
| 7 Sri L V B Chowdary. | 8 Sri Vidyabhushan |
| President | : Sri N Narotham Reddy. |
| Vice-President | : Smt. B Karuna Rao |
| Secretary | : L N Gupta, I A. S |
| Treasurer | : Sri S. Masood Ahmed. |

(b) THE FUNCTION OF THE A P LALIT KALA AKADEMI -

(i) to encourage and promote study and research in the field of Fine Arts (Visual and Plastic Art) by awarding scholarship to deserving persons or person for such period as may be determined by the Akademi.

(ii) to co-ordinate the activities of the various Art Societies and Organisations in the State of Andhra Pradesh;

(iii) to promote co-operation among the art associations and to encourage the establishment and development of all such associations.

(iv) to encourage wherever necessary the establishment of Regional art galleries,

(v) to encourage the exchange of ideas between various artists and art students in the State of Andhra Pradesh by organising art conferences and the like,

(vi) to publish literature on art including monographs, journals, art albums etc including ancient, medieval and contemporary art of Andhra Pradesh;

(vii) to establish and maintain a library catering to the needs of various individuals and organisations and covering both Indian and foreign art.

(viii) to organise individual art exhibitions, group shows and the like of artists of Andhra Pradesh inside and outside the State,

(ix) to organise annually an exhibition of art of the artists of Andhra Pradesh in the State,

(x) to organise annual all India Art Exhibition in Andhra Pradesh,

(xi) to give recognition and to otherwise assist approved art associations in Andhra Pradesh,

(xii) to foster national and international contacts through the exhibition, exchange of personnel and objects and the like,

(xiii) to award scholarships and prizes to deserving artists of Andhra Pradesh,

(xiv) to accord recognition to artists of outstanding achievement

(xv) to encourage and foster the revival and development of folk art of Andhra Pradesh;

(xvi) to promote the revival of traditional Art Techniques and to organise regional surviving indigenous craftsmen, painters and sculptors,

(xvii) in furtherance of its objects and work to purchase land, own property of all kinds and to maintain, sell, mortgage, or otherwise dispose of the same,

(xviii) to do all such other acts and things, whether incidental to the powers aforesaid or not as may be required in order to further its objects.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ — లలితకళా సమితి సభ్యులను ఏ ప్రతిపాదిక మీద ఎన్నుకుంటున్నారు ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు — ఆ information అందులో ఉన్నదండీ.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— ఇందులో four members nominated by the government అని, three eminent persons nominated by the Government అని, nine persons nominated by the Government అని యిచ్చారు, eminent అని, Art అని మొత్తం ప్రభుత్వమే తరాలవారీగా విభజించి nominate చేస్తున్నారు. ఎక్కువ మందిని ఎందుకు nominate చేస్తున్నారు.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :— లలితకళా ఎకాడమీకి నియమావళి అట్లా వుంది. Heading వుంది. దాని ప్రకారంగా జరుగుతాయి. Classification జరుగుతుంది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— లలితకళా ఎకాడమీ, నాటక ఎకాడమీ, సాహిత్య ఎకాడమీ అన్నింటినీ కలిపే ఉద్దేశ్యం ఏమైనా ప్రభుత్వానికి వుందా ?

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు — అటువంటిది ఏమీ లేదండీ.

TEMPLES IN PARVATHIPURAM AND PATHAPATNAM TALUKS

359—

* 31 Q.— Sri P. Gunnayya.— Will the hon. Minister for Endowments be pleased to state.

(a) the number of temples in Parvathipuram and Pathapatnam taluks, Srikakulam district; and

(b) the annual income of each temple through lands and festival occasions and the amount of expenditure of each temple?

The Minister for Endowments (Sri R. Ramalingaraju) :—
(a) Parvathipuram .. 17 Pathapatnam .. 59 including
5 Maths

(b) A statement is placed on the Table of the House

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

STATEMENT SHOWING THE NAMES OF TEMPLES, THEIR ANNUAL
INCOME AND EXPENDITURE IN PARVATHIPURAM AND PATHAPATNAM
TALUKS OF SRIKAKULAM DISTRICT — VIDE ANSWER TO CLAUSE (b)
OF L. A. Q. NO 359 (*319)

S. No.	Name of the Temple	Income	Expenditure
--------	--------------------	--------	-------------

PARVATHIPURAM TALUK

	Rs.	Rs.
1. Sri Visweswaraswamy Temple	1,600	1,600
2. Sri Jagannadhaswamy Temple	1,400	1,400
3. Sri Someswaraswamy Temple	3,780	3,780
4. Sri Jagannadhaswamy Temple	921	921
5. Sri Satyanarayanaswamy Temple	218	218
6. Sri Jagannadhaswamy Temple	1,210	1,210
7. Sri Chandrasekharaswamy Temple	304	304
8. Sri Jagannadhaswamy Temple	800	800
9. Sri Seetharamaswamy Temple	4,569	4,569
10. Sri Radhakantaswamy Temple	720	720
11. Sri Satyanarayanaswamy Temple	17,135 * *	15,000
12. Sri Esaneswaraswamy Temple	1,145	1,145
13. Sri Chandramouleswaraswamy Temple	300	300
14. Sri Lakshminarasimhaswamy Temple	300	300
15. Sri Venkateswaraswamy Temple	1,000	1,000
16. Sri Ganesh Temple	1,000	1,000
17. Sri Kodandaramaswamy Temple	200	200

PATHAPATNAM TALUK

1. Sri Trinadhaswamy Temple	470	470
2. Sri Malleswaraswamy Temple	650	650
3. Sri Jagannadhaswamy Temple	1,900	1,903
4. Sri Satyanarayanaswamy Temple	600	600
5. Sri Venkateswaraswamy Temple	4,000	4,000
6. Sri Dowleswaraswamy Temple	2,055	2,055

(1)	(2)	(3)	(4)
7.	Sri Gopalaswamy Temple	1,450	1,450
8.	Sri Radhakantaswamy Temple	1,280	1,280
9.	Sri Mallikarjunaswamy Temple	780	780
10.	Sri Radhakantaswamy Temple	2,148	2,000
11.	Sri Radhamohanaswamy Temple	4,280	4,280
12.	Sri Ramalingeswaraswamy Temple	670	670
13.	Sri Radhakantaswami Temple	2,000	2,000
14.	Sri Balackamburaswamy Temple	950	950
15.	Sri Satyanarayanawamy Temple	1,310	1,310
16.	Sri Mallikarjunaswamy Temple	1,820	1,820
17.	Sri Neelakanteswaraswamy Temple	610	610
18.	Sri Someswaraswami Temple	990	990
19.	Sri Radhakanthaswamy Temple	6,500	6,500
20.	Sri Chandrasekharaswamy Temple	660	660
21.	Sri Malleswaraswamy Temple	750	750
22.	Sri Gopinathaswamy Temple	4,500	4,000
23.	Sri Neelakanteswaraswamy Temple	840	840
24.	Sri Radhakantaswamy Temple	900	900
25.	Sri Mukhalingeswaraswamy Temple	5,826	5,826
26.	Sri Narasimhaswamy Temple	4,500	4,500
27.	Sri Anjaneyaswamy Temple	960	960
28.	Sri Neelakanteswaraswamy Temple	510	510
29.	Sri Radhakantaswamy Temple	800	800
30.	Sri Seearamaswamy Temple	1,000	1,000
31.	Sri Neelakanteswaraswamy Temple	3,300	3,300
32.	Sri Jagannadhaswamy Temple	1,173	1,173
33.	Sri Neelammadurga Devatha Temple	1,500	1,500
34.	Sri Panchalingeswaraswamy Temple	5,000	5,000
35.	Sri Radhakrishnachandraswamy Temple	4,100	4,100
36.	Sri Trilokeswaraswamy Temple	960	960
37.	Sri Neelakanteswaraswamy Temple	640	640
38.	Sri Neelakanteswaraswamy Temple	270	270
39.	Sri Chandrasekharaswamy Temple	1,100	1,100
40.	Sri Venkateswaraswamy Temple	2,000	2,000
41.	Sri Kasivisweswaraswamy Temple	780	780
42.	Sri Padhagovindaswamy Temple.	2,330	2,300
43.	„ Gangadharaswamy Temple.	650	650
44.	„ Mallikhajnnaswamy Temple.	760	760
45.	„ Mallikharjunaswamy Temple	1,000	1,000
46.	„ Mallikharjunaswamy Temple.	960	900

(1)	(2)	(3)	(4)
47	Sri Ramalingeswamy Temple	500	500
48	„ Mallikharjunaswamy Temple,	500	500
49	„ Neelakanteswaraswamy Temple	500	500
50	„ Bhmalingeswaraswamy Temple	600	600
51	„ Koteswaraswamy Temple.	200	200
52	„ Chadrasekhara & Jagannadhaswamy Temple.	950	950
53	„ Ramalingeswaraswamy Temple	200	200
54	„ Neelakanteswaraswamy Temple	650	650

* The income shown against these temples includes the income derived on festival - occasions.

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు — పార్వతీపురం తాలూకాలో 17, పాత పట్నం తాలూకాలో 59-5 మరాలతో సహా—statement సభవారి ముందు వుంచబడింది

శ్రీ పి. గున్నయ్య — List లో వున్నటువంటివి నాకు తెలుసు. కనీసం సున్నమైనా వెయ్యడం లేదు. అక్కడ వున్న Officer గారికి చెప్పిన ఆయన కూడా తగు చర్యలు తీసుకోవడంలేదు కాబట్టి మంత్రిగారు సమగ్రమైన విచారణ చేయించి ఫోయిన రేవలయాల జాగు చెయ్యడానికి గట్టి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ ఆర్. రామలింగరాజు — అదే ప్రయత్నం జరుగుతోందండి.

LEGAL AID TO POOR

360—

* 1085 Q — Sri C.V K Rao :— Will the hon Minister for Planning and Law be pleased to state

(a) what is the allotment made for legal assistance to the poor during the year,

(b) the amount that is allotted and spent in East Godavari district during 1966-67 ?

The Minister for Planning and Law (Sri K.V. Narayana Reddy):—

(a) An amount of Rs. 58000 was allotted for the legal assistance to the poor and deserving during the year 1966-67. Out of it a sum of Rs 300 was spent during that year.

(b) An amount of Rs 200 was allotted and no amount was spent during 1966-67

శ్రీ సి.వి.కె రావు — ఇది పేదలకు న్యాయవాదుల సహాయం విషయంలో వచ్చే మొత్తం సక్రమంగా వినియోగించడం జరుగుతోందా? తక్కువగా వినియోగించబడుటకు కారణమేమిటి? Collector ఆధీనంలో ఉన్న District Judge ఆధీనంలో పెడతారా?

శ్రీ కె వి నారాయణరెడ్డి :— అధ్యక్షా! 1936-37 లో ఆంధ్ర ప్రాంతానికి 2 వేలు, తెలంగాణాకు 3,800 రూ.లు allot చేశారు. కావాలంటే District వారిగా చెప్పతాను

మిస్టర్ స్పీకర్ — ఖర్చు కాలేదు కాబట్టి కారణం ఏమిటి అంటున్నారు?

శ్రీ కె వి. నారాయణరెడ్డి :— ఖర్చు కాలేదు. Gazetteలో publish చేశారు. Collector కు ఆదేశాలు పంపించారు. వారు publicity చేస్తున్నారు. వినియోగించుకోలేదు. అందువల్ల lapse అయింది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—Collector అధీనంలో నుంచి తీసి District Judge అధీనంలో పెడతారా అని అడిగాను. సరియైన సమాధానం కాలేదు.

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :— Collector చేస్తేనే బాగుంటుంది Publicity జరుగుతోంది Information Bureau కూడా చురుకుగా పని చేస్తోంది మనం public representatives కాబట్టి సహాయం చెయ్యవలసిన అవసరం వుంది.

శ్రీ జి. శివయ్య :— నేరాలు విచారిస్తున్న స్థాయిలో న్యాయవాదులకు రుసుం చెల్లించుకోలేని పేద ప్రజలకు legal సహాయం కోసం కొంతమందిని ఆన్ని ప్రాంతాలలో advocates ను appoint చేశారు. ఈ విషయం నేరస్తులు ప్రభుత్వానికి తెలియవరచుకొని ప్రభుత్వము యొక్క అనుమతి పొంది ప్రభుత్వము ద్వారా న్యాయవాదులకు తాళిదు వస్తే అప్పుడు వారు legal aid యివ్వాలి. ఇప్పటివరకు ఒక ప్రధానమైన defect వుంది న్యాయం జరగడం లేదని. అందుకని దాన్ని సవరించడానికి పూనుకుంటుందా? I am also one of those who defend the poor Sir. That is why I know the topic

శ్రీ కె వి. నారాయణరెడ్డి :— తప్పకుండా ఆలోచిస్తామండి.

శ్రీ హావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఉద్దేశ్యానికి దీనికి అమలులో చిక్కు వస్తోంది. Revenue Inspector గాని, Tahasildar గాని, permission యివ్వాలంటే recommendation కావాలి. పేదవాడి దగ్గరకు వచ్చేటప్పటికి ఊళ్లో వాళ్ళు అందరూ వాడిని ఏడిపిస్తారు. వాడికి సహాయం చెయ్యడం వల్ల case ఎగిరిపోతుంది అందువల్ల Judge కి యిస్తే వై వాళ్ళు merit చూసి చేస్తే వరగాలేదు. కాని క్రిందివాళ్ళు scrutiny కావాలంటే యిది ఉపయోగపడ ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యం విఫలం జౌతోంది. తమరు ఆలోచించవలసిన అవసరం వుంది. Judges కు యిచ్చే విషయం

శ్రీ కె వి. నారాయణరెడ్డి :— ప్రభుత్వ ఉద్దేశ్యం బీదలకు సహాయం చెయ్యాలనే. 5,000 ఏనుగుల పెద్ద amount ఏమీకాదు Procedure defects వుంటే ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ ఎ. శూభవరావు :— Collector డబ్బు తీసుకొని వుంటారు. Munisiff Magistrate Courts లో వాళ్ళు అక్కడికక్కడ సహాయం పడడానికి వీలుంది. Case వచ్చి తీర్పు అయితేగాని collector నుంచి డబ్బు

రాదు. అందువల్ల Munsiff Magistrate Courts కు మార్పడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి — తప్పకుండా ఆలోచిస్తామండి

శ్రీమతి సుమిత్రాదేవి (మేడ్చల్) — అధ్యక్షా! ఈ డబ్బు ఏ వ్యక్తికి ఎంత యివ్వాలోపరిమితి వుందా? లేక case నడిచినంతవరకు యిస్తారా ?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి — లేదండి Limitation ఏమీ లేదండి.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య — ప్రతి జిల్లాకు 5,800 రూ॥లు కేటాయిస్తే 300 రూ॥లు ఖర్చు అయింది. దీనికి కారణం procedure cumbersome గా వుంది. Tahasildar కు, Revenue Inspector కు పోవాలి. అట్లా కాకుండా తాలూకా Munsiff Magistrates ను నెలకొల్పామని కదా వాళ్ళకు దీన్ని యిచ్చినట్లయితే వారే యివ్వడానికి వీలు వుంటుంది. కాబట్టి అట్లా చెయ్యడానికి ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :— సరిహద్దు బాగుందండి తప్పకుండా ఆలోచిస్తాం.

శ్రీ వి. పాలవిల్లి (చోడవరం) — అధ్యక్షా! ప్రభుత్వం యివ్వదలచు కొన్నది న్యాయవేత్తల ద్వారా పేద నేరస్తులకు అందకుండా పోయిందని అందరికీ గోచరం జాతీయం. దీనికి కారణం తగిన ప్రచారం లేకపోవడమే. ప్రభుత్వం మనకు సహాయం చేస్తుందనే అభిప్రాయం తెలియని పరిస్థితులు వున్నాయి. ఇటువంటివి Gazette లో publication చేసినంత మాత్రాన తెలియదు కాబట్టి దీనికి కావలసిన అవకాశాలు కల్పిస్తారా అని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి — Gazette publication అయిన తరువాత తప్పకుండా Information Bureau వారు కూడా చురుకుగా పని చేస్తారు. దీనిలో defects వుంటే తప్పకుండా సవరిస్తాము.

SHORT NOTICE QUESTION SAND ANSWERS

MUNSIFF MAGISTRATE COURT FOR EACH TALUK

S. No. 360-1

S. No. 1471-D Q.— Sri T. Nageswara Rao — Will the hon Minister for Planning and Law be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the Telangana Pattern of having a Munsif Magistrate Court for each taluk is being extended to Andhra area on a phased programme ;

(b) if so, the details thereof;

(c) whether it is also a fact that a Special Officer has been appointed to examine and study the working of the scheme as to the advisability of extending to the rest of the districts in Andhra area or its gradual withdrawal in case it is defective , and

(d) if so, what are the results of the study ?

Sri K V Narayan Reddy :—(a) The answer is in the affirmative ;

(b) The First phase of the reorganisation scheme has been introduced with effect from 1-3-1966 in the five districts of Anantapur, East Godavari, West Godavari, Krishna and Nellore. The second phase of the scheme has been introduced with effect from 1-11-1966 in the three districts of Kurnool, Visakhapatnam and Srikakulam. The third phase of the scheme is yet to be introduced in the remaining three districts of Guntur, Chittoor and Cuddapah ;

(c) A Special Officer has been appointed

(1) To examine the reorganisation scheme from the point of view of Judicial and Administrative work, taking into consideration the convenience of the litigant public as well as the members of the Bar ,

(2) To assess the requirements of Courts from the perspective of the adequacy of Courts and staff and also the territorial, pecuniary and appellate jurisdiction of the Courts , and

(3) To examine the representations made by the various Bar Associations where the reorganisations scheme has been introduced requesting for the creation of new Courts and revision of jurisdiction on the original small cause and appellate sides of the Munsifs Courts and Sub Courts

(d) The Special Officer has just submitted his Report. The Report is under consideration of the Government.

Sri T Nageswar Rao :—Will the special officer's report be placed on the Table of the House?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—తప్పకుండా యిస్తామండి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఇటీవల ప్రారంభించిన Munisif Magistrate కోర్టును రద్దు చేస్తారా అనకాపల్లిలో పెట్టిన దాన్ని గురించి వదంతుల వచ్చాయి. అది ఎంత వరకు నిజం.

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—అనకాపల్లి మునిసిఫ్ కోర్టు సంగ నేనెట్లా చెప్పగలనండి. అదనంగా 75 Munisif Magistrate Courts రాష్ట్రంలో ఉన్నాయి 2nd Class Magistrate Courts 135 ఉన్నాయి. తెలంగాణలో ఆ వర్గం ప్రవేశ పెట్టాలని చూస్తున్నాం.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :—అధ్యక్షా, ఈ Special officer గారి report లో, ఆంధ్రలో పెట్టిన మునిసిఫ్ మేజిస్ట్రేటు కోర్టు సమంగా పనిజేయడం లేదని కాబట్టి, తీసివేయవలసిందని recommendation చేసిందా? అట్లాంటి సందర్భంలో దానిని తీసివేసేదానికి ఉత్తర్వులు జారీచేస్తున్నారా?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—పెద్ద report వున్నది అధ్యక్షా, విన్నవించేరింది. తరువాత High Court వారు ఆమోదిత పంపించారు అది పరిశీలనలో వుంది. మునిసిఫ్ మేజిస్ట్రేటు కోర్టులు ఆంధ్రలో ప్రవేశ పెట్టిన తరువాత కొన్ని యిబ్బందులు కలిగాయి. అదేమంటే తెలంగాణలో work

చాలా తక్కువగా వుంది ఆంధ్రలో Criminal work చాలా వున్నది. అందు చేత ఒక మునిసిఫ్ మేజిస్ట్రేటు కోర్టు సరిపోదని report లో చెప్పారు. పూర్వపున్న వద్దతే బాగుంటుంది. ఈ వద్దతి బాగుండదు. కాబట్టి పాత వద్దతికి revert అయితేనే బాగుంటుందని సూచించారు. అది ఆలోచనలోవుంది.

ఒక గౌరవసభ్యుడు:— ఈ మునిసిఫ్ మేజిస్ట్రేటు కోర్టు pecuniary jurisdiction ఏమైనా increase చేయడానికి ప్రభుత్వం ఏమైనా ఆలోచన చేస్తున్నదా?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి:—అది లేదండి.

శ్రీ డి. వి. రమణయ్య (అల్లవరం):—ఈ system ఆంధ్రలో 5 జిల్లాలో introduce చేసిన తరువాత అన సాంద్రత ఎక్కువగా వున్న ఈ జిల్లాలో చాలా యిబ్బందులు కలుగుతాయి. ఒకటి Sub-jail Superintendent గారు prohibition cases extra గా తీసుకోవడం వల్ల, dyeing declaration తీసుకోవడం వల్ల చాలా over burden గా కనిపిస్తున్నది. దానిమీద old system retain చేసేటట్లుంటే ప్రతిపాదన వున్నదా? రెండవదానిమీద వుండే appellate authority subordinate Judge, Assistant Session Judge కి వుండేది అటువంటి పరిస్థితిలో యిప్పుడు First Class Magistrate యిచ్చినటువంటి తీర్పు మీద జిల్లా కోర్టుకు వెళ్ళడం వల్ల litigant public కు చాలా యిబ్బంది వడుతుంది కాబట్టి దానిమీద కూడా ఆలోచన చేసి అవసరమైతే G P C Rules లో ఏమైనా మార్పులు తీసుకు రావడానికి ఏమైనా ఏర్పాటు జరుగుతున్నాయా?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి:— అదికూడా పరిశీలనలోవుంది. వారు చెప్పిన ప్రకారం second class criminal work ఏమంటే, identification, dying declaration, Inspection of sub jails యిటువంటి Criminal work కు చాలా time పడుతుంది. దానివల్ల pendency చాలా అయిపోయింది. ఆ Pendency తగ్గించాలంటే నెల్లూరులో, కోవూరులో original side 1922 వుంటే Civil 316 వున్నాయి. ఈ మాదిరిగా ప్రతి తాలూకాలోని, ప్రతి జిల్లాలోను pendency చాలా వుంది. నావద్ద వివరాలు వున్నాయి. అదికూడా ఆలోచనలో వుంది ఇప్పుడు Second Class Magistrate Court చేసే పనులు First Class Magistrate Court చేస్తున్నారో ప్రతి తాలూకాకు ఒక Civil Munsif Court, ఒక Criminal Munsif Court కావలసివస్తుంది, దాని కి 10 లక్షల రూపాయలు కావలసి వస్తుందని special officer చెప్పారు. అది మాత్రం ప్రభుత్వం ఆలోచనలో వుంది.

శ్రీ వావిలాలగోపాల కృష్ణయ్య:— High Court వారు యిది బాగా లేదు కనుక suspend చేసి పాతవద్దతినే అవలంబించమని చెప్పారాండి?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి:— High Court వారి resolution ఆ మాదిరిగానే వున్నదండి.

శ్రీ వావిలాలగోపాలకృష్ణయ్య — ఏ మాదిరిగా?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి:—నాకు చెప్పిన మాదిరిగా.

Sri G. Sivayya —The hon. Minister said that there are certain difficulties due to heavy criminal work in Andhra area regarding Munsif cum Magistrate courts. As the system is good, will the Government consider transferring all these petty criminal cases to the executive Magistrates who can implement the scheme much better in my opinion so that the scheme can be pushed through in the Andhra region also. It might affect the Advocates, but the difficulty is very little. In public interest, will the Government consider this?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి:—Public interest లో ఈ system చాలా కాగున్నదండి. ఇది ప్రభుత్వ పరిశీలనలో వున్నది దానికి రీక ఆయిల్వం దులు కూడ వున్నాయి. 10 లక్షలో 20 లక్షలో collect చేసే ఆలోచన వుంది.

శ్రీ కె. ప్రభాకరరావు:—అధ్యక్షా, అప్పుడు మునిసిఫ్ కోర్టులు 500 లోపల వున్నటువంటి small causes కు jurisdiction దానిమీద revision High Court కు వున్నది. అది చాలా cumbersome గాను, procedure గాను వున్నది కనుక revision powers District Courts, యిస్తారా? రెండవది ఈ 500 దగ్గరనుంచి, 2000ల దాకా Sub Courts jurisdiction small cause ఒకటి వుంది. అది తీసివేసి 5 లో small causes jurisdiction పరిమితం చేస్తే అది original suit అయి, appeal చేసుకోవడా వారి ఆదాయం ఎక్కువ వస్తుంది litigants కు కూడా better chances of getting justice జరుగుతుంది కనుక ఈ రెండు points గవర్నమెంటు వారు ఆలోచిస్తున్నారా అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి:—ఆ procedure మీద ఆలోచిస్తామన్నారు.

శ్రీ మతి.జె. ఈశ్వరీబాయి:—Munsiff Magistrate Court for each taluk అని question చేశారు. ప్రతి తాలూకాలోను ఆ మునిసిఫ్ మెజిస్ట్రేటు Courts వున్నాయా? ఆంధ్ర తెలంగాణాలో వున్నాయా? లేక పోతే అవి పెట్టడానికి తయారుగా వున్నారా?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి:—ఆంధ్రలో ప్రతి తాలూకాలోను లేవు, కొన్ని చోట్ల వున్నాయి. కొన్ని చోట్ల లేవు. Second Class Magistrate's Court మాత్రం అక్కడ వున్నాయి. తెలంగాణాలో మాత్రం అన్ని తాలూకాల్లో వున్నాయి. ఉత్తరాది తాలూకాలో మాత్రం లేదని.

ఒక గౌరవనభ్యుదయ. — శ్రీ కాకుళంజిల్లా పార్వతీపురం తాలూకాలో agency కి సంబంధించినటువంటి 3rd class Magistrate Court గాని, S D M Courts యిప్పిస్తామని చెప్పారు. ఆ విధంగా పెట్టడానికి గవర్నమెంటు ఏమైనా ఆలోచిస్తున్నదా?

మిస్టర్ స్పీకర్:—Agency areas లో Courts పెడతారా అని ప్రశ్నిస్తున్నారు.

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి:—అలా ప్రశ్నకే ప్రశ్న.

MOTION UNDER RULE 265
LEAVE OF ABSENCE TO

Sri M. Krishna Reddy, M. L. A.

Smt. Padma Bhaskara Reddy, M. L. A.

Sri Sagi Suryanarayana Raju. — Sir, I beg to move :

"That under Rule 265 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, leave of absence be granted for this session to Sri M. Krishna Reddy, as he is ill"

and

"That under Rule 265 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, leave of absence be granted for this session to Smt. Padma Bhaskara Reddy, as she is ill"

Mr Speaker:—Motions moved.
(Pause)

Mr. Speaker —The question is.

"That under Rule 265 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, leave of absence be granted for this session to Sri M. Krishna Reddy, as he is ill ,

and

"That under Rule 265 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, leave of absence be granted for this session to Smt. Padma Bhaskara Reddy, as she is ill."

The motions were adopted.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — శ్రీ వేమయ్యగారు Hospatl-లో వున్నారని తెలుస్తున్నది. రావడంలేదు. ఆ resolution Chief Whip గారు పెడతారా? లేక ఎవరైనా పెడతారా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఎవరైనా move చేయవచ్చు. Anything can move. He may move tomorrow.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— ప్రాథమికంగా వట్టానికి Deputy Minister గారు, Prime Minister గారు వస్తున్నారు. ఆ సందర్భంగా వామన నర్మల్ యిష్టాగోష్ఠి నమోదేం. యేర్పాటు చేస్తారా? ఆ తరువాత కొత్త గ్రామం Thermal Station open చేయడానికి Deputy Prime Minister వస్తుంటాడు. అక్కడకు కాసేపు నర్మల్ వెళ్ళడానికి యేర్పాటు చేస్తున్నారా అని వేమయ్యగారు అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె బ్రహ్మానందరెడ్డి :— ఇష్టాగోష్ఠి ఏమీలేదండి. ఎవరైనా రాదతను కూత తప్పకుండా రావచ్చు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— Transport యేర్పాటు చేస్తారా?

Mr. Speaker :— These things need not be discussed in the House. At any rate, if he wants any information from the Chief Minister, he can go and meet him outside.

Sri C V K. Rao :—I would like to ask him through you Sir, because the House is in session

Mr. Speaker .—Not in the House about this.

Sri C V K Rao .—Nothing wrong, Sir

Mr Speaker .—No please.

[Mr. Deputy Speaker in the Chair]

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) for 1967-68
VOTING OF DEMANDS FOR GRANTS.

DEMAND No. XXXI-ELECTRICITY-Rs 6,14,82,500

శ్రీ పి. పిచ్చయ్య (పార్లమెంట్) — అధ్యక్షా, పూజ్యనీయులైన ముఖ్య మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన Demand ను ఆమోదిస్తూ ముఖ్యంగా మనవిచేసేది ఏమంటే మా గ్రామంలో పెద్ద Power House తయారైంది. దానికి స్థానిక ప్రజలు 2,000 ఎకరాలు ఇచ్చారు. కొంత మందికి compensation దొరికింది కొంతమందికి దొరకలేదు. అది సంస్థాన ప్రభువుల పరిపాలనలోవున్నవ్యవహారం కనుక తక్కువ సక్రమంగా లేక చాలా మందికి compensation దొరకలేదు. అంటే 20 వందల ఎకరాల భూమి పోయినవారు దాదాపు 300 కుటుంబాలు వున్నాయి. వ్యవసాయంచేసే ఆధారంలేకుండాపోయింది. దానికి అప్పుడువున్న ముఖ్యమంత్రిగారు ఏమి తెలివిచ్చారంటే ప్రతికుటుంబానికి ఎక్కడైనా గ్రామానికి 15,20 మైళ్ళలోపున గవర్నమెంటు భూమివుంటే 5 ఎకరాలు ఇప్పిస్తామని తెలిపిచ్చారు. Collectors అక్కడకు వెళ్ళిచూసిరావడం జరిగింది. కాని యంతవరకు వారికి యివ్వబడలేదు. భూములుపోయిన స్థానిక ప్రజలకు చిన్న చిన్న పుట్టోగాలనైనా ఇప్పించాలి. స్థానికులుగా వున్నటువంటి 20 మందికి తగిన సహకారం చేయాలని ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను. అక్కడ Power house తయారైనది. సమీపంలో ముర్రేరువాగు, కిన్నెరసాని ప్రాజెక్టు, గోదావరినది వున్నవి. అక్కడ Pumping Schemes కు sanction లోగడనే జరిగింది. కాని విద్యుచ్ఛక్తినిచ్చి రైతులకు సహకరించాలని మనవి చేస్తున్నాను. అక్కడి ప్రజలకు సౌకర్యాలు కలుగజేయడంలో జాప్యం ఎందు చేశాడో అర్థంకాకుండావుంది. ఇలాంటి పరిస్థితులకు కారణం పరిశీలింజూచి మనవిచేస్తున్నాను. కొత్త గూడెం-సింగరేణి కాలరీస్ వారి కాలనీవుంది. అక్కడ విద్యుచ్ఛక్తి లేదు. Power House నుండి యివ్వమంటే యివ్వడంలేదు. కొత్తగా లైను వేసుకొనవలెనంటే ఖర్చు యెక్కువ అవుతుందని తెలుస్తున్నది. కనుక వారి కున్నటువంటి line నుండి క్వార్టర్సుకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా అయ్యేట్లు చూడాలని మనవిచేస్తున్నాను

శ్రీమతి టి. లక్ష్మి (తంజావూరు) — అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రతిపాదించిన విద్యుచ్ఛక్తి డిమాండును నేను ఖరీదరుస్తున్నాను. మూడవ వందవర్ష ప్రణాళికలో దేనుకొన్న ఆంచనాల ప్రకారం targets reach

కాకపోయినా, 4 వ ప్రణాళిక ప్రారంభంలో 292 M W నుండి యిప్పటికి 412 వరకు రావడం, యీ సంవత్సరం ముగింపుకల్లా 652 M W. కు వచ్చి 1970-71 సం నకు 944 కు రాగలమనే అంచనా యెంతో ఆశాజనకంగా వుంది. ఇప్పటి power పరిస్థితి 70-71 నాటికి రెట్టింపు కావడం ఆనందదాయకమైన విషయం. క్రిందటి సంవత్సరం 39 కోట్లు, యీ సంవత్సరం 92 కోట్లు రూ. లు ఖర్చుపెట్టగా నాలుగవ ప్రణాళిక బడ్జెటులో 170 కోట్లలో 100 కోట్లు రాబోయే 3 సంవత్సరములలో వెచ్చించినపుడు 4వ ప్రణాళికా targets, reach కాదేమో అని వుంది. నాగిరెడ్డిగారు అన్నట్లుగా సర్జన్ యొక్క కత్తి యేవిధంగా దయాదాక్షిణ్యాలు లేకుండా cut చేస్తుందో ఆదేవిధంగా యితర వద్దుల నుండి cut చేసి విద్యుచ్ఛక్తి వెచ్చించడం అవసరమని ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకొనివస్తున్నాను. ప్రాడల్ పవర్ పై ఆశలు పెట్టుకొంటే-వర్షాలు దేవుని కరుణాకటాక్ష విక్షణాల పై ఎదురుచూసి కూర్చోనవలసినదే. మన ముఖ్యమంత్రిగారు బడ్జెట్ ప్రసంగంలో చెప్పినట్లుగా వానలు చిద్విలాసములనీ, ప్రకృతి తెచ్చిన ప్రమాదాలని చెప్పారు. క్రితం సంవత్సరం తుంగభద్రా నీటి మట్టం తగ్గినందువలన, drought వలన అక్కడి వ్యవసాయ పరిస్థితి దెబ్బతిన్నదనే విషయం అందరికీ తెలిసిన విషయమే. రామగుండం, కొత్తగూడెం థర్మల్ పవర్ వచ్చినందువలన యీ బాధ తగ్గుతుందని ఆశిస్తున్నాను. Rural Electrification విషయంలో మాత్రం ప్రభుత్వ వైఖరి నిరర్థక, నిరాశాజనకంగా వుందని మనవిచేస్తున్నాను. సర్వోత్తమమైన కోహ్లా జిల్లా నుండి వచ్చిన ముఖ్యమంత్రిగారికి మో కరువుకాటకాలజాధి ఆర్డెంట్ మో అనిపిస్తుంది. 92 కోట్ల రూ. ల డిమాండులో 4,02 కోట్లు మాత్రమే Rural Electrification కు కేటాయించారు. రాష్ట్రంలోని 27,298 గ్రామాల్లో 5,500 గ్రామాలకు మాత్రమే విద్యుచ్ఛక్తి అందినదని యిచ్చినటువంటి రిపోర్టులో చెప్పారు. అంటే only 20. of the total villages are electrified. స్వతంత్ర పరిపాలన తరువాత 20% గ్రామాలు మాత్రమే electrified ఆ యి న వం చే సంవత్సరమునకు 1 % అభివృద్ధిని మాత్రమే సూచిస్తున్నది. ఇది గ్రామాలకు నిరర్థకం చేసినట్లుకాదా చెప్పండి, వా నియోజకవర్గంలోని గ్రామాలకు సంబంధించి పరిపాలనకు, రాయలసీమ జిల్లాలలో కూడా కడప, కర్నూలు, అనంతపురం జిల్లాలకు K.C. Canal, తుంగభద్ర ప్రాలెవెల్ కెనాల్ మొదలగు నీటి సదుపాయములున్నాయ కానీ చీకూరు జిల్లాలో మదనపల్లి తాలూకా సముద్ర మట్టమునకు 200 అడుగుల పైటలో వున్నందున అక్కడ యెలాంటి నీటి సదుపాయాలు లేక మా రైతులు వా వా అవస్థలు పడుతూ, అతి దుర్భర పరిస్థితిలో వున్నారని ప్రభుత్వదృష్టికి తీసుకొనివస్తున్నాను. మాకు ప్రభుత్వ మివ్వగలిగిన హామీ విద్యుచ్ఛక్తి ఒక్కటే. కపిళ కట్టుకొని, యెకాలు యెక్కువ పాతాళ లోకంనుండి నీళ్ళు తీసుకొని రాలేక యెన్నో అవస్థలు పడుతున్నామో మీకు నిజంగా తెలియదు ఒక సంవత్సరం వండితే, 5 సంవత్సరములు కరువుగా వుంటుంది అన్నీ వృత్తులవారు యూనియన్లు పెట్టుకొని అందోళన చేస్తున్నారు కాని రైతులు యెవరిపైన ఆందోళన చేయాలి చెప్పండి. సగ్గరతో వారి కష్టనష్టాలను గురించి మొరపెట్టుకోవాలి చెప్పండి. వారికాభివృద్ధి

కనీస పదుపాయలు, వపమలు, ప్రోత్సాహం యివ్వడం ప్రభుత్వం యొక్క ధర్మం. కాబట్టి అన్ని మూలలలోను ప్రాజెక్టులు అనీ, వంతెనలనీ, జారేజీలు అనీ ఇస్తున్నదే ప్రభుత్వము మాకేమి సౌకర్యము చేసిందో చెప్పండి ఇప్పటివరకు. అధ్యక్షా, నా నియోజకవర్గములో 1961 లో sanction అయి, 64 లో complete చేశారు రెండు sub-stations అవి రెండుకూడ ఇప్పటికీ idle గా ఉన్నాయని గవర్నమెంటుకు నష్టపైవ వదుస్తున్నాయని నేను ప్రభుత్వ దృష్టికి మరొకసారి తెస్తున్నాను. ఒక sub-station నుంచి, మూకంటి నీరు తుడువడానికి చుట్టు 4 దీపాలు వేశారు గాని ఒక కావికై నా connection ఇచ్చి ఈ మాత్రపు కడుపు నిండే సహాయము చేయనేలేదండి మరొక sub-station నుంచి ఒకే ఒక ఇంటికి ఒకే ఒక భావికి connection ఇచ్చారు. మరి మూడేళ్లుగా ప్రభుత్వానికి ఎంత వ్యయం? ఇవి నడుస్తున్నాయో తమరు ఊహించుకోవచ్చు. అంగల్లో glass cases లో మికాయి పెట్టి చూపిస్తూ, వీటిలో పెదవులు చప్పరిస్తూ నొగూర్చుకొనే నిర్భాగ్యులు లాగా మార్చెకులు ఈ రెండు sub-stations ను చూచుకొంటూ current ఎప్పుడెప్పుడు వస్తుందా అని ఉబ్బిళ్లారూతూ కూర్చున్నారండి. ఈ ఏడు 60 per cent, 80 per cent, పూర్తి అయిన works ను మాత్రము పూర్తి చేస్తామని ప్రభుత్వము నిరయం తీసుకొన్నది ఈ 4 కోట్లు డబ్బుతో దీనివల్ల 562 గ్రామాలు electrify అవుతాయని అన్నారు. నా ప్రాంతములో ఒక గ్రామంకూడా ఈ 562 గ్రామాల జాబితాలోకి రానే రాదు. Sanction అయి పని మొదలు పెట్టినా మా పత్రాలు 20 per cent 40 per cent లోనే నిలిచిపోయినాయండి. నాది special cases గా గుర్తించి ఈ in complete villages ను ఈ ఏడాది scheme లో చేర్చుకొనికోరుకున్నాను. ఈ 4 కోట్లకు మరొక కోటి చేర్చారంటే, మా పత్రాల్నిటికి current వచ్చేస్తుందనే ఆశగా వున్నది. Backward classes కు special facilities, concessions ఎలా యిస్తారో అలాగే backward areas కు కూడా special grants యిప్పించి మాకు సహాయం చేయాలని ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. అధ్యక్షా, క్రిందటిసారి ప్రభుత్వ దృష్టికి తెచ్చాను మైసూరు backward ను ఆముక్కాని ఉండే నా పత్రాలయొక్క బుద్ధితి. మైసూరు State లోని పత్రాలు current తో కళకళలాడుతూ ఉంటే ఇటు అంధ్ర ప్రదేశ్ లో అక్కడికి ఒక స్టాంపుతో పేజీంటే మన పత్రాలు గాఢాంధ్ర కారంలో మునిగివుండడమే కాకుండా పురుషో పేద్రాలు ధేయించుకోలేక నానా అవస్థలు పడుతూ అచ్చటి రైతులు అక్కడే పేద్రలో ఉన్నారంటే మీరు ఇవ్వకన్నా ఆ Mysore Government ను అడిగి ఆ పత్రాలకు current యిప్పించి పుణ్యం కట్టుకొమ్మని ప్రార్థిస్తున్నాను. Mysore State లో wooden poles నాటి పత్రాలకు current ఇస్తున్నారు. ఈ wooden poles కంటే అవి పగము ధరకే వస్తున్నాయని చెప్పారు. మా ప్రాంతాలకు అలాంటి wooden poles అయినా పేసి current యిప్పించాలని నా ప్రభుత్వము మా పేద రైతులు అంతా ఏదైనా voluntary contributions ఇవ్వగలమేకాదా ఇచ్చుకొంటారు. ఈ Electricity వద్ద క్రింద కాకుండా, backward region లో క్రింద అయినా గాని, Central Government నుంచి grants, subsidies తెచ్చి ఈ ప్రాంతాల ప్రభుత్వం చేస్తానని subsidies

ఎలా ఇస్తామో, అలాగే వాటిని energise చేసే పథకాలు కూడా చేపట్టాలని నేను ప్రభుత్వానికి మనవి చేసుకోంటున్నాను. ఒక Electricity Board Accounts నాలుగేళ్ళనాటివి మొన్ననే అందాయని తమరు చెబించారు. ఇంతటి జాతీయం ఎందుకో! ఇందులో 25 per cent or even 30 per cent line losses క్రింద pilferages క్రింద కొట్టివేస్తున్నాను అని తెలుస్తున్నది. మన State లోనే highest percentage of line losses and pilferages అని, ఇది చాలా అపమానకరంగాను, శోచనీయంగాను ఉన్నది. Line losses వగైరే current cost కూడా తగ్గుతుందని ఆశిస్తున్నాము. ఒక వెపు food production ను Accelerate చేయాల్సి అంటూనే మరొక వెపు agriculture loan వైపు వైపు వెళ్ళిపోయింది 12 వైసలు, క్షేమ వికసించడం చాలా విధూరంగానే కనిపిస్తున్నది. ఇప్పుటికే మన State లో Electricity rate చాలా ఎక్కువ. దీనిని, ఇంకా 50 per cent పెంచారు. I appeal to the Government to treat rural electrification scheme as an investment and not as an expenditure. ఇది investment for prevention of frequently occurring famine, in our drought affected and backward areas, an investment for future wealth. Welfare State లో development అన్ని ప్రాంతాలలోనూ సమానంగా ఉండేటట్లు చూడడం ప్రజాస్వామ్య ప్రభుత్వముయొక్క ప్రథమ కర్తవ్యము. మన ముఖ్యమంత్రిగారు నిరుపేద అయిన ఊరాయలను పల్లెవల్ల state to the state, to the state చూపించడం చేయడంలోనే ఈ special grants కోసం వేసుకోవడం చేస్తున్నాను. మా ప్రాంతాలలో దారిద్ర్యం తగ్గించే పనులను అవ్వజేయాలి అని మా Electricity Demand మీ అలవద్యమవుతున్నాను.

(శ్రీ ధనేశుల నరసింహం. — అభ్యుత్థా. గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టినట్లు వంటి విద్యుత్తు Demand ను బలపరచాలని కోస్తున్నానని అయితే నేను బలపరచలేకపోతున్నాను. గత కొంత సమయంలో ముఖ్యమంత్రిగారు వెనుకబడిన ప్రాంతాలపట్ల ప్రత్యేకమైన ప్రాధాన్యత చూపేటట్లు జరుగుతుందని హామీ ఇచ్చారు. కానీ ఈ Demand లో అలాంటి హామీ మరి ప్రవర్తన గాని ఉన్నట్లు లేదు. ప్రగాఢ యె వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో ప్రాధాన్యత ఇవ్వగలుగుతూ వారు సూచించలేక పోయినారు. ప్రగాఢ ప్రాంతాల Electricity కురిచి అడిగినప్పుడల్లా ధబ్బులేదు, ధబ్బులేదు అనే ప్రాధాన్యత ఇప్పుడు ఉన్నది. ఇదిగో ఈ ప్రవర్తనలో ఈ ప్రాంతానికి పూర్తిగా మేము Electricity supply చేస్తాము అని చెప్పేటటువంటి పరిస్థితుల్లో ప్రభుత్వము గ్రేడ్ ఫోవర్డం విచారాన్ని కలిగిస్తున్నది. ఒకనాడేమో పాకిస్తాన్ యుద్ధము, ఒకనాడేమో చైనా యుద్ధము, మరొక నాడేమో Supreme Court కిందకు ఈ శిస్తుల ముదరాన్ని పుల్లించే విషయంలో దేశానికి ఆర్థికంగా అవర్తనం చుట్టుకొన్నది గనుక ఈ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు కొనసాగించడానికి అవర్తనం కలుగుతున్నదని కూడా ప్రభుత్వము పదే పదే పాడుతూ ఉన్నది. అయితే ఎప్పుడు ఈ ప్రభుత్వానికి ఆర్థిక చిక్కులు తొలిగిపోతాయి. ఎప్పుడు దేశానికి ఈ రాష్ట్రానికి మరి మోతము కలుగుతుందని వారిముందే ఏమైనా హామీ వస్తుందని

ఎదురుచూస్తున్నాను. కాని 20 సంవత్సరాలు వారు పరిపాలన చేసినప్పటికి, ఏ ప్రాంతము వెనుకబడి ఉన్నది. ఏ ప్రాంతమునకు ఏ అభివృద్ధి కార్యక్రమం కొనసాగించడానికి ప్రాధాన్యత ఇవ్వాలి అనేటటువంటిది ప్రభుత్వము విచక్షణ మానలేకపోతే ప్రభుత్వానికి సరియైన అంచనాలు తెలియవని, ప్రభుత్వము నిష్పక్షిణంగా న్యాయంగా పరిపాలన చేసేటటువంటి శక్తి లేదని చెప్పవలసి యుంటుంది. కాబట్టి మొత్తము మీద అనేక ప్రాంతాలలో ఈ Electricity loan క్రింద 5, 6 సంవత్సరాల క్రితం వసూలు చేసినారు. Electricity బోర్డుగా 'supply' చేయడానికి ఇంకొక 10 ఏళ్లు అవకాశములేని ప్రాంతాలనుండి ఈ Electricity loans వసూలు చేశారు ఏమిటి అని అడిగితే, Electricity అడుగు తున్నది కనా. మీరు oans యివ్వక తప్పదు, loans యివ్వకపోతే Electricity supply చేసే అవకాశం లేదు అని ప్రభుత్వము వలచేసింది. కాని ఈనాటి వరకు ప్రభుత్వము ఏమైనా వారి కనుమార్పు మేరలో నెహ్రూ ఈ Electricity బోర్డు అనేటటువంటి హామీని దృఢపరచగలుగుతూ లేదా అనేటటువంటిది ప్రకటించలేదు. మీకు చేతగాకపోవడంవల్ల మీలో సమర్థత లోపించినందువల్ల తర్రీకోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి టటువంటి నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టును కేంద్ర ప్రాజెక్టును జాతీయ ప్రాజెక్టుగా రూపొందించుకోలేకపోయినారు; కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని బట్టించలేక పోయినారు. తద్వారా దానిని నెలకొని వేసుకొని ఆ project కార్యక్రమాలను కొనసాగించుకోలేనటువంటి దుస్థితిలో మనము ప్రభుత్వాన్ని నిడుపుకొంటూ 150 కోట్ల రూపాయలు మనము యీ నాటికి ఆ project కు ఖర్చుపెట్టుతున్నాము అంటే, ఇక రాష్ట్రములో ఎటువంటి అభివృద్ధి కార్యక్రమం కొనసాగించుకోడానికి అవకాశము ఉన్నదో బహుశ అది ప్రభుత్వం గమనించేవట్టులేదు. ఇదివరకు జరిగిందేదో జరిగిపోయిందనుకొండి. ఈ నాడు ఆ project మహాత్మయి project గా తీసుకొనేదని రాష్ట్ర ప్రభుత్వము కేంద్రాన్ని పోరాడి తీసుకుంటే అంటే కేంద్ర ప్రభుత్వమువారు ఏమనుకొంటాననారని అనుకోమునాటికి గాని మనము గట్టిగా చెప్పేటటువంటి హక్కును కోల్పోయినాము. ఇటువంటివల్ల, ఇక తరులను, ఇనుగడ ప్రాంతాలవారిని బట్టులేదు కాబట్టి, ఏదీగించి వస్తుంది, మీరు చూస్తూ ఉండవలసిందని చెప్పేటటువంటి స్థితికి ప్రభుత్వం దిగిపోయింది. ముఖ్యమంత్రిగారు నిన్న సెలవిచ్చారు. ఈనాటి వరకు ఈ project ఏమిట జరిగినటువంటి chemicals ను ముందు తీసుకొంటాము. ఇటు వరకు 80 శాతము వాటికి ప్రాధాన్యత ఇస్తాము. అటు తరువాత ఈ ప్రాంతాల వాటికి ప్రాధాన్యత ఇస్తాము, తరువాత వచ్చిన దరఖాస్తులు పరిశీలించును సెలవిచ్చారు, అయినప్పుడు, ఇక దరఖాస్తు చేయనీవారు, దరఖాస్తు చేయడానికి హామీ ద్వారంగా ఉండేవారు, వెనుకబడిన ప్రాంతాలవారు అట్లాగే ప్రాంతాల వాటికి వేరవలసిందేనా అని చేసు పోని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ప్రభుత్వం చేసిన ప్రయత్నం ఏమిట చేసినా ఏమీ కానం అయ్యేటటువంటి ప్రయత్నం చేయలేదు. ప్రభుత్వం చేసిన ప్రయత్నం ఏమిట చేసినా ఏమీ కానం అయ్యేటటువంటి ప్రయత్నం చేయలేదు. ప్రభుత్వం చేసిన ప్రయత్నం ఏమిట చేసినా ఏమీ కానం అయ్యేటటువంటి ప్రయత్నం చేయలేదు.

పోవడానికి కారణం? ఈ Electricity Board ను ఎందుకు ఏర్పాటు చేశారు? దీనిపట్ల అభివృద్ధి లేకపోతే ఎందుకు? మన ఉద్యోగులపట్ల విశ్వాసంలేక వారుచేసే పనిమీద అజమాయిషీకి ప్రత్యేక సంస్థ ఏర్పాటు చేసుకోవలసి వచ్చింది అంటే— నమ్మవలసి వస్తుందిగాని, ఉద్యోగులు సమగ్రవంతులు, మంత్రులు చక్కని సమగ్ర వంతులు అయినప్పుడు మధ్యలో యీ Electricity Board ఎందుకు ఏర్పాటు చేశారు, ఇది డబ్బులేనితనం కాదు. రాష్ట్రంలో ప్రజలసహకారం ప్రభుత్వానికి పూర్తిగా లభించక పోవడంవల్ల కాదు; ఎందులో యీ తారతమ్య భేదం కల్పిస్తున్నారు? నెల్లూరు జిల్లాలో చూస్తే 1960-61 లో కాంక్రెట్ అయిన సబ్-స్టేషన్ అట్లాగే మూలపడియున్నది. ఇటీవల కాంక్రెట్ అయిన సబ్-స్టేషన్లు నాలుగయ్యాయి. పని ప్రారంభించడం, పూర్తిచేయడం, గ్రామాలకు సప్లయ చేయడంకూడ జరిగింది. దగ్గరలో ఉన్న నాలుగయ్యారు మైళ్ల దూరముగ్రామాల వారికి electricity యివ్వడానికి ప్రభుత్వం అవకాశం లేదని చెప్పిందిగాని 50 మైళ్ల దూరములో ఉన్నవారికి సప్లయచేసింది. ఇది ఓట్ల కొరకు, తమ అను మాయులకొరకు. ప్రభుత్వాన్ని బలపరుచుకుంటూ వారికి భవనచేసే వారికొరకు ఏర్పాటు చేస్తున్నారగాని రాష్ట్రాన్ని సర్వాంగమందరంగా చేయడానికి కాదు. కాని ప్రజలందరికీ సమానంగా న్యాయం కలిగించాలనే దృష్టితో ప్రభుత్వపాలనని అమలుజరిపితే తప్పకుండా విజయవంతం అవడానికి అవకాశం ఉన్నట్లుంది. Electricity సప్లయ గురించి చాల దరఖాస్తులు వచ్చినాయి. ఉద్యోగస్థులను కలుసుకుంటే వారు చెప్పేది—మేము చేసే అవకాశాలు లేవు. నై మంచి ఉత్తర్యులు రావాలి— అంటారు. ఇక్కడ మంత్రులను అడిగితే ఉద్యోగులను అడగండి, అవకాశం ఉందో లేదో అని చెబుతున్నారు. ఇట్టి పరిస్థితులలో ఉద్యోగుల అధికారం చేస్తున్నారా, మంత్రులు చేస్తున్నారా. ఎవరిని అడిగి electricity సాధించుకోవలెనో అనేది ప్రజలకు తెలియకుండా పోతోంది నెల్లూరు జిల్లాలో కనిగిరి, పొదిలి, ఉదయగిరి, దర్శి, సూళ్లూరుపేట, వెంకటగిరి, రాష్ట్రం తాలూకాలు ఉన్నవి. Electricity కి, అక్కడ ప్రజలు ప్రభుత్వాన్ని అడ్డిగే పద్ధతిలో లేనందువల్ల, కలిగినవారికే యింకా సౌకర్యం కలిగిస్తున్నామని భావించి వారిని గురించి అలోచించే పరిస్థితి లేకుండా పోతోంది. ఈ ప్రభుత్వానికి అవకాశంలే కారణం. ఎందుకంటే మంత్రులే సామ్యవాద విధానం ఇష్టం జరపాలని అలోచించి యుంటే ఏ ఏ ప్రాంతాలను పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చేయాలి, ఏ ఏ ప్రాంతాలను వ్యవసాయకంగా అభివృద్ధి చేయాలి, ఏ ఏ ప్రాంతాలలో నీటి వనతి కల్పించడానికి అవకాశాలు ఉన్నవి అనేది పరిశీలించి చేసి ప్రాధాన్యం యివ్వాలి వారికి తెలియకుండా ఉన్నదో? తెలుసు. కాబట్టి వారికి పట్టిన భూతం వారికి ఉన్న పక్షపాతం. ఇలాంటిది గనుక వారు న్యాయంగా పరిశీలించి చేయకపోతే వెనకబడిన ప్రాంతాలలో మోటతోడి వ్యవస్థను చేసుకునే పేదవారికి విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేసే అవకాశం లేకుండా పోతోంది. ఇట్టి పరిస్థితులలో దేశంలో అధికాహారోత్పత్తి సాధించమని చెప్పేవాళ్లు, ప్రభుత్వానికి ఎక్కడ వుంటుంది? రైతులు అడిగే నీరు, విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా చేయడం, ధనం మంజూరు చేయడం, పిటికీ అవకాశం లేనప్పుడు మోటో

అవారోన్నతి పశ్చిమదీని కరువుకాటకాలు పోగొట్టమని అడగడానికి ప్రభుత్వానికి హామ్యులేదు. ప్రజల అవసరాలు తీర్చడానికి ప్రభుత్వం ముందుకు రావచ్చుదు, ప్రభుత్వ అవసరాలను తీర్చడానికి ప్రజలు కూడా సిద్ధంగా లేరు. ప్రభుత్వం నిర్బంధిత పద్ధతి అవలంబించుటలేదు. తమవంటి పక్షపాతం సవరించుకొని ఎనర్జీలేబిలిటీ అవసరమో, ఏ ప్రాంతంలో హార్నిశ్మికంగా అభివృద్ధి చేయాలో, ఒక్కడే నడిపినటులు కట్టించాలో మరలించకపోవడం విచారకరం. ఇది పక్షపాత బై ఖరీతో ఉన్న డిమాండు గనుక, సర్వాంగ సుందరంగా లేక, అర్థగణితాన్ని దిమిండు గనుక దీనిని బలవరచడానికి మేము సిద్ధముగా లేమని తునిపించు వరమిస్తున్నాను

[illegible]

Voting of Demands for Grants

యింకా ఎంతో మంది మిత్రులు మాట్లాడారు, ఎన్నో ప్రశ్నలు తేవడికారు. But the Chief Minister has summarily dismissed it. The manner in which he has disposed of the entire problem is not at all encouraging. In a state of helplessness, when we cry, I am sorry the cry goes unnoticed; not only unnoticed but we are not even allowed to raise the cry. ఈ తెలంగాణా ప్రాంతం చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతము. దానిని ముందుకు తీసుకురావటానికి చదివిన సలహాస్పత్రాల నుండి ఏదో చెద్దగా ఈ చతుకున్నాము. దానిని ముందుకు తీసుకురావటానికి ప్రయత్నం చేయమని ఒకటి ఉద్దేశ్యాన్ని ఎన్నో తీతులుగా చెబుతున్నాము అంతేగాని, దానిని వేరు విధముగా భావించబడిన అవసరము లేదు.

I regret that my request - I don't say demand - that this region may be given priority at least in respect of giving more power and in respect of giving at least more medium and major irrigation projects was not granted. These are the only life veins for this region. కనీసం వ్యవసాయం అభివృద్ధి అయితే పబ్లిక్ వర్క్స్ ప్లాండ్ లో కొంత చరకు చేసుకుంటుంది గనుక. మేము వచ్చేదే దానిని గురించి ఎక్కువగా చెబుతున్నాము. వ్యవసాయరంగంలో ఇంకవరకు రే వేల గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇచ్చామని చెబితే, అటు వేల గ్రామాలలో దాదాపు ఒక వెయ్యి గ్రామాలలో మాత్రమే విద్యుచ్ఛక్తి ఎగ్రికల్చర్ కు ఉపయోగపడుతున్నది. మిగతా గ్రామాలలో వాటో వాటో కట్టడాలు చేయకపోయింది. ఎగ్రికల్చర్ కు ఎంతో పటిష్ఠత ఇవ్వటంలేదు. ఇక్కడ అసెంబ్లీలో ఎగ్రికల్చర్ లోడ్ అడిగేవారికి మేము ఎన్నడూ లేదని అనలేదు, ఎంత తొందరలో అయితే అంత తొందరలో ఇస్తాము అంటారు. దీనిని ఎంతవరకు అమలులో పెడతారని ప్రజలు ఆశతో చూస్తున్నారు. ఈ పోలీస్ స్టేట్ మెంట్, చునం చెప్పే యీ టార్గెట్స్, యీ మాటలకు విలువగావాలంటే దానిని అమలులో పెట్టాలి. ఈ సంవత్సరం జులై వరకు టార్గెట్ ఉండని ముఖ్యమంత్రులు స్టేట్ మెంట్ లో చెప్పారు. మహబూబ్ నగర్ జిల్లా ఏ ప్రాజెక్టుపై ఆధారపడినది అక్కడి వ్యవసాయం కేవలం బావుల వేరువైన ఆధారపడి ఉంది. ప్రైవేటు రిట్రాక్టుతో ఎగ్రికల్చర్ కు ఎంతో పటిష్ఠత ఇచ్చే పద్ధతిలో మహబూబ్ నగర్ జిల్లా 18 వ స్థానంలో వస్తున్నది. శాగార్డువసాగర్, సిజిం నాగర్, వాచంపాడు ప్రాజెక్టులు కాంటి పెర్మ ప్రాజెక్టులు ఇంకో వరద సంవత్సరాలు అయినా, మహబూబ్ నగర్ జిల్లాకు వచ్చే ఆస్కారంలేదు. కాబట్టి దానిని కాంపెన్ సేట్ చేయటానికి ఇప్పుడు వచ్చే తేజోవతి బావులు ఇవ్వడం చూస్తూ వాటిలో ఎక్కువ సంఖ్య మహబూబ్ నగర్ జిల్లాకు ఇవ్వకపోతే ఆ జిల్లా ఇతర జిల్లాలతో సమానంగా రావటం కష్టంగా ఉంటుంది. విద్యుచ్ఛక్తి రేట్స్ పెంచారు. ఇదివరకు 9 పైసలు ఉంటే, అంతోళన చేస్తే 8 పైసలు చేశారు. ఇప్పుడు దానిని 8 పైసల నుండి 12 పైసలకు పెంచారు. దానివల్ల ఎగ్రికల్చర్ మీద భారం పడుతుంది. గ్రోజూర్ ఫుడ్ అని, వ్యవసాయ పరిశ్రమలపై పోకర్వాలు కలుగజేస్తున్నామని ఒకవైపు చెబుతూ ఇప్పుడు విద్యుచ్ఛక్తి రేటు పెంచారు. మీరు వవర్ ఎక్కువ ఇవ్వడం చూస్తే పర్మిట్ విద్యుచ్ఛక్తి రేటు పెంచారు. మీరు వవర్ ఎక్కువ ఇవ్వడం చూస్తే కొన్నప్పుడు ఎగ్రికల్చర్ సెక్టర్ మీద రేట్ తగ్గించటానికి ప్రయత్నం చేయాలి.

ఆ రేట్స్ రివైజ్ చేయాలని కోరుతున్నాను. నాకు యీ అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను.

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి — అధ్యక్షా! ఈ ఎలక్ట్రిసిటీ డిమాండ్ వ్యవసాయ దారులకు చాలా నిరాశాజనకంగా ఉన్నది. ఎలక్ట్రిసిటీకు ముందు ప్రభుత్వం మాకు ఇచ్చిన వాగ్దానాలు నిలబెట్టుకొని మంచి బడ్జెటు ఇచ్చి, రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్ కు స్పెషల్ గా కన్సిడర్ చేస్తుందని ఆశించిన మా ప్రజలకు వ్యవసాయ దారులకు యీ బడ్జెటు చాలా నిరాశాజనకంగా కనబడింది నేను అప్పుడే వారికి చెప్పాను. చావునాటి ప్రమాదాలు, ఎన్నికలనాటి ప్రమాదాలు, పెళ్లివాటి ప్రమాదాలు అన్నీ ఒకటేనని పోచురించాను కాని వారు నమ్మి మోసపోయి నందుకు తగినరీతిగా యీ డిమాండు ద్వారా మీరు రైతులకు జవాబు చెప్పారు కాబట్టి యీ డిమాండ్ ను మేము మాత్రం బలపర్చటంలేదు ఒక గ్రామానికి ఎలక్ట్రిసిటీ ఇచ్చేముందు టెన్ ఇయర్స్ రిటరన్ తీసుకొని 15 వర్సెంటు అని దాని నుండి ఇప్పుడు 15 వర్సెంట్ వరకు పెంచి ఆ ఊళ్లో ఒక స్కీము కాంక్లూజన్ చేస్తున్నారు. అయితే స్కీము కాంక్లూజన్ చేసేటప్పుడు రూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్ ఇచ్చేటప్పుడు 1-8-0 స్టాంప్ ఎగ్రిమెంట్ బాండ్ తీసుకొని వారికి కరెంట్ ఇస్తామని హామీ ఇచ్చి, దానిమీద వారికి స్కీము మంజూరు చేస్తున్నారు. కాని వాస్తవంగా జరిగేది ఏమటంటే— 1-8-0 స్టాంప్ తీసుకొన్న తర్వాత, ఎగ్రిమెంట్ తీసుకొన్న తర్వాత రైన్ ఎగ్జిక్యూట్ చేయకుండా నానా ఇబ్బందులు పెడుతూ— స్కీములు మంజూరు అయిన తర్వాత కూడ— 82 లో చేపట్టిన స్కీములు 87వ సంవత్సరం వచ్చినప్పటికీ కంప్లీట్ కాని గ్రామాలు ఎన్నో ఉన్నవి ఈ రిటరన్స్ తీసుకోసేటప్పుడు పాచ్, టి లైన్, ఎల్. టి లైన్ కూడ కలుపుతున్నారు. ఈ విధంగా రిటరన్ మాస్తే— యీ తరంలో కాదు కాదా వచ్చే తరంలో కూడ యీ తూరల్ ఎలక్ట్రిఫికేషన్ జరగదు అని చెప్పవచ్చును. నాగారం లాంటి 80, 70 వైళ్ల దూరం ఉన్న ఏజన్సీ ప్రాంతాల్లో యీ రిటరన్స్ బట్టి మాస్తే ఎంత లోడే ఇచ్చినా వారు 5 పాచ్, ఏ పెట్టుకోనేవారు, 20 పాచ్ ఏ, 80 పాచ్ ఏ ఇచ్చినప్పటికీ రిటరన్స్ కలవక నానా బాధలకు గురిఅవుతున్నారు. కాబట్టి ప్రభుత్వం పాచ్, టి లైన్స్ ఏరైతే ఇస్తున్నారో, ఆ పాచ్, టి లైన్స్ గవర్నమెంట్ భరించి, కేవలం ఎల్. టి లైన్స్ ఏ బావి దగ్గరకు అయితే ట్రాన్స్ ఫార్మార్ నుండి పోతుందో అది మాత్రం స్కీములోకి తీసుకొని యీ రిటరన్ 15 వర్సెంట్ చేపట్టయితే స్కీము పక్కెస్ అవుతాయి. అందువల్ల కొంతవరకు రైతులకు లాభం కలుగుతుంది. ఇంకో చిక్కు ఉన్నది. ఆ ఊళ్లో ఉండే పెద్ద దొర—ఆ ఊళ్లో స్కీము మంజూరు చేయించటానికి నానా యాతనలు పడి దొంగిలించగా— 1-8-0 స్టాంప్ పెట్టి ఆ ఊళ్లో బావులు లేనటువంటి సర్వే వెంకట్రావు సహకారు పెట్టించి— ఆ స్కీములు రెమునాన రేటివ్ కావటానికి చేసిన ప్రయత్నాలు ఎన్నో ఉన్నవి. దానివల్ల ఇప్పుడు ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్ట్ మెంట్ కు చాలా నష్టం వస్తున్నది. మనం కొన్ని స్కీములు పరిశీలిస్తే అది తెలుస్తుంది ఎగ్రికల్చర్ లోడ్స్ 50 బావులకు ఎగ్రిమెంట్ ఇస్తే, ఐదు బావులకు కూడ తీసుకోకుండా

ఉన్నటువంటి గ్రామాలు ఎన్నో ఉన్నవి దానికి కారణం ఏమిటంటే — ఆ సర్వే నెంబరులో ఇంతవరకు బావులు త్రవ్వలేదు బావులు త్రవ్వతారని చెప్పి ఆ ఊళ్లో ఉన్న పెత్తందారు తన అవసరం కోసం తెచ్చుకోటానికి. వాళ్లకు తెలియకుండా రూ. 1-8-0 స్టాంప్స్ మీద సంతకాలు పెట్టిన ఉదాహరణలు ఎన్నో ఉన్నవి. ఈ విధంగా రెమునరేటివ్ అని ప్రభుత్వం స్కీము శాంక్షన్ చేసినతర్వాత, మీకు రెవిన్యూ దానిపై రాకపోతే నష్టం అవుతుంది. కాబట్టి యీ శాండ్స్ పెట్టి మూడు నెలలు నోటీసు ఇచ్చి — తీసుకొంటారా తీసుకోండి. లేకపోతే మీ దగ్గర మినిమమ్ చారి ఎనూలు చేస్తామని మీరు రైతులకు నోటీసు ఇచ్చినట్లయితే దొంగ సంతకాలు పెట్టినవారు, ఆ స్టాంప్స్ వాసి ఇచ్చినవారు వెంటనే బయటకు వస్తారు. కాబట్టి, రూ. 1-8-0 స్టాంప్స్ తీసుకొన్నప్పుడు — యీ అసిస్టెంట్ ఇంజనీర్స్ ను కానివ్వండి సూపర్ వైజర్స్ ను కానివ్వండి — ఏ ఒకడినో నమ్మకుండా నిజంగా రైతులనుండి తీసుకువచ్చి తీసుకోవలసిన బాధ్యత ఎంతైనా ఉన్నది కాబట్టి వెంటనే ప్రభుత్వం వారి బావుల దగ్గర పోల్స్ చేసి మూడు నెలల నోటీసు ఇచ్చి, తప్పకుండా వారి దగ్గరనుండి మినిమమ్ కలెక్ట్ చేసినపుడే — ఇప్పుడు నష్టంలో ఉన్న ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు లాభదాయకంగా ఉంటుంది కాని ఆ సంతకాలు పెట్టినవారు లేరు కాని, మీరు వాటిని పెండింగ్ లో పెట్టి ఇంతవరకు యీ రిటరన్స్ యీ ఎగ్రిమెంట్ ఇచ్చినవారి దగ్గరినుండి — ఏ ఒక్కరి దగ్గర నుండి కూడా మూడు నెలలు నోటీసు ఇచ్చి కలెక్షన్ చేసిన పాపాన పోలేదని చెప్పటకు చాలా సిగ్గు పడుతున్నాము. కానీ యీ పరివర్తనం పోతే చెల్లదు రావటం వల్లనే మా డ్రాఫ్ట్ స్పెషల్ తీసుకోవటం వల్ల, యీ మధ్య మా ప్రాంతంలో కొంతమందికి మూడు నెలలు నోటీసు ఇచ్చారు. మా దగ్గర 1961 లో బావులకు పోల్స్ చేస్తే, ఇంతవరకు కలెక్షన్స్ రాకపోతే, వారు యీ మూడు నెలల నోటీసు యీ మధ్యనే ఇచ్చారు 61 కు 67 కు ఎంత తేడా ఉన్నదో మీరు అలోచించండి. వేను పర్సనల్ గా ఒక ఎడిమనల్ స్కీము శాంక్షన్ చేయించటానికి 62 లో ప్రారంభం చేస్తే 66 వరకు శాంక్షన్ కాలేదు. స్కీము శాంక్షన్ అయి, పర్సనల్ ఇమ్యూనిటీ తర్వాత ఏమీ అన్నారంటే — పోల్స్ మా దగ్గర లేవు, డబ్బు లేదు; కాబట్టి మీరే గోతులు త్రవ్వండి. మీరే పోల్స్ పాతండి, మీరే చెల్స్ తండ్రి అని చెప్పిన డిమాండ్ రిటరన్స్ మా తాతాకాతో చేశారు. మా జిల్లాలో మొత్తం ఎన్నో ఉన్నవి. మీరు ఒక డిమాండ్ రిటరన్స్ మాడారంటే మీరు ధరంగల్ డివిజన్ అఫీసుకు రండి. అక్కడ మీరే బడ్జెట్ ఉన్నదో తెలుస్తుంది. మీ బావికి పోల్ వేస్తామంటే అండ్లె వల్ల తీసుకున్నవారు ఉన్నారు. ఆ విధంగా రైతులు వానా బాధలు పడుతున్నారు. బడ్జెట్ లేదని ప్రభుత్వం ప్రతిజ్ఞ తీసికొని పనులు చేయిస్తున్నది. గోతులు త్రవ్వటం, పోల్స్ పాతటం కూడా ఒక సబ్సిడీగా రైతులు చెప్తున్నారని ఒకరు చెప్పారు. అది మన దగ్గర బడ్జెట్ లేదని చెప్పటం చేతనే చెప్తున్నాడు. ఇది మంచి పద్ధతికాదు మీరు ఎప్పుడైతే స్కీము చేపడతారో, అది ఒక సం. లోపల కంప్లీట్ అయ్యేటట్లు చేయాలి. గత సంవత్సరం మా ప్రాంతానికి చెల్లదు వచ్చి ఒక స్కీము ప్రారంభించినవం చేశారు. ఇక్కడ ఇంతవరకు స్పెషల్ లైట్స్ ఇచ్చారుగాని వ్యవసాయదారులకు మాత్రం ఎలక్ట్రిసిటీ ఇవ్వలేదు.

దీనికి కారణం budget లేదు Budget కొద్దిగా ఉంటే elections ముందుగానే చాల ఊళ్ళలో schemes take up చేసినారు. భార్య భర్తలను విడగొట్టినట్లుగా ఈ schemes విడదీసినారు. ఒక ఊరిలో a and b ఒక scheme c and d ఒక స్కీములో ఉంటే ఈ scheme నుంచి a తీసుకుంటారు ఆ scheme నుంచి d తీసుకుంటారు. మధ్యన b and c ఎగరగొడతారు. ఇది రాజకీయంగా పక్షపాత వైఖరితో కూడుకున్న పని వానియోజక వర్గంలోనే చూడు పర్తి—నడిపూడు అని ఒక scheme ధర్మవరం జెల్లంపల్లి ఒక స్కీము ఈ మొదటి స్కీములో నడిపూడి తీసుకున్నారు రెండవ స్కీములో ధర్మవరం తీసుకున్నారు ఎందుకంటే ధర్మవరం జిల్లా వరిషత్ చైర్మన్ గారి ఊరు నడిపూడి ఆ చైర్మన్ గారి చుట్టం ఉన్న ఊరు అని మొత్తంపైన ఈ రెండు గ్రామాలు తీసుకొన్నారు మిగతావిరెండు తీసివేసినారు ఇది పక్షపాత వైఖరితో కూడుకొన్న పని. ఇది ఎప్పటికీ భగదు. రైతులు పండించే పంట ఈ పార్టీ ఆ పార్టీ అనే బేధం లేకుండా అందరు తింటున్నారు. పండించేపంట అందరికీ అవసరం ఉన్నది. కాబట్టి Electricity యిచ్చేటప్పుడు ఈ విధంగా పక్షపాతవైఖరితో చూసినట్లయితే బాగా ఉండదు అని చెప్పుకున్నాను. H T lines ఉన్నప్పుడు ఆ ఊరికి మంజూరు లేదనే ఉద్దేశ్యం లేకుండా additional loans యిచ్చేటప్పుడు L T. lines వేసి ఆ transformers వెంటనే sanction చేసే ఏర్పాటు చేయాలి ఊళ్ళో నుంచి H T line పోతుంది 11 K V line పోతుంది. 4,5 కాపులకు కలిపి 5 K V. గాని 10 K V. గాని 20 K V గాని transformers పెట్టి వెంటనే ఆ ఫదికాపులకు యివ్వాలి కాదు మీ గ్రామం నుంచి తీర్మానం తీసుకురండి. మీ schemes sanction చేయించాలి అని ఈ విధంగా అయ్యేట్లుగా ఉంటే అక్కడ ఆ ఊరు పెద్దగా ఉంటుంది. మొత్తం యిన్ని ప్లాంలు అనే సరికి మొత్తం ఊరిని తీసుకోకుండా unremunerative అని scheme sanction కాక నా ఫా యమ యాశనల్ని పడుతున్నారు. ఊళ్ళో నుంచి H T. line పోతుంది పొలాలలో నుంచి H. T line 11 K V line పోతుంది. కేవలం ఒక additional scheme మాదిరిగా sanction చేసి అక్కడ ఉన్నట్లునంటే కాపులకు వాటికి సౌకర్యం చేసినట్లు ఉంటే burden లేకుండా ఎంతో కాగుంటుందని ప్రభుత్వాన్ని కోరుకున్నాను. రాజకీయ పక్షపాదంతో కూడు కున్న వైఖరి ఏ మాత్రం పనికిరాదని పవినయ్యగా మనవిచేస్తున్నాను. ఉదాహరణకు ఈ సంవత్సరం యిచ్చిన schemes లో ఆ మూడు ఊళ్ళకు పోతుంది. ఉమ్మడిపల్లి అనే గ్రామం మా వరకాల తాలూకాలో రెండవ పెద్ద గ్రామం ఆ ఊళ్ళో నుంచి H. T line పోతుంది. ఆ ఊరు ప్రక్కన ఉన్నది Block head Block head ఆ ఊళ్ళో కాపులు లేవు సమీ లేవు. కేవలం సభితి ప్రాంతానికి మాత్రం ఆ ఊరుకు యిచ్చినారు ఇది ఎంతవరకు న్యాయం మో మీకు బులో చించాలి. ఇది ఎప్పుడు పనితీరదు. మొగళ్ళపల్లి అనే గ్రామం లో 400 కాపులు ఉన్నాయి. ఈ సంవత్సరం 5 లక్షల 5 లక్షల మిరపకాయలు సాదించినారు. 50,80 స్ట్రక్టు మొక్కజొన్నలు పండిస్తున్నారు. బంజారాయి లో కాని, పోరంబోతులో కాని చదువు కూర్చుంటే కాని, ప్రభుత్వ కాపులు

Voting of Demands for Grants.

జాతుల వల్లనే పంటలు పండిస్తున్న రైతాంగానికి ప్రోత్సాహం యివ్వకపోతే యిండ్లలో కూర్చుని air conditions, fans పెట్టుకొనే Blockhead quarters కు యిచ్చినట్లయితే బాగా ఉండదని నేను ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. ఈ మధ్య Electricity Board వారు loan వసూలు చేస్తున్నారు. ఇది loan కాదు. commission మాత్రమే. వందరూపాయలకు కమిషన్ రసీదు అని యిస్తున్నారు. Loans పేరు చెప్పి loan యిస్తేనే priority యిచ్చి మీవానికి current యిస్తాము అని చెబుతున్నారు. అది మంచి పద్ధతికాదు. అది loan అయితే తిరిగి యివ్వవలసిన బాధ్యత కూడ ప్రభుత్వం పైన ఉంటుంది. బోర్డు పైన ఉంటుంది. కాని అది loan కాదు. వాళ్ళు యిచ్చే రసీదు లోనే కేవలం commission, donation అని చెబుతున్నారు. ఇది సబబు కాదని నేను సవినయంగా మంత్రివర్గంలకు మనవిచేస్తున్నాను. 1964లో మహాసభలు చేసినప్పుడు temporary connection కోసం 200 కడితే నేను వాడింది 50 రూపాయలు current. ఇంకా 150 రూపాయలు తిరిగి రావాలి. 1967 వచ్చింది. ఇంత వరకు రాలేదు. పోనీ ఇది విడిచి పెట్టండి. మా ఊరిలో 1961 లో సర్క్యూ వచ్చినది. సర్క్యూ వచ్చినప్పుడు వాడు 1000 రూపాయలు కట్టినాడు. 1000 రూపాయలు కడితే 150 రూపాయలు current వాడితే 850 రూపాయలు రావాలి. మళ్ళీ వాడు తిరగలేక వానాయమయాతనలు పడి Electricity department కే దత్తం చేసి పోయినట్టు అనిపిస్తున్నది. వికాయిల విషయం తో వెంటనే చర్యతీసుకొని ఎవరివి వారి వికాయిలు యిప్పించే ఏర్పాట్లు చేయాలని ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. పోతే disconnect చేసే వ్యవహారంలో ఒక చిన్న మనవి. Disconnect చేసినప్పుడు రైతు వెంటనే డబ్బు యివ్వడానికి తయారుగా ఉంటాడు. వీవు ఆఫీసులోకి పోయి కట్టిరమ్మంటారు. జులైలో వెళ్ళి డబ్బు చెల్లించిన తరువాత connection order సంపాదించే వరకూ పోమ్మంటారు మూడు మాసముల క్రింద electricity office కు పోయి disconnect ఆయితే డబ్బు కట్టి వచ్చివాము ఇంత వరకు connection రాలేదు. అలా మేము తిరిగి వెళ్ళి అక్కడ ముడుపు చెల్లించుకోవడమో, పైరవి చేయడమో చేయాల్సింది. ఇంతవరకు connection రాలేదు మేము డబ్బుకట్టి మూడున్నాళ్ళ ముట్టు అయింది. వాళ్ళాంటి వాడికే ఈ విధంగా ఉంటే సాధారణ రైతు electricity office ఏవరంగల్ లోనో ఉంటే విల్ కలెక్టరు కడితే వరైన order times వాడికి రాకపోయినట్లయితే అదనుకు నీళ్ళు పెట్టకపోయినట్లయితే అపొలం సంగతి ఎలా ఉంటుందో అలోచించాలి. తెలంగాణలో అరుగుకుట్టుకుంటుంటే అన్ని ఆన్సాల్లూరిలో యిదిమహాభూతం, తెలంగాణలో రిసిడితో వాట్స్ ఉంటే అంధ్రలో రిసిడితో వాట్స్ ఉన్నది. అదేవిధంగా రెండవ సంవత్సర ప్రభుత్వంలో 2,748 గ్రామాలకు ఇంజనల్ లో యిస్తే 521 గ్రామాలకు తెలంగాణలో యిచ్చారు. అంటే రిసిడితో వాట్స్ వంతు కూడ లేనటువంటి పరిస్థితి. తెలంగాణలో ప్రాజెక్టులు లేక, కాలుషాలు లేక కేవలం వానదేముడు పైన ఆధారపడినటువంటి తెలంగాణ ప్రాంతానికి ఈ విధంగా ఆన్సాలయం చేసినట్టు ఉంటే బాగా ఉండదు అని సవినయంగా మనవి చేస్తున్నాను. మూడవ ప్రణాళికలో కూడ ఆన్సాలయం అదిగింది. అండ్ లాండ్

కు పోయేవరకు మొత్తం budgetను యిక్కడనే వినియోగించి ఆ level కు వచ్చిన తరువాత 1:2 నిష్పత్తిలో వినియోగించాలని మనవి చేస్తున్నాను. Generation విషయంలో కొత్తగాడెం, Hyderabadలో ఏర్పాటు చేసినప్పుడు 1:2 తెలంగాణలో ఏర్పాటు చేసిన generation కు మాత్రం 2:1 కేవలం తెలంగాణ budget లో చేస్తున్నారు. శ్రీ తెలంగాణ దగ్గర చేసే electricity ఉత్పాదనకు మాత్రం 1:2 తెలంగాణా ఆంధ్ర region రెండు budget లను ఉపయోగిస్తారు. అదే తెలంగాణలో హైదరాబాద్, కొత్తగాడెంలో దానికి మాత్రం కేవలం తెలంగాణ budget నుండి చేయడం అన్యాయం. ఈ విధంగా చేయడం అక్రమం అని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. పిరారెడ్డి (బద్వేల్) :—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన విద్యుచ్ఛక్తి demand ను నేను బలపరుస్తున్నాను. విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో రాష్ట్రం మొత్తం పైన కడపజిల్లా చాల వెనుకబడి ఉన్నది. కడపజిల్లాలో వ్యవసాయం ఎక్కువ భాగం బావులకింద ఉన్నది. కాబట్టి మాజిల్లాలో విద్యుచ్ఛక్తి supply ఎక్కువ చేయవలెనని మనవి చేస్తున్నాను. బద్వేలు పోయోజకవర్గంలో గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి యిచ్చినట్లు మీ లెక్కలలో చెప్పబడినది. వాస్తవంగా యిచ్చినది మూడు గ్రామాలు. బద్వేలు, అనంతరాజపురం చింతల చెరువు. ఈ మూడు గ్రామాలకే విద్యుచ్ఛక్తి యిచ్చినారు. ఇంకా చాలా గ్రామాలకు అవసరం ఉన్నది. 1965 వ సంవత్సరంలో ముఖ్యమంత్రిగారు బద్వేలు తాలూకా పోరుమామిళ్ళ గ్రామం వచ్చినారు. ఆ సందర్భంలో ముఖ్యమంత్రిగారు పోరుమామిళ్ళ గ్రామమునకు విద్యుచ్ఛక్తి యిస్తామని వాగ్దానం చేసినారు. ఇంతవరకు యివ్వలేదు. ముఖ్యమంత్రిగారు వాగ్దానం చేసినారు కాబట్టి పోరుమామిళ్ళకు విద్యుచ్ఛక్తి వస్తుండనే నమ్మికతో అక్కడ ఖండ షోర్ ఫ్యాక్టరీ licence తీసుకున్నారు. అయినా యంతవరకు విద్యుచ్ఛక్తి యివ్వలేదు. పోరుమామిళ్ళ గ్రామానికి estimate sanction అయింది. 66 సంవత్సరంలో మూడు 40 వేలు budget లో కేటాయించినారని తెలిపింది. అయినా యంతవరకు పని ప్రారంభించలేదు. సదరు మొత్తం 1966 అయినది కూడ తెలిపినది. ఈ సంవత్సరం అయినా దయచేసి పోరు మామిళ్ళ గ్రామమునకు విద్యుచ్ఛక్తి supply చేయవలెనని మనవి చేయుచున్నాను.

శ్రీ బి. పిరారెడ్డి (చెన్నూరు) :—అధ్యక్ష మహోదయా, గౌరవ ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన విద్యుచ్ఛక్తి డిమాండును నేను బలపరుస్తున్నాను. మొత్తం రాష్ట్రంలో, ముఖ్యంగా తెలంగాణా ప్రాంతాలలో విద్యుచ్ఛక్తి కొరత చాలా ఉంది. గ్రామీణ విద్యుద్దీకరణ కార్యక్రమాలు అందరినీ ఆసక్తికరంగా పరచుతున్న సంగతి గౌరవసభ్యులకు విదితమే. తెలంగాణాలో అగ్గరినీ సంవత్సరంలో పది గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ చేయబడినది. ఇంకా బద్వేలుకి చాదాపు 25 గ్రామాలు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ చేయబడినది. ఇంకా బద్వేలుకి చాదాపు 25 గ్రామాలు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ చేయబడినది. ఇంకా బద్వేలుకి చాదాపు 25 గ్రామాలు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ చేయబడినది.

మాత్రం విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ్ చేయబడలేదు. ఈ 26 గ్రామాలలో వ్యవసాయ దారులకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ్ చేయడానికి గాను యీ సంవత్సరం ఏమాత్రం డబ్బు కేటాయింబడలేదని తెలిసినది. జిల్లాలో యిందుకు సంబంధించిన అధికారులను విచారించగా, బోర్డువారి నిర్ణయం ప్రకారంగా, గత సంవత్సరం 80 వర్సెంట్ పని పూర్తి అయిన గ్రామాలలో మిగతా పని పూర్తిచేయవలసి వున్నదని తెలిపారు. తత్ఫలితంగా, యీ సంవత్సరం వరంగల్లు జిల్లాలో ఎలాంటి పని జరగలేదని తెలిసినది. గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు యీ విషయాన్ని పరిశీలిస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను. మిగతా 16 గ్రామాలలో వీధుల్లో స్తంభాలు నాటడం, మెయిన్ లైన్స్ కు సంబంధించి స్తంభాలు వేయడం జరిగింది. ఈ సమయంలో నా నియోజకవర్గమునకు చెందిన ఒక విషయాన్ని తమద్వారా ప్రభుత్వానికి మనవిజేస్తాను. అది కొడకల్లు 64 లో అయిదు గ్రామాలకు గాను ఒక స్కీము రూపొందించారు. ఇప్పటికీ పూర్తికాలేదు. అయిదు గ్రామాలలో వీధి దీపాలు వెలిగించబడినవి కొన్నిచోట్ల బావులకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ్ చేయడం జరిగింది. ఒక గ్రామంలో అసలు ఏ పని ప్రారంభించలేదు. ఇది చాలా విచారకరమైన విషయం. 66-67 లో చెన్నూరు, లక్ష్మకల్లవల్లి, మేకరాజువల్లి, యీ గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి సప్లయ్ చేయడానికి బోర్డువారు యీ కార్యక్రమంలో చేరారు. కాని, ఇప్పటికీ మాత్రం వీధుల్లో స్తంభాలు నాటడం, మెయిన్ లైన్ కు సంబంధించిన స్తంభాలు నాటడం జరిగింది. జిల్లా అధికారులను అడిగితే యీ గ్రామాలు 80 వర్సెంట్ జాబితాలో లేవని అంటారు. గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారు యీ విషయంలో తగు శ్రద్ధ తీసుకుని, పని వెంటనే ప్రారంభించుటకు గాను ఆదేశాలు యివ్వవలసినదిగా ప్రార్థిస్తున్నాను.

అధ్యక్ష మహాశయా, నిన్నకూడా అసెంబ్లీలో అనేకమంది గౌరవనీయులైన సభ్యులు అనేకమైన విషయాలు, ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు సంబంధించి, శాధ్యతారహితమైన వారి చర్యలకు సంబంధించి, చెప్పారు. గౌరవనీయులైన ముఖ్యమంత్రిగారిని ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు గూర్చి తగు శ్రద్ధ తీసుకొనవలసినదిగా మీ దృష్టికి వారికి విజ్ఞప్తి చేస్తూ, యీ అవకాశం యిచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు తెలుపుకుంటూ నెలపు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ జి. శివయ్య :—అధ్యక్షా, దేశంలోని పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకున్నప్పుడు ఆంధ్ర రాష్ట్రంపై చాలా ప్రధానమైన శాధ్యత పడివున్నదనే విషయం మనమందరం గమనిస్తాము. మూడుకోట్ల మందికి అవకాశం ఉత్పత్తి చేయడమేగాకుండా, దేశంలో అవసరమైన యితర ప్రాంతాలకు కూడా ధాన్యం పంపించవలసిన గతి మనకు ఉన్నది. ఇటువంటి పరిస్థితులలో ఆంధ్ర రాష్ట్రం ఏవిధంగా యీ ప్రధానమైన శాధ్యతను వహిస్తుందనేది సమస్య. అదే బాప్రశ్న కూడా. అహిరోత్పత్తికి సంబంధించి రెండు ప్రధానమైన విషయాలు దానితోబాటు ముడిపడివున్నాయనే విషయం కూడా మీకు తెలుసు. ప్రాజెక్టులు లేనిచోట్ల రైతుల చిన్నచిన్న ఊటకాల్వలపై ఆధారపడివున్నారు. అటులే, రాయలసీమ, శ్రీకాకుళం, తెలంగాణా యీ ప్రాంతాల అభివృద్ధి గురించి

ప్రభుత్వం ఏవిధంగా పాటుపడుతున్నదని నా ప్రశ్న. ఈ ప్రాంతాలలో విద్యుత్తు కి పై ఆధారపడిన గ్రామాలు చాలా ఎక్కువగా వున్నాయి. ఆంధ్రరాష్ట్రం మొత్తంమీద చూస్తే యిక్కడనే అరులతల బావులవరకూ వున్నాయి రాయల సీమలోనే మూడు లక్షల బావులు వున్నాయి. దానిలో చిత్తూరు జిల్లాలో లక్ష బావులవరకూ వున్నాయి. ఇక్కడ ప్రభుత్వం ఎన్ని పంపు సెట్లను పరపరా చేసింది? ఇదివరకు 50 వేలు, యీ సంవత్సరం 25 వేలు మొత్తం 75 వేలకు కనెక్షన్స్ ఇచ్చారు. మిగతా బావుల సంగతి ఏమిటి? ప్రభుత్వం దృష్టికి యీ విషయం వచ్చేసరికి తీసుకువస్తున్నప్పటికీ ప్రభుత్వం పరియైన శ్రద్ధ తీసుకోవడం లేదని నా అభిప్రాయం. అనసూయా దేవిగారు చెప్పారు ఇప్పుడు 75 కోట్ల రూపాయలు యీ పంచవర్ష ప్రణాళికలో అయినదని, యింకొక 75 కోట్ల రూపాయలు కావాలని యీ పంచవర్ష ప్రణాళికలో నిర్దేశించిన పనులు పూర్తి కావాలంటే, అంతేగాదు, లదనంగా యింకా 240 కోట్లు కావాలి అంటున్నారు. ఇందులో ఖర్చుపెట్టింది ఎంత? 70 కోట్లే. మిగతాది ఎప్పుడు ఖర్చుపెడతారు? ఏవిధంగా యీ టార్గెట్స్ అందుకుందామని ప్రయత్నిస్తున్నారు? దానికి ఖచ్చితమైన సమాధానం యివ్వవలసినదిగా నేను అడుగుతున్నాను.

ఇంక, 27 వేల గ్రామాలలో అరువేల గ్రామాలకు మాత్రం కరెంటు ఇచ్చారు యీ యిరవై ఏళ్లలో బహుశా యీ ప్రభుత్వం వున్నంతవరకూ మేము తక్కిన గ్రామాలలో కరెంటు చూడమేమో. ఇలాగేవుంటే, మా మన హల, మువి పునుహలు కూడా వారి గ్రామాలలో కరెంటు చూడరేమో ఏమీ అర్థం కావడంలేదు. చెయ్యాలని వుండిగాని, డబ్బులేదు అంటూవుంటారు. ఈ సందర్భంలో నేను ఒక విషయం చెప్పవలసివుంది. సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ ఇర్రిగేషన్ అండ్ పవర్ క్రింద ప్రతి రాష్ట్రానికి కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ప్రత్యేకిస్తుంది. ఆ విధంగా వచ్చే డబ్బును ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ఏ ఒక్క పద్దుక్రిందనో, నాగార్జున సాగర్ క్రింద, మొత్తమంతా ఖర్చు పెట్టేస్తున్నాం. మిగతా ప్రాంతాల డెవలప్ మెంటుకు మాత్రం ప్రభుత్వం ప్రయత్నం చేయడంలేదు. అయితే, నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టును శేక్స్ పీచేయడం తప్పని నేను చెప్పడం లేదు. ఆ పద్దుక్రిందవచ్చే మొత్తమంతా దీనికొరకే ఖర్చు పెట్టేస్తున్నందువలన మిగతా ప్రాంతాలు అభివృద్ధి అవి బ్రతుకుతాయో, చస్తాయో ప్రభుత్వానికిమీ నట్టదా? అని నేను అడుగుతున్నాను. అందువలన, యీ విషయంలో మన ప్రభుత్వం కేంద్రంతో గట్టిగా టోట్లాడాలి. దామోదర వాలీ ప్రాజెక్టుగాని, నైచేలిగాని యివన్నీ సెంట్రల్ గవర్నమెంటు యొక్క పూర్తి ఎయిడ్ తోనే తయారైచాయి. ఒక్క పయ్యాలపా కూడా మద్రాసు గవర్నమెంటు వారు చెప్పించలేదు. అటువంటి ప్రాజెక్టు ఆంధ్రలో పేరుకు ఒక్కటి చూపించండి. పోతం మొత్తంమీద ధాన్యం మాత్రం యిక్కడ పండించాలి, పంపించాలి, కాని సెంట్రల్ గవర్నమెంట్ మాత్రం ఒక్క ప్రాజెక్టు కూడా యిక్కడ నిర్మించదు. అలాంటి పాలిటి? నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి అప్పుగా యిస్తున్న మొత్తాన్ని దీనితోగూ, ప్రోగూ, యివ్వమని మన ప్రభుత్వం ఎందుకు అడగదు? ప్రభుత్వం కే కలుపులు పూడ్చుకుని మేము వుండిస్తున్న ధాన్యం యితర ప్రాంతాలకు

ఉత్పత్తి చెయ్యలేమని చెప్పండి. గట్టిగా అడగండి నాగారున సాగర్ కు యిచ్చే డబ్బు వడ్డీలేకుండా, అప్పుగా గాకుండా, ప్రీగా యివ్వమని అడగండి. మిగతా డబ్బు కూడా రాబట్టుకొనడానికి ప్రయత్నించండి. దీనివల్ల ఉత్పత్తి పెరుగుతుంది. ఎందుకని ప్రభుత్వం రావికొరకు అడగదు? అక్కడ పెట్రోల్ గవర్నమెంటు డిస్కండ్ ముప్పిస్తున్నది. ఈ ప్రభుత్వం శక్తి లేకుండా కూర్చున్నదా? వారికి శక్తి కావాతాంటే మేము యిస్తాము. నేను యిస్తాను. ఇంతరమ్మ ప్రభుత్వాన్ని నెలకెట్టి అడుగుదాం మేము ఉత్పత్తి చేస్తాం, మాకు కావల్సినదంతా యివ్వండి. అది అడుగుదార. ఆ విధంగా అడగడానికి శక్తి లేకపోతే యీ ప్రభుత్వానికి మేము యిస్తాము అని చెబుతున్నాను. లోకవోక్ యీ ప్రభుత్వం నూరేళ్లు అక్కడ వున్నా మా బ్రతుకు యిదేవిధంగా వీంటుంది. మమ్మల్ని అక్కడకు రావివ్వరు, వారు చేయరు. ఇంకేం చేయాల్సి. అందువలన, యీ విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకొవలసినదిగా చెబుతున్నాను.

Some hon Members rose in their Seats

రానివ్వడం లేదు ఇంక. నాలుగుకోట్ల రూపాయలు యీ సంవత్సరం బడ్జెట్ అగ్రికల్చర్ కు కేటాయిస్తే రాయలసీమకు 11 లక్షలు యిస్తారా? ఏమిటి స్టేషన్ రంగం? అని అడుగుతున్నాను రాయలసీమ అంటే వెనకబడిన జనం, జనసాక్షి అంటే అని మీ అభిప్రాయమా? కోశచే జాగ్రత్తగా ఆలోచించండి. రాయలసీమ ప్రభుత్వం యింకా ఓపికపడుతూ, ఆలోచించుచున్నారని వాటికి 11 లక్షలు యిస్తే ఏమి అభివృద్ధి జరుగుతుందని యీ ప్రభుత్వం అనుకుంటున్నది? వీరు యిచ్చేది ట్రాన్స్ ఫర్టుకు సరిపోతుందేమో. కడపకు లక్ష 80 వేలు, అనంతపురంకు 2 లక్షల 40 వేలు, కర్నూలుకు 3 లక్షల 82 వేలు, ఇది చాలా అనాలోచితమైన బడ్జెటు. ఈ రాయలసీమ మంత్రులు కాబెట్ లో కూర్చుని ఏమి చేస్తున్నారో నాకు తెలియడంలేదు మీరెవరూ కాస్త ఆలోచించండి, ఎక్కువ డబ్బు కేటాయింవకోండి. అప్పుడే ఆ ప్రాంతాలలో మీరు నిలబడగలరు.

ఇంక ఫామిన్ విషయం వుంది. శ్రీశైలం 12 కోట్ల రూపాయలు యివ్వండి. రాయలసీమ ప్రాంతానికి సంబంధించి కనీసం రెండు కోట్ల రూపాయలు ఇవ్వండి శ్రీశైలం వున్నాను శ్రీశైలం ప్రయత్నిస్తే తప్ప రాబట్టలేదు. అదిగతడా అలాంటి అడగరు? అది మీ చేతగాదా? నన్ను అడగవచ్చు. నేను అడుగుతున్నాను మేము అరుస్తాను. ఇంక, కరెంటు ఉత్పత్తి అనుకున్నది. కానీ ని సరిగ్గా ఉత్పత్తి బ్యూట్ చేయాలనుకుంటున్నాడు? అందుకు మీవద్ద నన్ను ప్లాన్ ఏమిటి? ప్రైవేట్ ఎంటర్ ప్రైసెస్ కు యిచ్చి చేయాలనుకుంటున్నాడు? అలాంటి పంపకానికి సంబంధించి ప్రభుత్వం ఏమి తలోచిట్టున్నది? అప్పుడేమి చేస్తామని సవరించి, ప్రైవేట్ వారికి యిచ్చి అయినావరే, వెను వెంటనే నన్ను ప్లాన్ చేసుకు కరెంటు వచ్చేట్లు చేయవలసిందిగా నేను కోరుతున్నాను. దీనిని అత్యంత ప్రధాన ప్రభుత్వం చేస్తుందని ఆశిస్తున్నాను.

ఇమ్మిడియేట్ గా సైన్స్ శీసుకొని ప్రయత్నం ఇండస్ట్రియలిమెంటు ముందుకు తీసుకువస్తే కొన్ని ప్రాంతాలలో ఎలక్ట్రిసిటీ అభివృద్ధి చేయడానికి తీవ

కాశం వుంటుంది. వారు కరెంటు జనరేట్ చేసి లోకల్ ఏరియాలకు యిస్తారు. ప్రభుత్వం ఫిక్స్ చేసిన రేట్లకు కరెంటు సప్లయి చేస్తారు. అవిధంగా చేస్తే యీ విద్యుచ్ఛక్తి సమస్య కొంతవరకు పరిష్కారమవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. మనం ఇతర ప్రాంతాలకు ధాన్యం పంపిస్తున్నాము. వారి దగ్గరనుంచి కరెంటుకు సంబంధించి కావలసిన కమ్ములు, బోల్సు కావాలని అడిగి ఎందుకు వుచ్చుకోకూడదు? అట్లాచేస్తే కొంతవరకు సప్లయిచేయడానికి అవకాశం వుంటుంది కదా. ఒక్క రాయలసీమ విషయంలోనే కాక ఆంధ్రరాష్ట్రం మొత్తం మీద ఇటువంటి అన్ని ప్రాంతాలలోను తగు శ్రద్ధ తీసుకొని అభివృద్ధి చేయక పోతే ప్రజానీకం కష్టపడుతుందని, దానిమీద ఉద్భవించే సమస్యలకు ప్రభుత్వం వారే కారకులవుతారని నేను వారన్ చేస్తున్నాను. ఇప్పటికైనా యీ విషయాలు ఆలోచించి సహాయం చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. కృష్ణమనాయుడు (గోంప). — ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన విద్యుచ్ఛక్తి డిమాండును బలపరుస్తూ మా నియోజకవర్గమునకు సంబంధించిన కొన్ని విషయాలు చెబుతున్నాను. నా నియోజకవర్గములో 192 గ్రామాలు, 80 శివార్లు వున్నాయి. మాది చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతము. ఇప్పటికి 14 గ్రామాలకు కరెంటు వచ్చింది. ఆ గ్రామాలలో వ్యవసాయపు పనులకు ఉపయోగపడుతోంది. మిగతా గ్రామాలకు ఏ మాత్రం కూడ ఉపయోగపడలేదు. అక్కడ సుమారు 2-3 వేల నూతులు వున్నాయి. వెనుకబడిన ప్రాంతము. కరెంటు సప్లయి చేస్తే ఆ నూతులవల్ల చాలవరకు వ్యవసాయం వృద్ధిచేసి ఎక్కువ పంటలు పండించి జాగుపడడానికి అవకాశాలు చాలా వున్నాయి. గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి యిప్పించి తగిన సదుపాయం చేస్తారనుకుంటున్నాను. క్రిందటి సంవత్సరం డిసెంబరు నెలలో కానర్లపూడి అనే గ్రామానికి విద్యుచ్ఛక్తికి స్థంభాలు వేయడం, తీగలు వేయడం జరిగింది. ఇంతవరకు కరెంటు యిప్పించలేదు. నూతులకు మోటార్లు కూడ తీసుకున్నారు. కరెంటుకోసం పది మాసాలనుంచి ఎదురు చూస్తున్నారు. విద్యుచ్ఛక్తి ఆ ప్రక్క గ్రామాలలో ఎలమంచిలి తాలూకాలోను, అనకాపల్లి తాలూకాలోను వున్నది. ఆ ప్రక్క గ్రామాలలో లేక పోవడంవల్ల చాలమంది ప్రజలు నేను నియోజకవర్గమునకు వెళ్లి నవ్వుడు నన్ను కోరడం జరిగింది. నేను యీ విషయం గురించి పై వారందరినీ కలుసుకుంటాను, నిరూపనాపడకండి, మీరు వెనుకబడిన ప్రాంతం వారమనుకుంటే నేనుకూడ వెనుకబడిన ప్రాంతంవాడనే. కాబట్టి నేను మాత్రం శ్రద్ధ తీసుకుంటాను అని వాటికి చెప్పాను. విశాఖపట్టణంలో ఇంజనీర్లను కలుసుకున్నాను. వారు రెండుమూడు సంవత్సరాల క్రితం ఒక్కొక్క ఫిర్యాలో పది, ఇరవై గ్రామాలకు యిచ్చాము దీని గురించి పరీక్షలు చేశాము కాని గ్రాంట్లు లేవని చెబుతున్నారు. విశాఖపట్టణం జిల్లాకు యిచ్చే గ్రాంట్సులో యీ ప్రాంతమును మోచుగా పొకర్కరి చేసేటట్లు ఆఫీసరులకు చెప్పవలసిందిగా ముఖ్యమంత్రి గారిని పదేపదే కోరుతున్నాను. నూతులకు సమీతుల ద్వారా, భూమి తనకావల్సివచ్చినట్లు ద్వారా లోమ్ము యిచ్చారు. నూతులు చాలవరకు తయారైనవి.

మోటార్లు కొనడానికి కూడ బ్యాంకులలో అప్పులు తీసుకుని రైతులు నిర్ధంగా వున్నారు, కరెంటు సప్లయ చేస్తే మోటార్లను వయోగించి నూతుల ద్వారా వ్యవసాయం వృద్ధి చేసుకుంటారు కాబట్టి తగు శ్రద్ధచేసి కరెంటు యిప్పించాలని కోరుతూ, మీకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఆర్. రాజగోపాలరెడ్డి :—అధ్యక్షా! ఆంధ్రదేశంలో విద్యుచ్ఛక్తి సమస్యను కొంత పరిశీలిస్తే విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో ఎంత వెనుకబడివున్నామో ఖచ్చితంగా తెలుస్తుంది. భారతదేశంలో యీనాడు 12 వేల మెగావాట్స్ పవర్ ప్రొడ్యూస్ చేస్తుంటే మన ఆంధ్ర రాష్ట్రములో 400 మెగావాట్స్ మాత్రమే ప్రొడ్యూస్ చేస్తున్నాము. నిన్న శ్రీ కె. ఎల్. రావుగారు పార్లమెంటులో మాట్లాడుతూ యీ ఫిగర్స్ యిచ్చారు. 12 వేల మెగావాట్స్ అక్కడ ప్రొడ్యూస్ అవుతుంటే, ఇక్కడ 400 మెగావాట్స్ మాత్రమే అంటే ఇది శివర్సంటు అవుతుంది. పావులేవను 7-8 వర్సంటు వరకు వుంది. దీనినిబట్టి పవర్ ప్రొడక్షన్ లో వెనుకబడివున్నామని ఖచ్చితంగా తెలుస్తుంది. రెండు, మూడు పంచవర్ష ప్రణాళికలు అయిపోయినాయి, నాలుగవ ప్రణాళికలో వున్నాము, ఇప్పటికీ మనం గట్టి చర్యలు తీసుకోలేకపోయినందుకు మనమంతా సిగ్గుపడవలసివుంది. ఏరంగంలో అభ్యుదయం కావాలన్నా దేశంలో మొత్తం కూడ విద్యుచ్ఛక్తి అభివృద్ధిపెననే ఎంతో ఆధారపడి వుంటుందనేది అందరికీ తెలిసినదే. ఏమి ఇంత అధ్యాత్మంగా బరుగుతోంది యిక్కడ అది ప్రణాళిక అదిగితే డబ్బు లేదు అంటారు. ప్రతి విషయానికీ డబ్బులేదు అంటారు. డబ్బు సాకు అయిపోయింది. గట్టిగా ప్రయత్నం చేస్తే డబ్బు ఎక్కడుండొచ్చు? పన్నులు వేయవద్దంటున్నారా ప్రజలు? డబ్బు యింకా ఎక్కువ తీసుకోని త్వరితగతినీ అభివృద్ధిని సాధించడానికి ఎందుకు ప్రయత్నం చేయరా? ప్రశ్నిస్తున్నాను. అంతేగాని, డబ్బులేదు అనడం ఏమాత్రం సమంజసముగా కమ్యూనికేషన్ లేదు. పల్లెలలోని ప్రజలు కూడ దీనిని ఒప్పుకోవడంలేదు. భూమికిప్పు ఎక్కువ చేసినా ఎవ్వరూ ఏమీ అనుకోరు. ప్రామాణికను తీసేస్తే వదికోట్ల రూపాయలు అదాయం వస్తుంది—ఇటువంటివన్నీ తీసుకుని ఎలాగ్గిరి. ఇదిగోవచ్చు ఎంతో అభివృద్ధి చేయకూడదని ప్రశ్నిస్తున్నాను. ప్రతిపాదికూడ డబ్బు లేకపోతే ప్రజలు ముందుకుకొని పురుగుతుంటే ఇక రక్షించేవారెవరు? రాజ్యాంగ ప్రకారం అర్ధవత్సరమువరకు ఖచ్చితంగా రూపుమాపాలని స్పష్టపరచుకుంటే వున్నప్పుడు వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు ఏదైనా చేయాలనే దృఢపరిశ్రమ లేకపోవడం విచారకరంగా వుంది. పవర్ ప్రాజెక్టులు—కొత్తగూడెం, భానుగుండం, శ్రీశైలం వున్నాయి. శ్రీశైలం గతి చూస్తే చెయి ముద్దలేవా అ ప్రాజెక్టు పూర్తి అవుతుందనే సమ్మతం లేదు. అ ప్రాజెక్టు పూర్తి అయితే కనీసం 5 లక్షల కోట్లవాట్స్ విద్యుచ్ఛక్తి అయినా తప్పకుండా సమస్య పరిష్కరింపకుంటాను. అ ప్రాజెక్టు ఎప్పుడు పూర్తి అవుతుందో, 5 లక్షల కోట్లవాట్స్ విద్యుచ్ఛక్తి ఎప్పుడు వస్తుందో అర్థం కావడం లేదు. పావులేవను మూడో పెరుగుతోంది. The economy rate growth is not able to cope with the population growth. At that rate, we are definitely

State Electricity Board directs that the voluntary loans should be collected within the full cost of an extension scheme or service connection and in any case the amount should not be less than Rs 1000. The Andhra Pradesh State Electricity Board also directs that the current consumption charges due from the consumers be adjusted every month against the loan if so desired and the balance amount if not be paid at the end of five years, in such cases interest shall be payable on the diminishing balance method." ఈ విధంగా

బోర్డు వారు ఆదేశించారు. ఒకవైపు ప్రభుత్వం అధికారోత్పత్తి జరగాలని వ్యవసాయానికి prominence ఇస్తామని చెప్పడం మరొక వైపు బోర్డు వారు వెయ్యి రూపాయలు కడితే తప్ప సర్వీసు కనెక్ట్లు ఇవ్వడంలేదని ఆదేశించడం చూస్తే నాలుగు కోట్లు ఎందుకు వెచ్చిస్తారో అర్థం కావడంలేదు. ఇప్పుటికి సర్వీసు కనెక్ట్లు తీసుకోడానికి అధికారుల చుట్టూ తిరుగలేక చస్తున్నారు. ఎస్టి మేటు తయారు చేయాలి. approve కావడానికి D E ఆఫీసు చుట్టూ తిరగాలి, అంత్ మంజూరైన తరువాత కాని S. O చేయడంలేదు. ఇంజనీకు మోటారుకు అప్పుచేసుకోవాలి. సర్వీసు కనెక్ట్ నుకు కూడా వెయ్యి రూపాయలు కట్టాలంటే ప్రభుత్వానికి నిజంగా అధికారోత్పత్తి చేయాలనే ఉద్దేశం ఉందా, ఉంటే ఈ విధమైన ఆర్డర్లు చేస్తారా అని అనుకోవలసి ఉన్నది. ఈ స్కీములు తయారు చేయడంలో హరిజనవాదలకు ప్రత్యేకమైన ప్రాముఖ్యత తప్పని సరిగా ఇవ్వాలని ప్రభుత్వం ఆదేశించింది. హరిజనవాదలను electrification చేయడానికి ఎస్టి మేట్లు పంపితే పంచాయతీ బోర్డులో 15% మించకుండా ఉంటేనే డిపార్టుమెంటు వారు మంజూరు చేస్తారు. దీనిపై relaxation లేకుండా 15% ఉంటేనే డిపార్టుమెంటు చేయాలంటే ఇబ్బందిగా ఉన్నది. ఈ రూల్స్ relax చేయాలని ప్రభుత్వానికి మనవి చేసుకుంటున్నాము. మా తాలూకాలో ఉన్న ఊరలు అటూలేవు. క్రాగేసిటి బావులకు కూడా 80 అడుగులు, 90 అడుగులు, పోవేలెస్వో బోర్డు ఉన్నాయి. అబోరోత్పత్తికి ప్రతి బావికి కరెంటు ఇవ్వవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై ఉంది. ప్రభుత్వం దానిని ప్రత్యేకంగా గమనిస్తే తప్ప అబోరోత్పత్తి తాలూకా ప్రజలు ప్రక్క రాష్ట్రాల అభివృద్ధి చూచి మనలను అపొల్లు పెట్టడం తప్ప మన అభివృద్ధిని గూర్చి చూడలేదని కోవడం సుఖమవుతుంది. ప్రత్యేకమైన క్రెడ్ట్ యూ బోర్డు తాలూకాలకు యివ్వవలసినదిగా ముఖ్యమంత్రిగారికి విరుద్ధవృత్తి విషయంగా ప్రత్యేకంగా మనవి చేస్తున్నాము. క్రెడ్ట్ యూ బోర్డు అవార్డువల్ల కొన్ని గ్రామాలు వచ్చాయి. అవి మతరాసు గట్టిపడే ఉన్నా కాగుంజేది. కనీసం ఆ గ్రామాలకైనా సరిహద్దుతో ప్రక్కన గ్రామాలకు ఎక్స్టిండేషన్ జరిగి బావులు తెరువడం పొక రకము ఉండేటప్పుడు మేం ఇవ్వాలి అని కోరుకుంటూ పొక రకము లేకుండా ఉన్నది. కనీసం బాకికైనా కరెంటు పోల్చుకుంటే సీమకోడానికి యివ్వండి. కరెంటు చార్జెస్ ప్రకారం ప్రభుత్వానికి చెల్లింది. ఆ గ్రామాలకైనా కరెంటు యివ్వండి. ఇంకా ఆ స్కీముల వదిలేరాదు అని అక్కడ అధికార్లు అంటున్నారు. మనము ఇవ్వలేము. ప్రభుత్వం మరలా ము ప్రభుత్వం మనకు తీసుకుపోవడానికే రేటింగ్ నిర్ణయించిన ధరకు మనం పనికి వస్తే తీసుకోవచ్చు. కనీసం మనకు సులభమైనది

తీసుకోకుండా తుంగభద్రనుంచి ఎలక్ట్రిసిటీ యివ్వాలంటే అయే వనా? దీనిని ఎంతగా చెప్పినా అధికారులు ఒప్పుకోవడంలేదు. ఆ గ్రామాలు మదరాసుకు చాలా సమీపంలో ఉన్నాయి. కరెంటు యిస్తామని అంటున్నారు. ఒక ధరకు గ్రామాలకు విస్తరించేస్తే ఆ అవకాశమైనా కలుగజేసినవారము అవుతాము. రూలు ఉంటే దానిని రిలాక్స్ చేయాలి. మదరాసు ప్రభుత్వం యిస్తామంటే సబ్సిడీషను పెట్టండి. ట్రాన్సుఫార్మర్లు పెట్టండి. ఈ కనీస సౌకర్యం ఇవ్వలేక పోతే వారికి ఎలక్ట్రిఫికేషను ఎప్పుడు ఇవ్వగలమనే విషయాన్ని ప్రత్యేకంగా ప్రభుత్వం గమనించాలని మనవిచేస్తున్నాను. మైసూరు స్టేటు ప్రభుత్వం కూడా కరెంటు యిస్తామని అంటున్నారు. కొన్ని బోర్డరు తాలూకాలలో ఉన్న గ్రామాలు మైసూరు బోర్డరు దగ్గర ఉన్నాయి. మైసూరు ప్రభుత్వం కరెంటు యిస్తామంటున్నారు. పోల్సు. ట్రాన్సుఫార్మర్లు యిచ్చి కరెంటు అక్కడ నుంచి తీసుకోవచ్చుకదా. పై తెన్నను లైను. అవసరం లేకుండా మైసూరు బోర్డరు దగ్గర కనీసం కావలసిన పోల్సు పెటేరియల్సు యిచ్చి అక్కడ నుంచి కరెంటు తీసుకుని ఆ గ్రామాలకు యిచ్చే యేర్పాట్లు చేయవలసినదని, బార్డరు తాలూకాల అభివృద్ధికి ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ ఇవ్వాలని మనవి చేస్తూ శలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. జి. శివారావు (వగిరి):—అధ్యక్షా, గౌరవనీయులైన ముఖ్య మంత్రిగారు ప్రజలపట్ల విశ్వసనీయతను ఆమోదించుతూ కొన్ని మా నాయకులకు చెందిన విషయాలను మీ ద్వారా విన్నవించుటకు ప్రయత్నిస్తున్నాను. ఇంతకుముందు మా చిత్తూరుజిల్లా సభ్యులు చాలామంది ఉన్నట్టువంటి లోటుపాట్లను తెలియపరిచారు. అవన్నీకూడా వాస్తవమైనవని నేనుకూడా వారితో ఏకీభవిస్తున్నాను. మరియు ప్రతి సంవత్సరం యీ ప్రణాళికలకు సంబంధముగా అనేకమైన పథకాలను ఏర్పాటుచేసి వ్యవసాయ సంబంధమైన విషయాలలో మనం వెనుకబడి ఆహారపనుస్యను పరిష్కరించుకోలేకపోతున్నాము. కేంద్రప్రభుత్వం ప్రతి సంవత్సరం కొన్ని వందలకోట్ల రూపాయలు విదేశాలకు పంపిస్తున్నారు. యీ ఆహార విషయంగా, కాని ప్రతి సంవత్సరం యీ వందల కోట్లు యిలా వెళ్ళిపోతూంటే ఏనాటికి బాగుపడతాము. బాగుపడగలమా అని చూడడంలేదు. అనేక పథకాలను రూపొందించి పెద పథకంమీద ఖర్చు పెడుతూ యీ వ్యవసాయానికి చూత్రం పథకాలకు డబ్బు లేదనడం వాస్తవం గానే ఉన్నది. ఉన్నవాటిని అనేకరకాలుగా పంచిపెట్టినప్పుడు ప్రతిదీ పంపకమై చాలకుండా ఉంటుంది. మన ఆహారలోటు సమస్యను పరిష్కరించుకొనుటకై మిగతా కొన్ని పథకాలను అవినవ్వుతో వాటివల్ల మనకు నష్టం అనేది ప్రస్తుతం యేర్పడదు ఈ ఆహార సమస్యమీద మాత్రం మనం మనదేశంనుంచి అనేక వందల కోట్లు ప్రతి సంవత్సరం వ్యయపరుస్తున్నాము. కనుక మొట్టమొదట ఆ నష్టాన్ని పూడ్చుకొనడానికిగాను మిగతా పథకాలను కొంతవరకు స్వల్పంగా ఆహారసమస్యమీద యెక్కువ పెట్టుబడిని ఉంచి పరిష్కరిస్తే దేశంజాభవడుమని, రైతులు బాగుపడతారు. కాని అట్లా ఏమీ జరగడంలేదు. కేంద్రంకూడా ఆదే

వద్దతిలో నడుస్తున్నది. వారిని అనుసరించి రాష్ట్రాలు అదే వద్దతిలో నడుస్తున్నాయి. ఎంతకాలానికీ యీ చిక్కు సమస్య తీరుట అనే సందేహం ఉద్భవించుచున్నది. రాయలసీమను ప్రతి సంవత్సరంకూడా కరువు ప్రాంతంగా ప్రకటించి కొన్ని లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెడుతున్నారు. ఈ విధముగా జరిగినప్పుడు విధిగా ప్రతి ప్రాంతంలో ఉన్న పాటిని యీ డబ్బుతో మొట్టమొదటనే దానికి సక్రమ మేళ వద్దతితో ప్రణాళికలను ఏర్పాటుచేసి పాటిమీద కొంత పెద్ద మొత్తాలను ఏర్పాటుచేసినట్లయితే కొంతవరకు ప్రతి సంవత్సరం వదే బాధ తప్పిపోతుందని నా తీర్మానము. రాయలసీమకు శాశ్వత పథకం ఏర్పాటుచేస్తానని హామీనిచ్చి చెప్పినారు. కానీ యిటువంటి బడ్జెట్ సమావేశాలలోనే నా అటువంటి హామీలలో పదోవంతుకూడా అనుసరించడంలేదని మాత్రమే నేను ముఖ్యమంత్రిగారికి విన్నవించుచున్నాను. ఇప్పుడైనా అటువంటిది ఏదో ఎలక్ట్రానిక్ పోషయాలలోనైనా కొంత పెద్ద మొత్తాన్ని ఉపయోగించి రాయలసీమ ప్రజల యొక్క కష్టాలను వారు తీర్చగలరని నేను ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ. సూర్యనారాయణరావు (సంచిగామ):—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి ఎలక్ట్రానిక్ డిమాండును నేను మనస్ఫూర్తిగా బలపడుస్తున్నాను. వారు యిచ్చినటువంటి రిపోర్టు ప్రకారంగా గత సంవత్సరం, ఈ ఏడాదిలో ఉన్నటువంటి 4 సంవత్సరాల కరెరటు ఉత్పత్తి యొక్క అభివృద్ధి చూసుకుంటే చాలా పెంచుభాగంగా దానిని పొందే అవకాశాలు కలుగుతున్నట్లుంటే ఆ కనిపిస్తున్నది. అయితే పెరిగేటటువంటి ఉత్పాదకశక్తితో బాటుగా ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసే యొక్క ప జూర్యంతో దానిని పవిత్ర ప్రాంతాలకు మరలించి అందరికీ బాధ్యత ప్రభుత్వంమీద ఉన్నది. దానికొక యొక్క ప శ్రద్ధతోనుకోవలసివచ్చినవరకే ఉన్నది. ఇక్కడ మనం ఉత్పత్తి పెంచుకుని దానిని సరైన డిమాండ్తోనుకోవలసివచ్చినట్లు నేనుకూ నేటివంటి సమయం, దానిని సర్వసాధారణ చేసుకోవలసిన అవకాశంకూడా ఉందని మనుచున్నా. యీ కోర్కెలలోలో మంచుకోబోయేటటువంటి విద్యుత్తు యొక్క ఉత్పత్తి అభివృద్ధికి నేను శ్రమి పడుతూ ప్రభుత్వాన్ని కోరుకుంటున్నాను. అటుకే యిప్పుడు మూల్యాధినితీసుకుంటుంటే యొక్క ప జూర్యం ముందే ప్రాంతాలకు విద్యుత్తు లేదని ఆ కొరతవల్ల బాధపడతూ ప్రజాభివృద్ధి కోరికతోనుకోవలసివచ్చినట్లు నేను వచ్చిన సరియైనా నేనుకూడా భాగస్వామి. ఈ విధంగా మన ప్రభుత్వం మనదే చేసేది ఏమిటంటే మేల్చి వారంతా తోకతో తీసికొంటున్నట్లు చూస్తే చాలా బాధపడుతుంది. సాధ్యమయితే కొన్ని యంత్రాకాలతోనుకోవలసివచ్చినట్లు ప్రవేశపెట్టే మేల్ ప్రాంతాలకు ప్రభుత్వం అన్ని పరిస్థితులూ చూచి చేయాలని నేను మనవిచేస్తున్నాను. విద్యుత్తు యొక్క అవసరం, అదే లెకచేతి పన్నుతోను ప్రతి మూడవది కాలుకునూ ఉన్నది. ప్రతి వారు డిమాండ్ను ఉన్న సమయమైన కొరతను నిరవేల్చడము ప్రభుత్వ లక్ష్యమే. దీనికోసం అవసరమైన అడ్డవిద్యుత్తును ముందుగా ఉంచాలి. ఇట్లు విద్యుత్తును ఇచ్చేదానికి ప్రభుత్వం ఇవ్వకుండా, తగినంత అయిన మాగాణి భూములను ప్రాంతాలలో యిచ్చే ప్రభుత్వ లక్ష్యమే.

[illegible]

మనవి చేస్తున్నాను. Electricity Board కు ఇప్పటికయినా ఒక Official ను చెల్లెన్ గా వేశారు. దీనిలో చాలా అవకతవకలు జరుగుతున్నవని, వత్తుపాతము చూపబడుతోందని, ఆరోపణలు చేస్తున్నారు. అవి ఆరోపణలే కాదు. అది సత్యము. రాజకీయ వాదులను ఛైర్మన్ గా వేసినట్లయితే rural electrification లో అన్యాయము జరుగుతున్నదనేది అందరికీ తెలిసినదే. కొన్ని ప్రాంతాలలో విద్యుచ్ఛక్తిని విస్తరింప చేసే కార్యక్రమం చూస్తే దీనికి ఓ వద్దతి లేదేమో అనిపిస్తున్నది. ఎక్కడ-అవసరము, ఏ గ్రామాలలో ఎక్కువ బావులున్నవి, ఎవరు ఎక్కువగా కోరుతున్నారు అనే విచక్షణ లేకుండా వ్యవహారము జరుగుతున్నది. Electricity Board Chairman చాల సమర్థులు అందువల్ల extension ఇవ్వడము జరిగింది. అని ప్రశ్నితరాల కాలములో చెప్పడం జరిగింది. విద్యుచ్ఛక్తిని విస్తరింప చేసే కార్యక్రమములో చైర్మన్ గారికి పూర్తి స్వేచ్ఛ ఉంది. ఏ రాజకీయ వాదులు వారి గ్రామానికి ఇవ్వాలని, కోరకుండా నిర్బంధించేటట్లు చేస్తే కొంతవరకు న్యాయము కలుగుతుంది అనిపిస్తున్నది. అదేమో మార్కాపురం నియోజకవర్గములోని ప్రాంతాలకు ఎక్కువగా బావులున్నచోట 10 శంకర్ పురాల క్రింద విద్యుచ్ఛక్తి రావలసి వున్నది. అక్కడకు ఇప్పటికీ విద్యుచ్ఛక్తి రాలేదు. M. L. A. లకు సమితి ప్రెసెంటేషన్లుకు ఏ గ్రామానికి విద్యుచ్ఛక్తి వస్తుందో తెలియదు. మేము వెళ్ళి అడిగితే "మీ స్కిము include చేశాము" అని చెప్పడము తప్ప ఎప్పుడు వచ్చేది తెలియదు. అకస్మాత్తుగా ప్రారంభిస్తారు. ఇప్పుడయినా rural electrification కు సంబంధించి ఒక పథక మును తయారుచేసి, ఎక్కడ ఇచ్చేది చెప్పవలసి వుంటుంది. Fans వేసుకొనే దానికి lights వేసుకోవానికి విద్యుచ్ఛక్తి కాదు. బావులు వున్నచోట వ్యవసాయానికి, ప్రాముఖ్యత ఇవ్వాలి. ఏదైన ఒక ప్రాంతానికి వెడితే ఎక్కడ ట్యూబు బావులున్నవో తెలుస్తుంది. ఇదేమీ దాచిపెట్టేది కాదు. ప్రత్యక్షముగా కచ్చిస్తుంది. కాబట్టి బావులున్నచోట ముందుగా యిచ్చేదానికి ఒక పథకము తయారుచేసి విద్యుచ్ఛక్తిని విస్తరించేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. విద్యుచ్ఛక్తి చాల దుర్వినియోగము అవుతున్నట్లు చాలమంది మిత్రులు విమర్శించారు. వాటిలో నేనుకూడ ఏకీభవిస్తున్నాను. విద్యుచ్ఛక్తి అవసరము లేని చోట ఎక్కువ దుర్వినియోగము జరుగుతున్నది. నా నియోజకవర్గములో గుడ్డికోణం, తునకపాడు, అద్దవీడులలో investigation జరిపి చాలకాలముగా విద్యుచ్ఛక్తి విద్యుచ్ఛక్తి, ఎప్పుడు వస్తుందో చెప్పలేని పరిస్థితులలో వున్నాము. ఇంక M. L. A. అడిగివచ్చుడు, ఏ సి మాసాలకో, ఏ సంవత్సరానికి వస్తుందని సర్టిఫైడ్ వాక్కువారిచ్చు ఇచ్చే సర్పాటుచేస్తే మా నియోజకవర్గములోని ప్రజలకు ఈ యిబ్బందులు ఉన్నవి. ఈ పంపత్పదము ఫలానా గ్రామము తీసుకొంటారు. వచ్చే సంవత్సరము ఫలానా గ్రామము తీసుకొంటారు అని చెప్పడానికి ఇవ కాకముందు ఉంది. అనిధంగా ఏర్పాటు చేయాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. పోతే యింకా తమాషా ఇవ్వబడుతున్నది. విద్యుచ్ఛక్తి విస్తరణ విషయంలో గ్రామాల్లో ఒక ఇల్లు తగలబడితే ఒక ఇల్లు తగలబడుతున్నప్పుడు రవ్వ లేని మరో వీధిలో పడుతుంది. అక్కడ ఇల్లు అంటుకొంటుంది. మధ్యలో ఇంట్లో

ఎలాంటి అపాయము వుండదు, అలాగే విద్యుచ్ఛక్తి విషయం. ఒక గ్రామానికి ఇస్తారు. మధ్యలో కొన్ని గ్రామాలకు రాకుండా దూరంగా వున్న యింతో గ్రామానికి వస్తుంది. బేస్తవరపుపేట విద్యుచ్ఛక్తి వుంటే ఈ సంవత్సరం మోక్షగుండానికి ఇచ్చారు. మధ్యలో 800 బావులు వున్న గ్రామాలు వున్నాయి. ఎందుకలా ఇచ్చారంటే సమాధానం చెప్పరు. ఒక క్రమ పద్ధతిలో విద్యుచ్ఛక్తిని ఇవ్వటానికి తగిన చర్యలు తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఇక చార్జీ కలెక్ట్ చేయటంలో కూడా చాలా మార్పు జరిగింది. ఇంతకుముందు నెలకోసారి bill ఇవ్వటం— ఆయనే వసూలుచేస్తూ వుండటం జరిగేది. ఇప్పుడు ఆ పద్ధతి తీసేసి Post ద్వారా పంపిస్తున్నారు. గవర్నమెంటుకు పోస్టేజీ దండుగ. ఏ పరిస్థితిలో అందకపోయినా డిస్ కంట్ చేయడము జరుగుతున్నది కనుక వెనుకటి పద్ధతే అమలు జరిపితే బాగుంటుంది. ఈ డిమాండుకు కనీసం యింకా 2, 3 కోట్లు ఖర్చు అయినా ఎక్కువ కేటాయించాలని కోరుతూ సెలవుతీసుకొంటున్నాను.

श्रीमति जे ईश्वरी बाई:—आप उस तरफके चार-चार मेंबरो को जाने दे रहे हैं, तो इस तरफ के मेंबरो को कब जाने देंगे ।

Mr. Deputy Speaker .— Please don't allege that way

Srimathi J. Eswaribai :— Not even a single Member is called to the question. It is not a correct statement. Please clarify it yourself.

శ్రీ కె. రామచంద్రారెడ్డి (నల్లమడ) :— అధ్యక్షా, ఈ రోజుల్లో ఈ అంశం యుగంలో విద్యుచ్ఛక్తి వున్న ప్రాముఖ్యము అపారము. దానితో అలోచిస్తే విద్యుచ్ఛక్తి అభివృద్ధికి కేటాయించిన మొత్తం చాలా స్వల్పమని అనిపిస్తుంది. విద్యుచ్ఛక్తితో బహుముఖ ప్రయోజనాలు సాధించటానికి వీలువుంది. గ్రామాలను విద్యుద్దీప కడికలతో అలంకరించుకోవటమేగాక మన రాష్ట్రంలో లేదా మన దేశంలో అహారకాదతను అధిగమించటమేగాక అహారపదార్థాలను ఎక్కువగా పండించటానికి విద్యుచ్ఛక్తి ఇతోధికంగా సహాయపడుతుంది. ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వాన్ని అడిగితే మానదగ్గ దబ్బలేదనే సాకుచూచి తక్కువ మొత్తాన్ని కేటాయించుతోంది. ఇటువంటి ముఖ్యమైన పద్ధతు ఎక్కువ డబ్బు కేటాయించ వలసిన అవసరాన్ని ప్రభుత్వం గుర్తించాలని మనవి చేస్తున్నాను. మన రాష్ట్రంలో విద్యుచ్ఛక్తి కొరత ఎక్కువగా వుంది. కానీ మన plan ప్రకారం కావలసిన విద్యుచ్ఛక్తి కూడా మనకు తయారుకావటంలేదు. 180 మెగావాట్లనుండి 482 మెగావాట్లు 8వ ప్రణాళికాంశానికి ఉత్పత్తి చేయాలని ప్రయత్నం చేస్తే 250 మెగావాట్లతో నిలిచిపోయింది. ఎందుకీ కారణం ఏదంటే? 482 మెగావాట్లు సాధించవలసింది 250 తోనే ఆగిపోయిందంటే there are some defects somewhere where which we are not able to persuade. ఈ defect ను అధిగమించ వలసిక ప్రయత్నించాలి. ముఖ్యమంత్రిగారు ఈ డిమాండుకు రిలీజ్ చేస్తూనే ఉన్నారని ఎక్కువ రోజుల ప్రకృతిపై నెట్ వేయటానికి ప్రయత్నించారు. ఇప్పుడు విద్యుత్తు

చాలా వెనుకబడిన ప్రాంతం. అక్కడ ఈవది సంవత్సరాలలో విద్యుచ్ఛక్తి అంతగా రాలేదు. అక్కడ విద్యుచ్ఛక్తిని యిచ్చినట్లయితే పొలాలకు నీరు మోటల ద్వారా కాకుండా, పంపుల ద్వారా పంపి వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధి చేయవచ్చు, మా తాలూకాలో కొన్ని చోట్ల పోల్సు పాతినవి పీకివేశారు. ట్రాన్సు ఫారమ్ను తీసుకొని పోయారు. డి. ఇ ని అడిగితే "పీకి పారవేశారా" అని ఆయన అన్నారు. రైతులు శమ వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధి చేసుకొనుటకు, ఒక ఊరి నుంచి యింకొక ఊరు పోవుటకు గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి అవసరం. మా తాలూకాకు విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో తప్పక సహకరిస్తారని కోరుతూ శలవు తీసుకొంటున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :- నైదయ్యగారు ఎంతో జాధతో చెబుతున్న విషయాలను ప్రభుత్వం ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు :- అధ్యక్షా ! మన రాష్ట్రం వ్యవసాయ రాష్ట్రం కావడంవల్ల పారిశ్రామిక రంగంలో, వివిధ రాష్ట్రాలతో పోల్చి చూచి నప్పుడు చాలా వెనుకబడి ఉన్నది. ఈ రీత్యా చూచినప్పుడు మన రాష్ట్రానికి ప్రస్తుతం ఉత్పత్తిచేసే విద్యుచ్ఛక్తి చాలదు. దానిని అధికంగా ఉత్పత్తి చేసుకోవాలి. తద్వారా పారిశ్రామిక అభివృద్ధిని, రాష్ట్రాభివృద్ధిని ప్రోత్సహించాలి. మన మూడవ ప్రణాళికలో పెట్టుకొన్న లక్ష్యాన్ని అందుకోవాలి. మన రాష్ట్రంలో ఉత్పత్తి చేయాలనుకొని 79 M W మాత్రమే చేయగలిగింము. మొత్తం మూడవ ప్రణాళికాంతానికి మనం అనుకొన్న దానితో పోలిస్తే మన రాష్ట్రం 1950-51 నాటికి 671 M W ఉంటుంది అన్నారు. క్రొత్త గూడెం మొదటిలో వచ్చిన 120 M. W. కలుపుకొని మన రాష్ట్రంలో 412 M. W ఉత్పత్తి అగుతున్నట్లు లెక్కలవల్ల తెలుస్తున్నది. నాల్గవ ప్రణాళికాంతానికి 950 M. W. చేరాలని లక్ష్యం పెట్టుకొన్నామ. ముఖ్యంగా విద్యుచ్ఛక్తితో మిగతా రాష్ట్రాలతో పోల్చినప్పుడు మన రాష్ట్రం 15 శాతం పోటీ ప్రణాళికాంతానికి చేరుకోవాలన్న లక్ష్యాన్ని, వారు 4, 5 వ ప్రణాళికలో చేరుకోవాలన్న లక్ష్యం విధంగా వివిధ రాష్ట్రాలతో పోల్చి చూచినట్లయితే మన రాష్ట్రం వెనుకబడి ఉన్నాము. ఇది చాల విచారించవలసిన విషయం.

1967-68 బడ్జెట్లో మొదట 47 కోట్లు అని తరువాత 85 కోట్లకు తగ్గించడం విచారించవలసిన విషయం. మన రాష్ట్రంలో మొత్తం 27,200 గ్రామాలువుంటే 4,199 గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి పూర్తి అయినట్లుగా లెక్కలు చెపుతున్నాయి. లెక్కలను పరిశీలిస్తే ముఖ్యంగా ఆంధ్ర తెలంగాణా అనేటటు వంటి భాగాలుగానే చెప్పకోవడం జరుగుతోంది ముఖ్యంగా ఆంధ్రలో ఉన్నటు వంటి డెల్టా ప్రాంతాలకు ఎక్కువగా పరఫరా చెయ్యడం జరిగింది. ముఖ్యంగా మేట ప్రాంతాలైన రాయలసీమ, తెలంగాణాలో వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు పరిశోధన చేయడానికి పూనుకోవడంలేదు. ఆంధ్రలో మొత్తం 16,500 గ్రామాలువుంటే 4,199 కి మాత్రమే Electricity వుండటం జరిగింది. తెలంగాణాలో

గాడాంలో 10,860 గ్రామాలువుంటే 1,801 గ్రామాలకు Electricity యివ్వడం జరిగింది. ఏ ప్రాంతం వెనుకబడిన ప్రాంతం, ఎక్కడ వ్యవసాయం వెనుకబడివుంది. పారిశ్రామికాభివృద్ధి తక్కువగావుంది అని చూడకుండా, ఎవరికి కావలసిందివారు తీసుకోవడం తప్ప ఈ Electricity విషయంలో ప్రభుత్వానికి ఒక నిర్దిష్టమైన కార్యక్రమంగానీ, policy గాని వున్నట్లు కనుపించడంలేదు. ఈ విషయం లెక్కలనుబట్టి తేలుతోంది. పారిశ్రామిక రంగం తీసుకుంటే ఏ మాత్రం సరిపడునంత ఉత్పత్తి జరగడంలేదు. వ్యవసాయ రంగం గురించి చాలా మంది సభ్యులు చెప్పారు. ఉదాహరణకు కొన్ని లక్షల బావులు నల్లగొండ జిల్లాలో వున్నాయి. 45 వేల బావులు వుంటే దరిదాపుగా కొద్ది బావులకు సరఫరా చేస్తోందని తెలుస్తోంది నల్లగొండజిల్లాలో 100 బావులకు యివ్వమని అడిగితే 20 బావులకే Electricity యివ్వడం, తరువాత మిగతా బావులకు సరఫరా చెయ్యడం కోసం వరియైన action తీసుకోకపోవడం జరుగుతోంది. 20 బావుల నుండి మరో 20 బావుల కొరకు extension కోసం దరఖాస్తులు చేసుకుంటే వాటి విషయం పట్టించుకోక పోవడం అనే దృష్టి, దుర్గతివుంది ఒక్కొక్క applicant 250, 300 రూపాయలు విద్యుచ్ఛక్తికి కాకుండా, లంచాల రూపంలోను తదితర రూపాలలో ఖర్చు పెడితే మరొక బావికి Sanction అయ్యే పరిస్థితి లేకపోవడం జరుగుతోంది. గవర్నమెంటు 10% income వచ్చే గ్రామాలకే యివ్వాలనే basis పెట్టుకున్నట్లుగావుంది. కానీ ఇప్పుడు దాన్ని 14% కు పెంచారు. Industries కు agriculture కు కాకుండా Public lighting, domestic non-domestic supply schemes లో మాత్రమే income వస్తుంది. పంచాయితీలలో houses కు కాగా ధన వంతులు electric lights పెట్టుకుంటున్నారు. Delta area లో కాగా, విద్యుచ్ఛక్తిని ఉపయోగించుకోవడం జరుగుతోంది. అందుకని ఆ system మరద్దు చేసి తెలంగాణా, రాయలసీమలో వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు percentage అనేది పెట్టుకుండా అవిధానాన్ని రద్దు చేసి వ్యవసాయానికి, పరిశ్రమలకు మొట్టమొదట ప్రాధాన్యం యిచ్చి విద్యుచ్ఛక్తి యిచ్చే ఏర్పాట్లు చేయాలని కోరుకున్నాను. మన విద్యుచ్ఛక్తిని యితర రాష్ట్రాల నుంచి యితర దేశాలనుంచి సహకారం తీసుకునుటకు కృషి చేస్తున్నట్లులేదు. కానీ ఆహార, ధాన్యాలను యితర రాష్ట్రాలకు ఎగుమతి చెయ్యడం జరుగుతోంది. కానీ ప్రత్యేకంగా మన ఆంధ్ర రాష్ట్రమునకు కావలసినటువంటి పారిశ్రామిక రంగంలో విద్యుచ్ఛక్తికోసం యితర రాష్ట్రాలు మద్రాసు, మైసూరు నుంచి తీసుకునుటకు ప్రయత్నాలు తప్పి విఫలమై పోతున్నాయి. కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద వత్తిడి, ఆందోళన చేసే వస్తువులకు మాత్రం మన ప్రభుత్వం తగినంత కృషిచేసినట్లుగా కనుపడటంలేదు. ఇప్పటికే వా కేంద్ర ప్రభుత్వం దగ్గరకు వెళ్ళి అవుసరమైతే ఇతర రాష్ట్రాలకు ఆహార ధాన్యాలను సరఫరా చేస్తామని చెప్పి మనకు కావలసిన విద్యుచ్ఛక్తిని supply చేస్తున్నట్లు అడిగాలి. విద్యుచ్ఛక్తిని మనకు యిస్తే యింకా వ్యవసాయకంగా ఉత్పత్తి అధికం చేసుకోవీ పారిశ్రామికాభివృద్ధి చెంది యితర రాష్ట్రాలకు ఎక్కువ ఆహార ధాన్యాలను supply చెయ్యడానికి వీలు కలుగుతుంది.

చెప్పాలి ప్రతి పథకాలు తదితరులు అంతా ఏకీకృతంగా కేంద్ర ప్రభుత్వం మీద వత్తిడి తీసుకువస్తే కేంద్ర ప్రభుత్వం తప్పక లొంగివస్తుంది. అప్పుడే మనకు విలువయివ్వడం జరుగుతుంది, ఆ రూపంలో విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి చేసుకోవడానికి అవకాశం వుంటుంది. కాననపథలో ఒక తీర్మానం రూపంలో కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తెలియచేయడం అవుసరం ఉంది. Lift irrigation కొద్దిగా మాత్రం వుంది. Lift irrigations మెట్ట ప్రాంతాలలోను వెనుకబడిన ప్రాంతాలలోను చాలా తక్కువగా వున్నాయి. ఇట్లా ప్రాంతాలలో చాలా ఎక్కువగా వున్నాయి. మెట్ట ప్రాంతాలకు, వెనుకబడిన ప్రాంతాలకు ఎక్కువ ప్రాధాన్యం యివ్వవలసిన అవుసరం వుంది. మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వం 10% retrenchment చేస్తున్నారు. కొన్నికొన్ని చోట్ల విద్యుచ్ఛక్తి పద్ధతిలో 10% కాక 25% retrench చేస్తున్నారు. విద్యుచ్ఛక్తి వుత్పత్తికి ఎక్కువగా grants కావాలి, రెండిన వైపున technical staff ను non-technical staff కూడా 10% కాకుండా 25% వరకు retrench చేశారు. ఉదాహరణకు Superintendents 20%, B. Es. 18%, Assistant Engineers 13%, Junior Engineers and Supervisors 13%, ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో ఉన్నటువంటి యింజనీర్ల సంఘం వారు Electricity Board Chairman కగ్గరకు రాయబారం వెళ్ళగా వారు యిచ్చిన reply ఘాటుగా చెప్పారు. During the interview with Representatives of the Associations on 14-3-1967 and on several other occasions, the Chairman has passed a general and sweeping remark that most of the electrical engineers were corrupt, negligent, generally indifferent and mostly under-worked. ఈ రూపంలో Chairman గారు remarks చెయ్యడం జరిగింది. ఆయన చెప్పినటువంటి corruption రాష్ట్రంలో ప్రముఖంగా వుందన్న మాట వాస్తవం అట్లాంటి remarks deputation వెళ్ళిన వారి మీద Pass చెయ్యడం విచారకరం. రాష్ట్రంలో వున్నటువంటి ఉద్యోగులందరినీ insult చేసినటుగా భావించ వలసివస్తుంది.

అంజుమన్ షా: Chairman గారే అవిధంగా "the Engineers all are corrupt, negligent, generally indifferent and mostly under-worked" అని చెప్పారా? ఛైర్ మెన్ గారే అవిధంగా అన్నారు?

అంజుమన్ షా: సర్, ఈ విషయమే కర వక్రంలో వేశారు. ఉత్పత్తి పెంచాలంటే ఈ department కు వర్తించ చేయ కుండా సాధ్యమైనంతవరకు 25% గాకుండా 10% రూపంలో వర్తించచే ప్రయత్నం. 25% అంటే మరిచారుణంగా వుంటుంది. విద్యుచ్ఛక్తి rates చూస్తే గతకాసన పథ అంతంలో rates పెంచాలని ప్రకటనలు చేశారు. కొన్ని సందర్భాలలో maximum tax అని limitation పెట్టడం domestic and non-domestic ఈ limitations పెట్టి rates తగ్గించడం. లేక సవరించడం అవుసరమని భావిస్తున్నాను. Lift irrigation, వ్యవసాయాభివృద్ధి పథకాలకు సంబంధించిన రేట్లను మూత్రంపూర్తిగా యిదివరకులోగా వుంచుతూ పెంచిన రేట్లను తగ్గించాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను.

(Mr Deputy Speaker in the Chair.)

శ్రీ వై. సూర్యనారాయణమూర్తి (పిఠాపురం) — అధ్యక్షా! గౌరవ నీయులైన ముఖ్య మంత్రి గారు ప్రవేశ పెట్టిన Electricity Demand ను ఆమోదిస్తూ electricity విషయంలో యంతవరకు జరిగిన అభివృద్ధి, రాబోయే అభివృద్ధికి కూడా నేను సంతోషాన్ని వ్యక్తంచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా అందరు electricity కావాలి projects కావాలి, అన్నీ కావాలంటారు అయితే project కావాలంటే డబ్బుకావాలి. డబ్బుకావాలి పన్నులు పెంచుగా వేయకూడదు, electricity కావాలి 8 పైసలు, 10 పైసలు ఎక్కువ చేస్తే అదికూడదు. మనకు అభివృద్ధి కావాలన్నప్పుడు, project కావాలని కోరుతున్నప్పుడు దానిక్రింద వున్న భూములపైన కనీసం పన్ను యివ్వాలి. ఇస్తేగాని project పనులు జరుగవు. ప్రతివిషయానికీ డబ్బు కావాలి. డబ్బుకావాలనిపన్ను వేస్తే పన్ను వేశారంటారు. ఒకవక్క అక్కడ project లోటు అని, electricity లోటు అని. భర్తీ కావాలని అంటారు. నా ఊరికి కావాలి, నా ఊరికి కావాలి అని, House లో ప్రతి సభ్యుడు దేశాభివృద్ధి కావాలని అంటాడు. దేశంలో అభివృద్ధి గురించి ఎల్లాంటి సలహాలు యివ్వాలి? ప్రభుత్వానికి తోడ్పడాలి. లోపాలువుంటే యే విధంగా సవరించాలని చెప్పాలి, దృష్టికి తీసుకురావాలి. అటువంటి బాధ్యత ఈ house లో, వున్న ప్రతి సభ్యునికి వుందని నా అభిప్రాయం. అయితే కలవాడు, కలవానికే పెట్టారని లేనివారు కలవానికే పెట్టారు. అనే పద్ధతిలో కాకుండా యే ప్రాంతం ఎక్కడ అభివృద్ధి కుంటుపడిందో, ఎవరికి చాలా అత్యవసరమో అనే విషయానికి ప్రాముఖ్యత యివ్వాలి. ఒక్కొక్క జిల్లాను, తాలూకాను తీసుకొని నీరు పుష్కలంగా వుండే ప్రాంతాల్లో current, యిన్ఫ్రా డానికి కొంత ఆలస్యం చేయవలసిన అవసరం వుంటే వుండవచ్చు. ముఖ్యంగా మంచినీరు లేని ప్రాంతాల్లో, మూడు 10 సంవత్సరాల నుంచి పంటలు లేని ప్రాంతాలకు priority యివ్వాలి. అట్లా పరిశీలనచేసి అటువంటి ప్రాంతాలను select చేసి, యే ప్రాంతానికి, యే time లో చేసేదీ, ఒక నిమిషాల్లో ఒక కార్యక్రమాన్ని రూపొందించుకోవడం అవసరం అని భావిస్తున్నాను. ముఖ్యంగా పిఠాపురం తాలూకా మెట్ట area లో వర్షాధారం మీద ఆధారపడిన area లో, 10 సంవత్సరాల నుండి పంటలు లేవు. త్రాగడానికి నీళ్లు లేని దుస్థితిలో ఉన్నాడు. దుర్గాడ, కొడవలి, వన్నెపూడి, తాటిపత్రి, కొండవరం ప్రాంతాల్లో current యిస్తామని చెప్పి హామీలు యిచ్చినందువల్ల గొట్టం కాపుట, డేర్ హౌస్లు శేనుకుని, sheds కట్టుకొని, motors సిద్ధంగా పెట్టు కున్నాడు. మేర్గాడ ప్రామానికి సుమారు 60 వేల scheme వున్న budgetలో డబ్బు లేదనే కారణం చేత వెనుక పెట్టారు. అట్లాంటి వాటిని ముఖ్యమంత్రి గారు తప్పకుండా గౌరవించి, ఆ ప్రాంతానికి వున్న కష్టం ఏమిటో ఆలోచిం చాలి. మోటార్లు పెట్టుకొని, ఉన్న డబ్బును ఖర్చు పెట్టుకుని, వారికి ఆమో దంలో వున్నటువంటి పథకంలో 60 లేక 80 వేల scheme కు, అర్హతగా పెనుక బడ్జెట్, పంటలు లేక, త్రాగడానికి నీళ్లు లేక కష్టం అనుభవిం చే చాటి, కొంత ప్రాముఖ్యత యిచ్చి యిప్పుడు ఖర్చు పెట్టే డబ్బు కొద్ది మాత్రమే

گمک اپنی چیمبروں کو کھولنا چاہتا ہے۔ دہلی کے پرائمری سکولوں میں
سارے پرائمری سکولوں میں، مینٹرنگ اسکولوں میں اور پرائمری سکولوں میں۔
Motors کو سربس، چابی کی سربس current supply کے لیے بیلنگ
East Godavary district اہلکاروں کو چاہیے کہ وہ اپنی کمرے،
ایک سال کے لیے electricity کی سربس، اہلکاروں کو، گورنمنٹ کے
مینٹرنگ اسکولوں میں پرائمری سکولوں میں Demand کو مینٹرنگ اسکولوں میں
مینٹرنگ اسکولوں میں پرائمری سکولوں میں Demand کو مینٹرنگ اسکولوں میں

شری خواجہ نظام الدین (یاقوت پورہ) - عالیجناب اسپیکر صاحب - قیل
اسکے کہ میں برق کے تعلق سے کچھ عرض کروں ایک چیز آپ کے علم میں
لانا چاہتا ہوں۔ بارہا اس بارے میں اسپیکر صاحب کے پاس نمائندگی کی
گئی کہ یہاں کاعدات انگریزی اور تلگو میں سربس کئے جاتے ہیں اردو
میں بھی سربس کئے جائیں۔ مجھے تلگو سے اختلاف نہیں ہے وہ یہاں کی
زبان ہے مگر میرا اعتراض یہ ہے کہ انگریزی کو اردو پر فوقیت دینے کی
وجہ کیا ہے۔ میرا مطالبہ یہ ہے کہ اردو میں بھی کاعدات سربس کئے
جائیں۔

برق کے مطالبات پر آج ہم بحث کر رہے ہیں۔ چیف منسٹر صاحب نے
برق کے محکمہ کی کارکردگی کو سراہا ہے لیکن برق کے محکمہ میں جو
بدعنوانیاں ہیں وہ عوام کے نزدیک قابل ستائش نہیں ہیں۔ برق روکنے
تعلق سے جو شکایات ہیں آپ ان سے واقف ہیں۔ لیکن میں کہوں گا کہ
بعض ایسے مقامات ہیں جہاں تین تین سال سے لائٹ خاموش ہے۔ چیف منسٹر
صاحب ایوان میں موجود ہوتے اور وہ سن لیتے تو اچھا ہوتا۔ جناب
اسپیکر صاحب میں آپ سے دریافت کرنا ہوں (چونکہ میں اس ایوان میں
نہیں ہوں) کہ جن منسٹر صاحب کے مطالبات زیر بحث ہیں ان میں
میں موجود رہنا ضروری ہے یا نہیں۔

مسٹر ڈپٹی اسپیکر: دوسرے منسٹر اور ڈپٹی اسپیکر کے سامنے ملے
لے رہے ہیں آپ تقریر کرنا سکتے ہیں۔

شری خواجہ نظام الدین: میں عرض کروں گا کہ برس ہا برس سے میٹر
کا ڈپازٹ محکمہ برق میں جمع رہے کے باوجود عوام کی مرضی کے خلاف
محکمہ برق میٹر کا ریٹ حاصل کرتا ہے۔ عوام کے لئے یہ عمل ناقابل
برداشت ہے۔ اس کے علاوہ محکمہ برق کے چارحص ۳۱ پیسے کی بجائے
۳۴ پیسے کر دیئے ہیں۔ کروڑوں روپیہ کی امداد حکومت اس محکمہ کو
دیتی ہے لیکن عوام کو اس سے کسی قسم کی سہولت حاصل نہیں ہے۔

انسانی ضرورت کی پیادہ چیرین روسی۔ نا۔ اور ہوا ہیں۔ روشنی کا انتظام ایسا ناقص ہے کہ وقفہ وقفہ سے روشنی بند ہوجاتی ہے۔ چیف منسٹر صاحب نے اپنے نوٹ میں فرمایا ہے کہ برقی کی رو میں اضافہ ہوا ہے۔ ہوسکتا ہے کہ اضافہ ہوا ہے تو نئی نئی کالونیز جو تعمیر کی گئی ہیں انکی وجہ سے نئے لائینوں کا اضافہ ہوا ہو اور چیف منسٹر صاحب انہی کیطرف دیکھے ہوں لیکن پرانے شہر کی طرف انہوں نے نہیں دیکھا۔ دوسرے یہ کہ محکمہ برقی میں شکایتیں ایم۔ ایل۔ ایر۔ کی طرف سے کیجاتی ہیں انکی طرف کسی قسم کی توجہ نہیں کیجاتی ہے۔ ایم۔ ایل۔ ایر۔ عوام کی نائندگی کرتے ہیں۔ ایم۔ ایل۔ سی۔ ۳۰۔ ۳۵ ہزار آبادی کی نائندگی کرتے ہیں اور ایم۔ ایل۔ ایر۔ تقریباً ایک لاکھ آبادی کی نمائندگی کرتے ہیں جب وہ کسی مسئلہ پر محکمہ کو متوجہ کریں تو انکر توجہ کرقی چاہئے۔ چیف منسٹر صاحب اسرارے میں محکمہ برقی کو تیبہ دین۔ وہیں کام کئے جاتے ہیں جہاں سے کرپشن وصول ہو یا سوارشات ہوں۔ آسرامپ اور ٹیوب لمپ کے لگائے کیلئے قواعد مقرر ہیں کہ چالیس فیٹ کی سڑک پر لگائے جاتے ہیں لیکن اثر و رسوخ کی وجہ سے بعض جگہ ۹ فیٹ اور ۱۰ فیٹ کی سڑک پر بھی دئے گئے ہیں۔ چیف منسٹر صاحب سے میری خواہش ہے کہ وہ محکمہ برقی کی بدعواویوں کو دور کریں۔ عوام سے جو میٹرنٹ لیا جاتا ہے وہ موقوف کیا جائے۔

چیف منسٹر صاحب نے کہا کہ مصارف کے تحت کچھ تخفیف محکمہ جات میں کئے جارہی ہے تو کیا اس محکمہ میں جو چیف منسٹر صاحب کے تابع ہے اس اصول کے خلاف عمل ہو رہا ہے۔ محکمہ برقی میں پہلے یہ عمل درآمد تھا کہ میٹر ریڈر آتے تھے اور میٹر ریڈنگ کے بعد بل کی ایک پرت صارفین کو دیکر جاتے تھے۔ صارفین اس بل کی رقم محکمہ برقی میں جمع کرا دیا کرتے تھے۔ لیکن اب میٹر ریڈر آتے ہیں میٹر ریڈنگ کر کے نوٹ لیکر آتے جاتے ہیں اسکے بعد پوسٹ کے ذریعہ سے بل بھیجا جاتا ہے۔ لاکھوں روپیہ کا خرچ پوسٹ وغیرہ کا ہوتا ہے۔ تحصیل مصارف کے تمام خرچ ہو رہا ہے۔ اس طول عمل کے ذریعہ لاکھوں روپیہ کا اضافہ خرچ کیوں کیا جا رہا ہے اسکی وجہ سے کرپشن بھی ہوتا ہے۔ بل پوسٹ کے ذریعہ جو بھیجے جاتے ہیں وہ صارفین کو برابر نہیں ملتے ہیں نتیجہ یہ کہ بل ادا کرنے کی وجہ سے برقی رو کٹ دی جاتی ہے۔ اسکو دوبارہ جاری کرانے کیلئے عوام کو کافی پیسے خرچ کرنے پڑتے ہیں۔ دس بیس روپیہ دیکر پھر اکٹھا کرنا پڑتا ہے۔ قواعد کے تحت بھی ۱۳ تا ۱۶ روپیہ دینے

یہ ترقیاتی - چیف مسٹر صاحب سے میری خواہش یہ ہے کہ ان حقائق کی روشنی میں وہ عوام کو سہولت پہنچانے کی کوشش کریں۔

శ్రీ కె బుచ్చిరాయుడు (కొవ్వూరు) — అధ్యక్షా, ప్రస్తుత ప్రపంచములో అన్నిటికంటే విద్యుచ్ఛక్తి చాలా ముఖ్యమైన సంగతి. అందరికీ తెలిసిన విషయమే ఏదేకమైనా అభివృద్ధి చెందాలంటే విద్యుచ్ఛక్తిపై ఆధారపడినపుడే అలా జరుగుతుంది. విద్యుచ్ఛక్తి వాడకంను బట్టి దేశాభివృద్ధిని చెప్పడానికి వీలవుతుంది. 20 సంవత్సరముల స్వతంత్ర పరిపాలన తరువాత కూడా దేశం చాలా వెనుకబడి వుందని చెప్పడానికి సందేహం లేదు. మానవునికి తిండి, బట్ట, యిల్లు ఎంత అవసరమో విద్యుచ్ఛక్తి కూడా అంతే అవసరమని భావిస్తున్నాను. డిమాండులో దానికి తగిన ప్రాముఖ్యత యిచ్చినట్లుగాలేదు. గ్రామాలలోని వ్యవసాయ ఉత్పత్తికి కూడా అది ఎంతో అవసరంగా ఉంది. అక్కడకు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా కాలేదు. క్రిందటి సంవత్సరం డబ్బు లేనందువలన యెక్కువ ఖర్చు చేయలేదు. ఈ సంవత్సరం కూడా దానికి కేటాయింపు చాలా తగ్గించుచున్నామని చెబుతున్నారు డాక్టరు, రోగికి ఫలానా మందు యిస్తే జబ్బు పూర్తిగా తగ్గుతుందని తెలిసినపుడు దానిని యివ్వాలి. అలా కాకుండా సగము మందు యిస్తే ఎలా వుంటుందో అదే విధంగా డబ్బు లేదనే సాకుతో తక్కువ ప్రాముఖ్యత నిస్తున్నారు దానివలన దేశాభివృద్ధి డెబ్బింటుందని మనవి చేస్తున్నాను. రైతులు వడే ఆవస్థలు చెప్పడానికి వీలుకాకుండా వున్నాయి. ప్రభుత్వంకూడా వీరి బాధలను గురించి ఆలోచించడం లేదు. పలుకుబడి వున్నవారికే విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా కావడం జరుగుతున్నది. విద్యుచ్ఛక్తి వున్న గ్రామానికి, లేని గ్రామానికి తేడా యెంతగానో కనపడుతున్నది. నీటి సౌకర్యములు లేని వారికి దీనిని అందజేసి వారి ఆభివృద్ధికి తోడ్పడవలెనని కోరుతున్నాను. ఈ శాఖలో చాలా దుబారా జరుగుతున్నది. కొన్ని లక్షల రూపాయలు ప్రయివేటు యజమానుల నుండి బకాయిలు వున్నట్లుగా ఆడల్ రిపోర్టు వల్ల తెలుస్తున్నది. తగు చర్యలు తీసుకొని బకాయిలను వెంటనే recovery చేయాలని కోరుతున్నాను. మధ్య ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం, మధ్యనిషేధం రద్దుచేసినట్లు పత్రికలలో చూశాము. అక్కడ కూడా కాంగ్రెసు ప్రభుత్వమే అధికారంలో వున్నదని తెలుసుకోవాలి. అదే విధంగా మహారాష్ట్రం కూడా చేసి, వచ్చిన ఆదాయాన్ని విద్యుచ్ఛక్తికై వినియోగిస్తోంది. దేశానికి అవసరమైన వాటిలో రాజకీయాలను తీసుకొని రావద్దని మనవి చేస్తున్నాను. విద్యుచ్ఛక్తి ద్వారా రైతులకు నీటి సౌకర్యములు కలుగ చేసి యెక్కువ returns తెచ్చుకోవచ్చని మనవిచేస్తున్నాను. పెద్ద ప్రాజెక్టుల కంటే, వాటికి అధిక ప్రాధాన్యత నిచ్చి రైతులకు సహాయ పడాలని చెబుతున్నాను. ఈ మధ్య విద్యుచ్ఛక్తి రేట్లు పెంచడం జరిగింది. ఇప్పటికే రైతులపై అనేక విధాలైన పన్నులు విధించడం జరుగుతున్నది. అది కాకుండా మళ్ళా రైతులు వాడుకొనే విద్యుచ్ఛక్తిపై కూడా రేట్లు పెంచడం చాలా అన్యాయం. అందువలన అది రైతులకు ఉపయోగ పడకుండా పోతుందని చెబుతున్నాను. మా ప్రాంతంలోని రైతులు విద్యుచ్ఛక్తి వాడకంకంటే, ఇంకా

యింజనీకు తక్కువ ఖర్చు కాగలదనే అభిప్రాయంతో వున్నారు కొవ్వారు తాలూకాలో నిడుదవోలులో ఒక సబ్ స్టేషన్ ఉంది, దాని ప్రక్కన వున్నటువంటి కాటు కోశేష్వరం లాంటి 4, 5 మెరకప్రాంతాలు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా sanction అయినది. అక్కడ విద్యుచ్ఛక్తి లేనందువలన రైతులు అనేక యిబ్బందులు పడుతున్నారు. ముఖ్యమంత్రిగారు యీ విషయాన్ని శ్రద్ధతో పరిశీలన చేసి ఆ గ్రామములకు విద్యుచ్ఛక్తి వెంటనే అందేట్లు చేయాలని మనవిచేస్తున్నాను. అదేవిధంగా కొవ్వారు తాలూకాలో గోపాలపురం area లో ఇంతకు ముందు ఒక scheme sanction అయిందండి. కాని దానిని అమలు పరచడంలేదు. తప్పకుండా ఆ schemeను ప్రభుత్వము అమలుపరచేట్లు చేయాలి. మెరక ప్రాంతాలకు నీరు ఏ విధంగాను రావడానికి వీలులేదు మరొక కాలవ ద్వారా గాని, చెరువు ద్వారాగాని రావడానికి వీలులేదు కాబట్టి, అటువంటి మెరక ప్రాంతమునకు current ఇచ్చినట్లయితే దాని ఉపయోగము కనపడుతుంది, రైతులకు సహాయము చేసినట్లు అవుతుంది. కనుక ఈ మెరక ప్రాంతానికి తప్పకుండా current ఇచ్చేట్లు చేయాలని మనవిచేస్తూ ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు తమకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

Smt. J. Eswari Bai :—Mr. Speaker, Sir, by the end of March 1967, i.e., one year of the completion of the fourth five-year plan, the installed capacity was 402 M Ws. That is to say, the power capacity at the end of the third plan was 402 M Ws. I am quoting the above figures from the Budget speech of the Chief Minister. How on earth the Government would raise the installed capacity by the end of the fourth five-year plan to 1,227 M Ws which is nothing short of a miracle? ఇంకోక విషయం చెప్పాలండి. అక్కడ క్రికెట్ లం ప్రాజెక్టులో ఈ zinc sheets గాని, ఏమెంటుగాని, మరి ఈ focus lights ఇవన్నీ కూడా దొంగతనాడు తిప్పు తున్నాయి. అది ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందో రాలేదో, ఇప్పుడైతే ప్రభుత్వము దానిపైన చర్యలు తీసుకొంటుందని నేను అనుకొంటున్నాను. ఎప్పుడైతే ఈ లాంటి, incoming and out going losses ఉంటాయో, వాటిని check చేయ దానికి check posts వద్ద జవాన్లు పెడకామే, వాళ్ళపైన అసినర్యమే పూడా పెట్టి మనము నిగ్రాహి బాగా జరిపించినట్లయితే ఇటువంటి అవక తవకలు జరగ వని నేను అనుకొంటాను. ఇంక ముఖ్యంగా కొన్ని సంగతులు చెప్పి ముగిస్తాను.

Government seem to indulge in a jugglery of figures. Government seem to parade a list of grandiose electricity schemes and in announcing these schemes, the Government every time informs the Assembly that many of the schemes any most of the schemes would materialise by the end of the fourth five-year plan. It looks very strange that in spite of the announcement of so many schemes, the power shortage in the State is as acute as ever. To get one service connection is a big problem. So many persons have to grease to get a simple light connection. It is stated that by the end of March 1967, 65,855 pump-sets have either been energised or installed. Yet, the food production has not increased nor more land brought under the plough. The test of greater production of electricity is cheapest cost of production. In Andhra, the cost of electricity is, perhaps, the

highest in the country. If electricity is to benefit the vast masses of the people in State, its cost should be comparatively reduced. Otherwise, the generation of electricity to the common man is of no value. Streamlining of Electricity Board is very essential, if the cost of production of electricity in the State is to be reduced. Although the Chief Minister says that the Electricity Board is trying to reduce its operation and maintenance costs by effecting various economies, yet we find that the number of officers and subordinate officers is rising day by day. Administrative cost is also rising. The Electricity Board seems to neglect the interests of the vast mass of our consumers. I wish to quote one instance in the city. One person near the Clock Tower electricity sub-station in Secunderabad was saying that in his locality five to six street lamp posts were without bulbs. He phoned up to the sub-station not less than dozen times, but the reply that the person got from the sub-station was that the power station had intended materials for repairs, but the Central Stores of the Electricity Board was not having a stock of these commodities. In this way, there are thousands of lamp-posts in these twin cities which are without bulbs keeping so many localities in darkness. What is happening to lakhs of rupees being paid by the Corporation of Hyderabad to the Electricity Board?

Another complaint against the Electricity Board is their method of bills accounting. The system of sending bills by post is creating havoc among lakhs of consumers. There is overlapping in the bills and issue of multiple bills for the same month. Previously, the bill collector was issuing bills on the spot which was a great boon to the consumers. Why this system was changed, nobody knows. There were many consumers whose connections have been disconnected for not paying duplicate bills even in spite of paying the bills. The accounting system of Electricity Department should be changed. It is really strange that in 1966-67 the Electricity Board had realised Rs. 16 crores 76 lakhs while according to the Chief Minister's note and the Electricity Department's the Board had realised Rs. 29 crores 90 lakhs. How could they realise Rs. 13 crores more in one year in spite of increase of power? Most of it is due to wrong accounting and grossly inflated rates.

It is stated that out of 27,000 villages in the State, 6,000 villages have been electrified, but it is not mentioned how many villages in Telangana and Andhra are electrified. In my own district, I find that 99 percent of the villages are not electrified, let alone the constituency of Telangana which is in utter darkness. This is 20 years after independence. I hope that in 1967 Telangana will get a new look in the matter of electricity. It would have been better if the Chief Minister had given the figures actually spent in Telangana and Andhra regions in the matter of electricity.

ముఖ్యంగా యీ ఎల్లారెడ్డి తాలూకాలో హరిజన వాడలకు రోడ్డులేవు. పాముల వస్త్రాంటాయి. లైట్లులేవు. స్వాతంత్ర్యం వచ్చి 20 సంవత్సరాలయింది, 18 సంవత్సరాలనుంచి ఎలెక్ట్రిసిటీ పొందొంటున్నామే, కానీ బీద ప్రజలకు అక్కడ లైట్ అంటే ఏమిటో తెలియదు. ఏటీలో వారికి చొరుకుతున్నా

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి:—ఈ సభాపాదకును వ్యతిరేకిపే ఉన్నట్లు కుడ
బోతాయి.

శ్రీ శ్రీ కృష్ణమూర్తి:—ఈ కృష్ణమూర్తి గేటాయింపినది చాలా తక్కువగా ఉన్నది కాబట్టి అసంతృప్తిగా ఉన్నచని వెలుతురున్నాను. రాష్ట్రంమొత్తంమీద చూస్తే మూడవ ప్రతాపికలో 37 వేల యంపేసెట్స్ యిచ్చామని చెప్పారు. ప్రత్యేకంగా శ్రీకాకుళంజిల్లాలో ఎన్ని ఇళ్లారో ముఖ్యమంత్రిగారే నిలవివ్వాలి. ఇదిగోసానునకట్ ప్రాన్నికలలో కొంగ్రెసుకు ఓట్లుఇవ్వలేకని శ్రీకాకుళం జిల్లాకు ఓటు సమీక్షాదులోగాని, బడ్జెట్లోగాని తక్కువచేశారని కనుబట్టికేసి ప్రజలసాక్షాత్తులలో యిటువంటి పక్షపాత ప్రాతినిధురాలి విచారం వెలుబుచ్చలేని యిటుంటుందని నవ్వుచేస్తున్నాను. అధికృతి చేయాలని అంటున్నారు. దానికి ముఖ్యంగా నీటి సదుపాయాలు శుభకరేయాలి. తవరాష్ట్రంలో అనేక సమస్యలు, ప్రత్యేక సమస్యలపై ఉన్నప్పటికీకాడ రాష్ట్రంలో పురోభివృద్ధి లేకపోవడం చాలా నిరాశకరం. ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్న విధానాలు బాగుండలేదని ఎవరి వేస్తున్నాను. అన్నీ అడిగ్నా అన్నిటికీట్లో అనితప్పుట్లుగా ఉన్నది. యిరుగు రాష్ట్రాలు ప్రాముఖ్యం ఉండగానుకలలో చూస్తే selectivity లో లోలో ఎలాగిదిని స్పష్టించారు. ఇంక మనరాష్ట్రంలో వ్యవసాయబారులు కావాలని చదువుచున్నావాకల్పించలేక పోతున్నారని. జిల్లాబోయిలో ఉన్న డిప్యూటీమేజిస్ట్రేట్ గారూ బాధ్యంగా పనిచేస్తున్నారు. ఇప్పుడున్న డిప్యూటీమేజిస్ట్రేట్ కిన్నీలోటు పోట్లు ఉన్నవి. మీకున్న సక్రమంగా లేవు. selective గా ఉన్నవి. కొన్ని డిప్యూటీమేజిస్ట్రేట్ గారూ over ready: కూడ చూపుతున్నవి. తరువాత వెల్లెలకాకులలో డిప్యూటీమేజిస్ట్రేట్ లెట్టుకోవడం, డిప్యూటీమేజిస్ట్రేట్ అవ్వడా యివ్వకుంట్ల దొంగలెట్టుకోవడం అలాగల డిప్యూటీమేజిస్ట్రేట్ లెట్టుకోవడం! ఇది ప్రభుత్వం అనుసరించుకొని. P. R. గారితోనూ ఒకటి ఉన్నది. కొత్తగా నీటిమా

కమలంబంధమునందును, రేఖాంబులను, యొక 4 కోట్ల చాలదని
 మనవిచేస్తున్నాము. అంతవఱకును, కావాలియున్నాము. ఈ విషయంలో
 ముఖ్యమంత్రిగారు కేంద్ర సకలి ప్రత్యుత్తరమునా తెచ్చి ఈ వర్తకుల యొక్క
 ఎక్కువగా భర్త్యులైనవలన నతిస్థితి ఉన్నది. గ్రామాలు అన్నిటియలైనాక బడి
 ఉన్నవి. ముఖ్యంగా ప్రకాశం జిల్లా పరమస్థితియే కాలుకాతో డాక్టరు
 ఉన్నది. కాని బలూరిత్య నడుపామూ అంతక క్షాత్రంలో నీరు తగ్గియున్న
 అంతకాశం లేకుండు ఉన్నది. అక్కడ పరిధార పరిగత ప్రత్యుత్తరమున రేఖాంబు
 లుగలయినందులో అతిగుత్తుతో తేదోగొని కనీసం వంద శాతం అంతకామూ
 యందుకు యున్న భవనపాయానికి ప్రతిభతో నహాకరిస్తారని ముఖ్యమంత్రిగారివి

కోరుతున్నాను. ఎలక్ట్రిసిటీబోర్డు చాలా రాజకీయ మైనటువంటి పక్షపాతముతో వ్యవహరిస్తున్నది. జిల్లాలో కొన్ని గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిసిటీ ఇవ్వలేదని అంటే—ఎలక్ట్రిసిటీబోర్డు దగ్గరకు వెళ్ళండి అని చెబుతున్నారు. ఎలక్ట్రిసిటీబోర్డులో రాజకీయంగా పలుకుబడి ఉన్న వ్యక్తులకు గ్రామాలకు, పరవతి గలిగిన వ్యక్తులకు మాత్రమే పనిజరుగుతున్నది సర్కిల్ కనెక్షన్స్ పామాన్యమానవులకు ఇవ్వటంలో ఆలస్యం జరుగుతున్నది. పలుకుబడి కలిగిన వ్యక్తులకు అక్కడ ఉన్నటువంటి అధికారులు వేగిరంగా చేస్తున్నారు. ఈ విషయం ప్రభుత్వం గమనించి తగిన చర్యలు తీసుకోవలసిందిగా కోరుతూ యీ అవకాశం ఇచ్చిన స్పీకర్ గారికి ధన్యవాదాలు అర్పిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎ మాధవరావు.—అధ్యక్షా, నాకు ఐదు నిమిషాలు పరిధి ఇచ్చినందు క్షల్ల కొన్ని అంశాలు మాత్రమే చెప్పవలసివున్నాను పెద్దవిషయాలు పెద్ద వారు చెప్పారు. చిన్న విషయాలు చేసుచెప్పాలనుకొంటున్నాను. మైసూరులో ర్ వర్సెంట్, మద్రాసులో రి వర్సెంట్ మన స్టేటులో 25 వర్సెంట్ వరకు లీకేజ్ ఉన్నదని, అంతరూ అంటున్నారు. అది నిజంకూడా. దానిని గురించి ఎవరూ ఆలోచించటంలేదు. మాకు ఇచ్చిన డిమాండుతో దానిని గురించి ఏమీచెప్పలేదు. రెవెన్యూ డివిజన్ కన్సంషన్ కన్నా, సినిమా హాల్స్ లో కన్సంషన్ చాలా తక్కువ ఉంటుంది. అదేమిటి అని దానిని గురించి ఎవరూ ఆలోచించటంలేదు. నెల్లూరులో పెద్ద థర్మల్ ప్లాంట్ ఉంది. పెద్ద థర్మల్ ప్లాంట్ ఉన్నాగాని, నెల్లూరు మాత్రం చీకటిగా ఉంటుంది. ఇండ్లు చీకటిగా ఉంటాయి, రోడ్స్ చీకటిగా ఉంటాయి ఎప్పుడూ. లైట్స్ బాగా ఉండవు ఎంత బూతర్లాలు ఉంటున్నా చుట్టూకోడానికి ఉండదు. ఇందువల్ల వకిల్లు జాధపడుతుంటారు. నెల్లూరులో నుంచి పెద్ద పెద్ద ఆపరేషన్స్ చేసేవారు, సిజీరియన్ ఆపరేషన్ చేసేవారు. తప్పకుండా లైట్స్ పోతాయి. అప్పుడు డాక్టర్స్ పడే ఇబ్బంది వస్తోంది. ఇది యిలా సినిమా హాల్స్ లో యింకా ఆయన నాలుగుగంటలు ఆయనా బయటకురాడు. ఎందుకంటే దీపాలు మధ్యలో ఆరిపోతాయి. మన ఎలక్ట్రిసిటీ బాక్స్ కన్సంషన్ అవుతున్నది. మనం ఫులోగమిస్తున్నాము—అని చెప్పేటప్పుడు మనం ఇండ్ల స్త్రీయలై శేషన్ లో కూడ ముందుకు పోవాలి. అట్లా పోతున్నామా అప్పుడు చూస్తే మహారాష్ట్రలో మనం ఇండ్ల స్త్రీయలై శేషన్ లో ఎంతవరకు ముందుకుపోయాము. అన్నది అర్థం కావటంలేదు. మద్రాసు, మహారాష్ట్ర, మైసూరులో చాలా వచ్చినటువంటి వర్కర్ ఆపరేషన్స్ వారు ఇండ్ల స్త్రీయలై శేషన్ లో ఉన్న వ చేస్తున్నారు. మనం చేయలేకుండా పోతున్నాము. మనం పదేపదే ఆపరేషన్ లో చెబుతూ ఉంటాము. మీకేమీ ఫకవాలేదు. మీరు ఇక్కడ ఇండ్ల స్త్రీయలై శేషన్ లో నేను దబ్బు ఇమ్మనితో కూడి, ఎలక్ట్రిసిటీ ఇచ్చి, మిగతా పోయిపోతూ పోస్తావు అంటారు. అట్లా ఎవరికైనా ఒకరి కైనా ఇచ్చి ఉన్నా రో అంటే, నాకు అమ్మమ్మ కూడ ఉన్నదంటేదు. గా. ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పినట్లుగా ఉంటుంది. మద్రాసులో పెద్ద వారు ఇండ్ల స్త్రీయలై శేషన్ చేస్తామని దగ్గరకు వెళ్లివచ్చి వారు ముఖ్యమంత్రిగా ఇండ్ల స్త్రీయలై శేషన్ చేయమని చెప్తున్నారు. ఈ సమయం మనం

కూడ చేసినట్లయితే మన ఆంధ్రదేశంలో ఇండస్ట్రియల్ జేషన్ ఎక్కువ అవుతుందని అనిపిస్తుంది. ఈ ఎనర్జీ కేవలం రెనిడెన్షియల్ పర్పస్కు, ఎగ్రికల్చరల్ పర్పస్కు మాత్రమే ఉపయోగపడితే, ఇండస్ట్రిస్కు ఉపయోగపడకపోతే మనం ఏమి పురోగమిస్తున్నామో నాకు అర్థం కావటంలేదు ఈ రోజు రిట్రైన్మెంట్ చేస్తున్నాము. ప్రొడక్షన్ ఎక్కువ అయినందువల్ల రిట్రైన్మెంట్ చేస్తున్నామా? ఎనర్జీగా ఉపయోగము పడుతున్నందువల్ల రిట్రైన్మెంట్ చేస్తున్నామా? లేక ఎలక్ట్రిసిటీ అంతా సదిశనియోగం చేస్తుంటే, రిట్రైన్మెంట్ చేస్తున్నామా? లేక, ఎనర్జీ తగ్గిపోతే, పనిపాట లేకపోవటంవల్ల పీరందరినీ రిట్రైన్మెంట్ చేస్తున్నారా? ఈవిషయాలు గురించి మాకు ఇచ్చిన డిమాండ్లో ఏమీ కనపడలేదు. వెల్లూరు ధర్మల్ ప్లేషన్లో మొన్న పెద్ద క్లాస్ట్ పర్పడి ముగ్గురు వ్యక్తులు చనిపోయారు మేము అక్కడకు వెళ్లి అడిగితే వారు ఏమీ చెప్పారంటే అది కేవలం యాక్సిడెంట్లాగా జరిగిందని అన్నారు. కాని మాకు తెలిసిందేమిటంటే అక్కడ ఉన్నటువంటి ఇంజనీర్స్ యొక్క కోసంవల్ల, కట్టడాలు కట్టడంలో పర్పడిఉన్న లోపాలవల్ల మొత్తము చెబు తగిలిపోయిందని తెలిసింది ఇప్పటివరకు ఎవరూ ఆ వగ్గునక్కాన్ని గురించి ఆలోచించినవారు లేరు. వెల్లూరులో ఎప్పుడూ ఎలక్ట్రిసిటీ సప్లైలో లేకుండా ఉండాలంటే, దగ్గరమిట్ట అనే ప్రదేశంలో ఒక డిజిల్ జనరేటర్ కట్టవలసిందని ఇంజనీర్లు కూడా తీకమెందు చేస్తే ఇప్పటివరకు కట్టలేదు. థర్మల్ ప్లేషన్ మీద ఖర్చు ఎక్కువ అ ధర్మల్ ప్లేషన్ క్రింద వచ్చే ఎనర్జీ తక్కువ అందరు చీట్లో ఉంటారు. కావలి రెవిన్యూ డివిజన్లో కొన్ని వేల రు అకు సంబంధించినటువంటిది—టూన్ టుట్—అధికారులు జిల్లాలోనున్నార అనేటటువంటి విషయం సగ్గునక్కంగా అందరికీ తెలిసిన విషయమే. దానిని ఎగ్జామిన్ చేశారు మామూలుగా ఎడ్మినిస్ట్రేషన్లో ఉన్న చీట్లో—పెద్దవారు తప్పించుకొని పోతారు. క్రిందివారు పోతుంటారు. మామూలుగా ఉంటుంది అక్కడ సస్పెన్షన్లో పెట్టారు. వారికి మిస్టర్స్ ఎంపీస్ ప్రభుత్వంలో ఉంటే వారికి కూడా ఇవ్వరు ఇప్పుడు ఎంపీయర్ అయితే వచ్చి తానిని ప్రభుత్వంలో ఉంచుతే వచ్చిందని వారే చెబుతారు. ఈ మధ్య ఎగ్రికల్చర్ కోసంకూడ ఎంపీయర్ ఉంటే ఇవ్వరు అప్పుడే ధర్మల్ ప్లేషన్లో ఉన్న చీట్లపై వల్ల కలిగిన దాని జాబ్ టు చేస్తున్నా వంటకు అవకాశం ఉంది—అదో జాబ్ రూకుండా అగి పోతుంది. మీరు ఉండదు. మీరు లేకపోతే ఎట్లా పండించాలి? ఈ కట్టానికి కాధ్యులు ఎవరు? టారిఫ్ ఎక్కువ చేశాడు. కాని, ఎగ్రికల్చరల్ ప్రొడక్షన్ ఎక్కువ చేయాలంటారు. అటువంటప్పుడు టారిఫ్ ఎక్కువ చేయటానికి కారణం ఏమిటి? దీనిమీద ఎక్స్ పెండిచర్ ఎక్కువ అయినందువల్ల దానిని తూటించు కోటానికి మనం చేస్తున్నామా—అన్నది మాకు అర్థం కావటం లేదు. ఆ విషయం యీ డిమాండులో కనుపించలేదు. ఎలక్ట్రిసిటీ సంబంధించినంత వరకు—అది ఇన్ వెస్ట్ మెంట్ కోసమే ఉండవలసినదిగాని, అది కమర్షియల్ ప్లేషన్ కోసం ఉండ కూడదు అని నా అభిప్రాయము. ఎగ్రికల్చరల్ పర్పస్కు ఇస్తున్నప్పుడు టారిఫ్ మోచింపకుండా తగ్గించవలసిఉన్నది. టారిఫ్ పెంచిన శాశ్వత మా

ఈలో కొంతమంది అసలు ఇదీ లేకుండా ఉంటే మేలు అంటున్నారు. అసలు ఇప్పుడు ప్రొడక్స్ ఎంత ఏర్పడుతున్నది? ఈ ప్రొడక్స్ లో ఎంత అమలులోకి వస్తున్నది. దానివల్ల ఎంత లాభం వస్తున్నది? ఎంత నష్టం వస్తున్నది అన్నది యూ.డి.మాండులో కనపడలేదు. ఎంత ఎనర్జీ ప్రొడక్స్ అవుతున్నది. ఎంత మనం ఉపయోగము పెడుతున్నాము? దానివల్ల ఎంత లాభం వస్తున్నది అన్నది యూ.డి.మాండ్ లో తేకపోతే దీనివల్ల ఉపయోగం ఏమిటి? పథకాలు వేశారు. మూడవ పథాళిక అన్నారు. ఇంకా పెద్ద పెద్ద మాటలు—ఎన్నో మెగావాట్స్ తయారుచేస్తున్నాము—అని వ్రాశారు. కాని ఇప్పుడు టారిఫ్ పెంచుతున్నారు దానికి కారణం ఏమిటి? మనకు నష్టం ఎందుకు వస్తున్నది? మనం అన్నింటికన్నా ప్రొడక్టివ్ సెంటర్స్ గా దీనిని తయారు చేయకుండా—కేవలం ఫిల్చరేజ్ కోసం—మనం మనోవాక్యాంశకర్మలతో దానిని అలోచించకుండా పోవటంవల్ల—అందులో మనకు వస్తున్న లాభం ఎంత, నష్టం ఎంత అన్నది తేల్చుకుంటూ పోవటంవల్ల. అది రెవ్యూ చేయటం అవగాహన చేసుకోవటం, దాని తప్పిపులు చూడటం అన్నది మనలో తేకపోవటంవల్ల యూ.రోజు నష్టం ఎక్కువగా ఏర్పడుతున్నది. ఈ దృష్ట్యా పూర్వకానికి టారిఫ్ పెంచుతున్నారు మనం ప్రతి విషయంలో ప్రజలపై తప్పుడు పెంపుదలచేసే పద్ధతులతోనే పోతున్నాముగాని, తగ్గించే పద్ధతులలో పోకపోవటం—ఇది కోచనీయమైన విషయము. ఎనర్జీ సంబంధించినంత వరకు మనం ప్రొడక్స్ చేసేటప్పుడు—ఎంత ప్రొడ్యూస్ అవుతున్నది, దీనికి కావలసిన అవసరం ఎంత ఉపయోగపడుతున్నాము. ఎంత సర్వీసియోగం చేస్తున్నాము, అన్నది అలోచిస్తే బాగుంటుంది. నెల్లూరులో బావులకు ఎలక్ట్రిసిటీ కావాలంటే ఇప్పుడు లేదు. రాని దాన్ని యల్ లో కాలటి నీకు ఇస్తున్నారు. రెసిడెన్షియల్ లోకాలిటీస్ ముఖ్యమో ఎగ్రికల్చరల్ ముఖ్యమో అని చూడవలసివస్తుంది. ఎగ్రికల్చరల్ కే ముఖ్యముగా ఇవ్వవలెను. అది అవసరముకూడా. ఇవాళ ఇన్నో ఆపరేటోరు టెర్రిటోరిలో ఎలక్ట్రిసిటీ ఎగ్రికల్చరల్ కు ఇవ్వాలి. రాని రెసిడెన్షియల్ డర్పన్ కు ఇస్తున్నారు. రెసిడెన్షియల్ డర్పన్ కు ఇచ్చే అప్పుడు తాముకొన్ని గ్రామాలకు ఇస్తున్నారు. కొన్ని గ్రామాలకు ఇవ్వటం లేదు. నెల్లూరు ఇల్లాలో అన్ని గ్రామాలలోని భూముల మీదుగా ఎలక్ట్రిసిటీ లైన్స్ పోతున్నాయి. కాని ఆ గ్రామాలకు ఎలక్ట్రిసిటీ ఇవ్వరు. పొద్దులదర్శి అలాంటి కాలలో ప్రజలు ఎంత బాధపడుతున్నారు. ప్రొడక్ట్స్ ఎంత ఉన్నది, డిమాండ్ తీర్చడానికి ఉన్నది, ఎంత సర్వీసియోగం చేయాలి—అన్నది రతేల్చి వర్షాలు తేవటంలాటి నష్టం లేకుండా ఉంటుంది. ఇంతవరకు—యూ.డి.మాండ్ చేయటం అవసరము. దానిలో ఎక్కువగా ఉన్నది, ప్రజలకు ఉపయోగపడంగా యూ.డి.మాండ్ ఉండదు.

క్రొ.న.కె.కె. రోజుయ్యచేట్ట (సంగన్నము) ప్రైవేట్ లిమిటెడ్, గో.మొఖ్య మంత్రిగారు ప్రజా సర్వీస్ పర్మిట్స్ విహారిండ్ను చేసు బిలివరును సర్వీస్ అటు రా తులకు. ఇటు పర్మిట్స్ నీకొడి బిల్డింగులకు తాము డిమాండ్ ఇది. ఈ డిమాండ్ లో 2 కోట్ల 14 లక్షల 92 వేల 600 రూ. ఉన్నది. ఇంకా దీనిలో తెందు కోట్ల అధికంగా పేజీల కొరతను అవసరముగా డిమాండ్ గా డిమాండ్ గారు

తీసుకున్నాను. నా నియోజకవర్గంలో 192 గ్రామాలు ఉన్నవి. ఆ 192 గ్రామాలలో మాత్రమే విద్యుచ్ఛక్తి ఉన్నది. అనంతపురం జిల్లా వెనుకబడిన జిల్లా. ఏడు సంవత్సరాలనుండి వర్షాలు లేక ఆహారసమస్యతో చాలా బాధపడుతున్నాము. అటువంటి జిల్లా, ఈ జిల్లాకు electricity చాలా ముఖ్యం. ఇటువంటి విద్యుచ్ఛక్తి నాగ సముద్రము ఫిర్యాకు ఏ మాత్రం లేదు. ఈ ఫిర్యాకు కొండ ప్రాంతము ఫిర్యాకు; అక్కడ రోడ్డుగాని electricity గాని, canals గాని, ఏ విధమైన సౌకర్యాలు లేవు ఈ ఫిర్యాకుపైన ముఖ్యంగా ముఖ్యమంత్రిగారు శ్రద్ధ వహించి ఈ ఫిర్యాకు కొద్దిగా బడ్జెట్ allot చేయవలెనని ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. తరువాత pumpsets విషయంలో, ఇప్పుడు కూడెరు ఫిర్యాకుతో దాదాపు ఒక 7, 8 వందల ఖావులు ఉన్నాయి, oil engines అవి నడుపుతున్నారు, మరి oil engines తో రైతుకు గిట్టడం చాలా కష్టము. ఎందు వల్లనంటే, మా ప్రాంతములో ఉండే భూములన్ని saline soil ఎక్కువగా గలవి, ఈ oil engines పెట్టుకొని నడుపుకొంటూ కష్టపడుతున్నారు కాబట్టి ఆ ప్రాంతానికి కూడ విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా అయ్యేటట్లు చూడాలని ముఖ్యమంత్రి గారిని కోరుతున్నాను. తరువాత మా పామిడి దగ్గర కల్లూరు ఉన్నది. కల్లూరు లో దాదాపు 42 expellers ఉన్నాయి Industrial గా develop అయ్యే area అది మరి అటువంటి development అయ్యేదానికి మేము చాలా మంది industries ను నెలకొల్పి చాలా అభివృద్ధిలోకి తేవాలని కోరుతున్నాను. అయితే విద్యుచ్ఛక్తి కొరతవల్ల మాకు అవకాశాలు లభించడం లేదు కాబట్టి industries గురించి ఈ విద్యుచ్ఛక్తిని అభివృద్ధి చేయడానికి గాను మా అనంతపురం జిల్లాకు ఎక్కువ బడ్జెట్ allot చేయవలెనని ముఖ్యమంత్రిగారిని కోరుతున్నాను ఈ Demand నే బలపరుస్తూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ఎస్. ప్రతాప రుద్రరాజు (నాగూరు):—అధ్యక్షా, నాది నాగూరు నియోజకవర్గము. దాన్ని గురించి ఇదివరకు ఎన్నోసార్లు ఎంతో చెప్పుకొన్నప్పటికీ areas గురించి ఎవరూకూడ సక్రమంగా ఆలోచించడం లేదు. అంతేగాక, స్థల అసెంబ్లీలో కూడా కొన్ని సంగతులు మనవి చేసుకొన్నాను. దానిని కూడా ఎవరూ సరియైనట్లువంటే దృక్పథంలో తీసుకోలేదు. అయిన ఇప్పుడు opportunity వచ్చింది కాబట్టి మరల మనవి చేసుకొంటున్నాను. మాకు అక్కడ కురు పుట్టింపులకు అనుకూలమైన జాన్యుయల్ పూర్ అనేటటువంటిది తగ్గరికి B. D. O. తాతాజీ గ్రామం. చాళు 1964లో పరిశోధనలు చేయించి వాటి జాబ్బులు అయి కూడాను వాళ్ళకు ఇప్పటికీ lines వేయడం మానివేశారు. దానికి కారణం ఏమిటో తెలియదు. దాన్ని గురించి వేరూ మొన్న వెళ్ళి వారితో మనవి చేశాను. అయితే దానికి funds చాలావు అని చెప్పారు. నవరంజ్ కు దగ్గరగా ఉన్నటువంటి మరికొన్ని గ్రామాలకు కాపాడాలనే ఇస్తామని, నర్సే చేస్తున్నామని చెప్పారు. మరి ఏమిటి, ఎందుకు ఆ నర్సే చేశారో నాకు తెలియదు గాని, మొత్తం మీద వట్టి గడ్డకు వెళ్ళుతూ అన్నటువంటిది ఈ line కాబట్టి దానికి దగ్గరగా ఉన్న గ్రామాదుల వాళ్ళు అచేకమంది కోరుతున్నారు. అక్కడ, మొత్తము గురించి

భావులు గురించిగాని ఎంతో బాధ పడుతున్నారు. వాళ్ళకు ఏమీ sanction చేయించలేదు. ఈ రెండేగాక కోటివాము, పార్వతీపురము దగ్గరగా ఉన్నటువంటి అరచాము వరకున్నా ఈ line యిచ్చారు, lights యిచ్చారు అన్నీ యిచ్చారుగాని కోటివాము వగైరా గ్రామాల వాళ్ళకు, అక్కడికి 2, 3 ఫిట్లం గులు ఉన్నటువంటి గ్రామాదులు అయినప్పటికీ, వారు కోరితే, అదిగో ఇస్తాము, ఇదిగో ఇస్తాము అని చెప్పి వాళ్ళకు బూటకంగా చేసినట్లు కన్నడుతున్నదిగాని ఇప్పటికీ, 2, 3 సంవత్సరముల నుంచి వాళ్ళకు ఏమీ అవకాశాలు చిక్కనివ్వలేదు వాళ్ళకు భోగట్టా చెప్పారు ఏమరచే, ఆలోచిస్తున్నాము అని చెప్పుతున్నారు. ఇక రాయవలస, అగనాపురం గ్రామాదులకు ఏదో తంటాలు పడగా పడగా రోడ్డు-ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ అయినప్పటికీ, electric lines ఏదో ఆ రెండు గ్రామాలకు ఇచ్చారు, ఏమిటో వాళ్ళ పుణ్యము! కాని ఆ చుట్టుప్రక్కల 1 మైలు, 1½ మైళ్ల దూరంతో ఉండే గ్రామాల వారు ఎంతో బాధపడుతున్నారు. ఈ electricity తెచ్చుకుంటాము, కూలీలకు పెట్టుకొంటామని అంటున్నారు అయినప్పటికీ వాడికి ఇవ్వకుండా ఇబంకా చూడగా చూడగా, మాయెక్క backward areas ను నివారించా చేటటువంటి బాధ్యతలేదా, లేక మా పాపమా అన్నట్లుగా కలిపిస్తున్నట్టి ఇటుపైన అయినా గవర్నమెంటువారు కొంత ఆలోచించి మా backward areas కు కొంతవరకు అనుగ్రహించ వలెనని కోరుతున్నాను. అంతే గాక చిన్న నారింగ్ గ్రామంలో Rice Mill ఉన్నది, ఆ మిల్లుకు ఒక metre పెట్టెదారు, మాసానికి 100, 150 రూపాయలు draw చేస్తూ ఉండేవారు. అది ఏ metre పెట్టెరో, ఏమిచేశారో గాని ఒకేసారి 11 వందల రూపాయలకు ఆ metre చూపిందింటే ఆ విధంగా వారిమీద demand చేసి వెయ్యి రూపాయలు చిల్లర సుమారు 11 వందలకు నోటిసు ఇచ్చి కట్టుకొవనాలు చేశారు దానికి కారణం ఏమిటి అని చెప్పి ఇంజనీరుగారికి ఒక petition ఇచ్చినాను. దానిమీద ఏమీ order ఇవ్వారో మాకు తెలియదు. అలాంటి హేచ్చుతగులు ఉన్నప్పుడు కట్టుకొనే దానికి సరియైన action తీసుకొంటేనేగాని లేకపోతే.... మాకు వచ్చినట్టువంటి ఘనత ఏమిటి, ఈ కావాలి అన్నవారికి లేకపోవడం ఏమిటి, కనుక అలాంటి సదుపాయాలు చేసి పుణ్యం కట్టుకొమ్మని మరీ మరీ ప్రార్థిస్తున్నాను.

క్రిందవాటిలాగా పాలకృష్ణయ్య:— అధ్యక్షా, Electricity Demand ను ఏర్పాటుచేయడంకోసం పోతుందొకంటాన్నారు. నేను బలవరచకపోతే ఇట్లాగే అప్పుడు ఏమో అని ననుస్కం. ఇప్పుడు stagnant economy లో ఉన్నాము దీనికోసం అప్పుడు అంతగా అని, ఇప్పుడు మనకు electricity లో development ఏమైతే అంతగా అని కన్నడుతున్నది. కాగా, మంచివనిమీద ఉన్నప్పుడో, చాలామంది ఉన్నాంటే, operator చేస్తున్నప్పుడో electricity ఖాళీ కావడం జాస్తిగ జరుగుతున్నది. అందువల్ల, పెద్ద hospitals లో విట్టిమీద ఆధారపడితే లాభము. లేదని చేదీ diesel transmitters కూడా ready గా దీనికి దానికి switch చేసే పద్ధతిని అవలంబిస్తున్నారు. అంటే ఏమిటన్నమాట, మన Electri-

city Board వారి efficient serving అంత గట్టిగా ఉన్నదని చెప్పి అది వారి qualification అని చెప్పమంటారా, మరి Chief Minister గారి disqualification అని చెప్పమంటారా, అది వారికే వదలివేస్తాను. ఇక మన రాష్ట్రములో ఉన్నటువంటి ప్రాజెక్టులలో, ఇప్పుడు శ్రీకైలం ప్రాజెక్టు గురించి ముఖ్యంగా చెప్పవలసి యుంటుంది దాంట్లో కావర్ డాము కట్టినటువంటి ఇంజనీర్లను అభినందించక తప్పదు, వాళ్లు చాలా కష్టపడి ప్రత్యేకంగా skilled labour పెట్టారు అక్కడ ఉన్నటువంటి ఇంజనీర్లు workers క్రింద cadre నుంచి పై cadre వరకు ఉన్నవారికి నేను తమద్వారా అభినందనలు తెలుపుతున్నాను. ఇప్పుడు వారు చేసిన పనిని complement చేయాల్సివుంటుంటే, మాటలతోకాదు, నాగార్జునసాగర్ నీళ్లు overback అయిపోయి, lock అయిపోయి పని జరుగకుండా ఉన్న పరిస్థితులలో మనము major Dam గనుక కట్టినట్లయితే, అప్పుడు అక్కడ వారు చేసినటువంటి పని ఉపయోగపడుతుంది. కాని కొందరికి ఒక అభిప్రాయము ఉన్నదని తెలుస్తుంది. ఒకసారి Copper Dam కట్టారు. చాలా గట్టిగానే కట్టారు. ఇది పరవాలేదు, water backing లో నష్టం లేదని అనుకొంటున్నారు. రెండు సంవత్సరాలకంటే ఎక్కువగా ఉండదు. ఇది water ను అవదానికోసం తప్పితే permanent గా ఉంటుందేటటువంటి అభిప్రాయము వారికిరాదు. అయితే నేను ప్రభుత్వాన్ని, Central Government ను కోరుతున్నది. మీరు పేటనే ఆంధ్రరాష్ట్రానికి శ్రీకైలం ప్రాజెక్టు కానాలి అన్నట్లయితే, immediate గా ఈ water level నుంచి dam కట్టవలసినటువంటి అవసరం ఉన్నదే దానికి funds ఇవ్వాలని నేను కోరుతున్నాను. అక్కడ నుంచి సోనారే కిలేరుకు ప్రయాణం చేస్తున్నాను. Upper Sileru దాదాపు దగ్గరకు వెళ్ళేదే అనుకొంటున్నాము. కాని ఆ defects ఏమో వాళ్లు తెలియజేస్తే, అది త్వరితగతినే generation ప్రారంభించడం జరగలేదు. దానికి కారణం దీనిలో ఏమో లోపం అగవడలేదు, నేను పొరబాటు పడినాను ఏమో వాళ్లు తెలియజేడం కోసం ఉన్నది. Lower Sileru గురించి మనము అక్కడ వసానున్నట్లు అప్పుడు తెలుస్తున్నది. అది చూడాలి ఏమో వాళ్లు ఉన్నదేమో నాకు బోధపడడంలేదు. కాని అది చూడాలి. కాని అది చూడాలి అన్నట్లయితే అది చేరే సంగతి కాని ప్రాజెక్టుగా ఉన్నది. మన రాష్ట్రములో ఒక లోకం నటువంటి ప్రాజెక్టు ఉన్నది. అది చిన్నదే అయినప్పటికీ మంచిదని చెప్పుతున్నాను. అది కుంతలా ప్రాజెక్టు. అది చిన్నది అయినప్పటికీ, అది మంచి tourist centre అని, చాలా అవిధంగా ఉన్నదని తెలుస్తున్నది. మేము కూడా చూడాలని అనుకొంటున్నాము. దాన్ని గురించి tempt చేస్తున్నారు మమ్ములను అది చూడాలని. అది నేరసింగరావుగారి constituency లోదేమో నిహళా నేను వారి తరపున canvass చేయడంలేదు. అది వారు అవిధంగా అనుకోవద్దు. కనుక అది చిన్నది, తీసుకోవచ్చని అంటున్నాను. తరువాత major issues తీసుకొందాము. మనము un-employment ను ఈ విధంగా create చేయడం మనము technical people ను, నిరుత్సాహవరచి చదువుకొన్నవాళ్లను అవ్యాయం చేసినట్లు అవుతుంది. తరువాత ఈ security of tenure services లో లేనటువంటి

పద్ధతిలోగనుక చేసినట్లయితే అది చాలా పొరబాటు అవుతుంది. ఈ Board ఉంచడంవల్ల మనకు ఈ చిక్కులు వస్తున్నాయేమో! మనము ఏమైనా వాళ్లను అడగడానికి అధికారం లేదు, డబ్బుమాత్రం మనది ఇస్తున్నాము. Administration లో ఇబ్బంది వస్తున్నది. Economic గా దానికి గవర్నమెంటు ఇచ్చేటటువంటి అప్పు ఏదైతే ఉన్నదో దానిమీద వారు ఏమైనా వడ్డీ ఇవ్వాలి, కాబట్టి overhead charges, capital investment అవన్నీ లెక్క చేసుకొన్నప్పుడు, ఈ rate కూడా వాళ్ళమీద వడినప్పుడు అది consumer మీద అయినా పడాలి లేక ఇంకెక్కడైనా పడాలి అందువల్ల ఆ విధంగా నష్టం వస్తుందేమోనని నా మనవి. దాదాపు ఒక 20 కోట్లు పెట్టాము. నాకు ఒక అనుమానం ఉన్నదండి. ఇదివరకువారికి మనకు—State Government కు Board కు—ఉన్నటువంటి accounts ఏమైనా finalise కాలేదు. Finalise అయితే పెట్టండి. ఎందుకంటే Estimates Committee లో వాటిలో చూస్తున్నాము, చూస్తున్నాము అని తేల్చుకుంటూ ఉన్నారు. అసలు accounts లేకపోతే, సరే అరోజుతో ఉండేటటువంటి accounts తోటి X accounts తోటి ప్రారంభించండి అని చెప్పినందువల్ల అది తీసుకోవడం జరిగింది అది వెంటనే చేయవలసిన పని ఉన్నది. అది ఏమైనా economic side, ఇదేమైనా administrative side ఇక efficiency side ఏమైనా మనము చూస్తున్నాము అని వేసు మనవిచేస్తున్నాను.

తరువాత, నై వేరీ సెంట్రల్ గవర్నమెంటు తీసుకుంది. శ్రీశైలం విషయంలో అడిగితే ఒప్పుకోలేదు సేషన్ డెవలప్ మెంట్ కాన్ఫరెన్స్ లో యీ విషయాలపై మన ప్రభుత్వం ప్రొటెస్ట్ చూపించవలసిన అవసరం ఎంతయినా వున్నది. ముఖ్యమంత్రిగారి వెంట యీ విషయాలపై మొత్తం సభ్యులంతా వుంటారని నేను మనవిచేస్తున్నాను. రెండు మూడు మాసాలలో కొత్తగూడెం ప్లాంట్ కంప్లీట్ చేపామంటున్నారు, చాలా సంకోచం. అయితే, నాకు ఇంకొక అనుమానంకూడా వుంది. సవర్ వచ్చిరాంగానే, దానిని సక్రమంగా మనం ఉపయోగించుకోగదానికి తయారుగా లేకపోతేమాత్రం చాలా బాధపడతాం. దీనికి ప్లాన్ తయారుగా వుండాలి. ఈక్వల్ డిస్ట్రిబ్యూషన్ కు తగు ప్రయత్నాలు పూర్తి చేసుకోవాలి. అలాగే శ్రీశైలం డామ్ కంప్లీట్ కాకిగానే ఆ ప్రాంతాన్ని మునిగిపోయే అవకాశం వుంది. కనుక వారి రిహాబిలిటేషన్ కుకూడా వెంటనే పనులు చేయాలి.

ఇక ఇంకా మన గ్రామ్యం సవర్ కు సంబంధించినంతవరకూ, లీకేజ్, వేస్టిజ్, విత్ వేస్టిజ్ లాంటివి ముందరింటిలోనూ ఫస్టులో వుంటున్నది భారతదేశం మొత్తంమీద చూస్తే. చాలా దుశ్చరంగా విద్యుచ్ఛక్తిని వాడుతున్నారు. పెళ్ళిళ్ళకొరకని రవీంద్రకారితో ఇల్లూమినేషన్స్ నిమిత్తం ఎంత ఎలక్ట్రిసిటీ వేస్ట్ చేశాలో ఒక్కసారి గమనించండి. ఏజ్ ఫర్ లెస్ మెయిన్ టైన్ ముంది చేయడానికి ప్రయత్నిస్తూ వుంటారు. మీకు గుర్తువుందేవుంటుంది. ముల్లాన్ బజార్ లో ఒక వ్యక్తి చచ్చి పోయాడు. అర్ధరాత్రి వచ్చాడు చాతకోక పోవడంవలన వెంటనే చచ్చిపోయాడు.

చాతయినవాడు తప్పించుకుపోతున్నాడు. అందువలన, యూపిల్ ఫరేజ్, వేస్టేజ్, లీకేజ్ వీటి విషయంలో తగు కట్టడిట్టాలు చేయకపోతే లాభంలేదు.

ఇంక, బలిమెల ప్రాజెక్టుకు మూడుకోట్లు ఖర్చు చేసినట్లుగా అవువడుతున్నది. దానిని ఎప్పుడు పూరి చేపారు? అలాగే అప్పర్ సీలేరు, లోయర్ సీలేరు వున్నాయి. ఇవన్నీ ఓవర్ హెడ్ ఛార్జెస్ గా మన వెత్తిపై పడి ఎన్నాళ్లు ఉంటాయి. ఓ హార్వీవర్ లోగా వుండేటటువంటివారికి లోయర్, మినిమం రేట్ యిచ్చి నట్లయితే చిన్న రైతులకు మనం ఎక్కువ సహాయం చేసినవారం అవుతాము. అపై న ఫ్లాట్ రేట్ పెట్టుకోవచ్చు. అయితే కొన్నిచోట్ల ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టుమెంటు వారు అయిదు హార్వీవర్ అవసరమైతే అక్కడి రైతులకు, ఎలక్ట్రిసిటీ డిపార్టు మెంటువారు ఎకనామికల్ గా లేదని పది హార్వీవర్ పెట్టుకోమంటున్నారు. వారు అంత ఉపయోగించుకోకపోయినా, అంత చార్జీ కట్టుకోవలసివస్తున్నది. ఈ విషయాలను అన్నింటినీ దృష్టిలో పెట్టుకోవలసిందిగా నేను మీ ద్వారా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. రామిరెడ్డి (దుగ్గిరాల):—అధ్యక్షా, ఈరోజున మన ముఖ్యమంత్రి గారు ప్రవేశపెట్టిన ఎలక్ట్రిసిటీ డిమాండు ఒకవిధంగా చూస్తే అశాశనకంగానే వున్నదిగాని, ఎందుకంటే—యిప్పటికైనా మన రాష్ట్ర అభివృద్ధికి ఎలక్ట్రిసిటీ ఎంత అవసరమో కొంతవరకైనా అర్థం చేసుకున్నట్లుగా గోచరిస్తున్నది. ఈశాఖ యొక్క ప్రాముఖ్యతను అర్థం చేసుకునే ముఖ్యమంత్రిగారు కాము అట్టే పెట్టుకుని క్రద్ధగా చేస్తున్నారనేది సుస్పష్టం. ఈరోజున మనం పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టుయేగాక, చిన్న చిన్న జలాధారాలను ఉపయోగించుకుని, మన రాష్ట్రాన్ని సస్యశ్యామలం చేసుకోవలసిన తరుణం వచ్చింది. లేకపోయినట్లయితే ఆహారోన్నతి మనం చాలా దెబ్బతినవలసివస్తుందని నేను ప్రత్యేకంగా యీసందర్భంలో చెప్పవలసిన అవసరం లేదు. కేవలం వాడేగాకుండా, యితర కమర్షియల్ క్రాప్స్ నుకూడా మనం ఎక్కువగా ఉత్పత్తి చేయవలసిన అవసరం ఈనాడు మనకు వున్నది. అందుకోరకు మేజర్, మైడ్యం, మైనర్ ఇరిగేషన్ ప్రాజెక్టు, చిన్న చిన్న జలాధారాలను మనం పూరిస్తే మనవిషయానికి తెచ్చుకోవాలి. వాటికి ఎలక్ట్రిసిటీ అత్యంత అవశ్యకం. అందుకోసం యీనాడు మనం కొంతవరకు అర్థం చేసుకున్నామని నేను భావిస్తున్నాను. ఈ సందర్భంలో మరొక విషయాన్నికూడా నేను తమ దృష్టికి తీసుకురావలసి వున్నది. టర్కర్క్, మగర్ కేన్ మొదలైన క్రాప్స్ కు సంబంధించి మన కార్పొరేట్ కావలసినంత నీరు రావడంలేదు. కారణమేమంటే—ఫిబ్రవరి, మార్చిలోనే కార్పొరేట్ కట్టివేస్తాగు. ఏప్రిల్ నెలలో నీరు రాకపోవడంవలన, యీ సంవత్సరం వేసిన రైతులు చాలా నష్టపడుతున్నారు. అటువంటిచోట్ల విరివిగా విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా గనుక చేసినట్లయితే రైతు ఆధికోత్పత్తి సాధించడానికి చాలా వీలవుతుంది. ముఖ్యంగా ఈ విద్యుచ్ఛక్తికి సంబంధించిమాత్రం రైతాంగం అష్టకష్టాలూ పడుతున్నారు. తెనాలి శాలూకాలోనివారు డి.ఇ. ఆఫీసుకు వెళ్లాలంటే గుంటూరు వెళ్లాలి. వారికి సక్రమంగాగనుక నష్టయే చేసినట్లయితే ఆ శాలూకా ప్రజలంతా ఆ ఆఫీసు చుట్టూ తిరగవలసిన పని మీ వుండదు.

ఈ విషయాన్ని దృష్టిలోకి తీసుకొనవలసిందిగా నేను మీ ద్వారా ముఖ్యమంత్రిగారికి మనవి చేస్తున్నాను. ఈ కార్యక్రమాన్నంతా ఒక సక్రమమైన పద్ధతిలో నెరవేర్చడానికి పూనుకొనవలసిందిగా కూడా నేను ప్రత్యేకముగా వారిని కోరుతున్నాను. దానివల్ల నిజంగా రైతులకు చాలా మంచి జరుగుతుందనేది మాత్రం స్పష్టం. లీకేజీ వుంది. మిస్ యూజ్ ఆఫ్ పవర్ - పెద్ద పెద్ద ఓనర్స్ గాని, కొంత మంది భూస్వాములుగాని, సినిమా హాల్సువారుగాని మిస్ యూజ్ చేస్తున్నారనేది మాత్రం స్పష్టం. ఎంత ప్రొడ్యూస్ చేస్తున్నాము, ఎంత కన్జంప్షన్ రిటరన్ అవుతోంది అనేది చూడాలి. సహజంగా కొంత లీకేజీ వుంటుంది, వేస్తే జిక్కింద పోతూ వుంటుంది. అది కాక సరైన రిటరన్స్ వస్తున్నాయో, లేదా అనేది చూడాలి. సబ్ స్టేషన్ లో, మీటర్స్ పెట్టి తగినట్లుగా రిటరన్స్ రాకపోతే ఆఫీసర్స్ నిఘా పెట్టి తగిన చర్యలు తీసుకుంటే మిస్ యూజ్ ఆఫ్ పవర్ కాకుండా, సక్రమంగా జరగడానికి శ్రద్ధ తీసుకుంటారు. ఇప్పుడు కొంతమంది ఆఫీసర్లు లే యీ విధంగా చేస్తే కరెంటుకు చెల్లించే దానిలో చాలా మిగులుతుంది, ఇంతంత కట్టడం ఎందుకు అని కొన్ని చోట్ల డ్రెండ్ పిచ్ వుంటేనో, మరొక విధంగా వుంటేనో, చెప్పడం జరుగుతోంది. లీకేజీ నుంచి ఏ విధంగా దాటాలో కూడ చెప్పడం జరుగుతోంది మీటర్స్ పెట్టి చక్కగా వినియోగించేలా చేయాలంటే కొంత మందికి ఏం ప్లాయ్ మెంట్ కూడ కలిగించవచ్చు కొంతమందిని నిరుద్యోగ సమస్య నుంచి తప్పించవచ్చు. పెద్ద పెద్ద వారిని ఆనేక సంవత్సరాల నుంచి కొన్ని లక్షల ఆరియర్స్ వున్నప్పటికీ కూడ వదిలేస్తున్నాము, చిన్నవారైతే ఒక నెల మీటరు ఛార్జి రాకపోతే వచ్చే నెలలోనే తీసేయడం జరుగుతోంది ఉన్నవారి నే ఆదుకునే పరిస్థితి వుంది కాని లేనివారికి ఒక్క నెల డిలే అయితే కూడ వెంటనే కరెంటు తీసేయడానికి పురమాయించడం మాత్రం ఎక్కువగా జరుగుతోంది. విలేజ్ లో మొదట కరెంటు యిచ్చేటప్పుడు కొన్ని అగ్రిమెంట్స్ తీసుకుంటున్నారు. విలేజ్ లో కొంతమంది పెత్తందార్లు 10 హార్స్ పవర్ అని, 500 హార్స్ పవర్ అని పెట్టుతున్నారు. తరువాత, వారు దానిని ఉపయోగించుకోలేక పోతున్నారు. కొన్ని మిల్లులవారు 10 హార్స్ పవర్ అని పెట్టి కొంతకాలం రన్ చేసిన తరువాత నష్టం వస్తే అది వదలుకోవాలనుకుంటే 10 సంవత్సరాల గ్యారంటీ బాండ్స్ వుండడంవల్ల మినిమం ఛార్జ్స్ శుభ్రంకూడ కట్టవలసివస్తోంది. అటువంటివారికి ఏగ్జంప్షను యివ్వవలసిన అవసరం వుంది ఎవరైనా మిల్లుగాని, ఇండస్ట్రీగాని పెట్టుకున్నప్పుడు అందులో లాభం లేకపోతే కదా వదలుకోడానికి పూనుకుంటారు. అందువలన, కంపెనీగా వే చేయాలనే గ్యారంటీ ఏ 4-5 సంవత్సరాలకో పెట్టితే ఉపయోగకరంగా వుంటుంది దానివల్ల చాలామంది బాధపడుతున్నారు. ఇందులో రిట్రైంచిమెంట్ ఎక్కువగా జరిగింది. ఆంధ్రోళన వుంది. ఎక్స్ మినిష్టరుగా వున్నవారు ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు చైర్మనుగా వున్నారు. మరి, 'వారు ఎందుకు అంతమంచిని ఎక్కువగా వేసుకున్నారు? అదే గవర్నమెంట్ లో యీ వేళ నానఫీషియల్స్ రాగానే ఇంత రిట్రైంచిమెంట్ ఎందుకు అవసరం వచ్చిందో ఒక్కసారి గమనిస్తే ఆనేక రాజకీయ కారణాలవల్ల బోర్డు చైర్మనుగా వున్నవారు, బోర్డు చేసినట్లుంది. మొదట ఎంప్లాయిమెంట్ యిచ్చి తరువాత..

తీసేయడం ఒక విధంగా శోచనీయం. ఇదే కాంగ్రెసు గవర్నమెంటు వున్నప్పుడే యీ మధ్యనే కొంతమందిని ఎక్కువ చేశారు అందులో. ఇప్పుడు రిట్రెంచి మెంటు జరుగుతోంది. రిట్రెంచి ఆయినవారు, ఎల్. ఇ. ఇ లు మున్నగువారు చాల మంది ఉద్యోగాలు లేక బాధపడుతున్నారు. ఉద్యోగవసతులు కల్పించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ టి. సి. రాజన్.—అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన యీ డిమాండును సమర్థించలేకపోతున్నందుకు చింతిస్తున్నాను వారు చెప్పినదానిని బట్టి చూస్తే మూడవ ప్రణాళికలో తాము అనుకున్నదాంట్లో కనీసం మూడవ వంతు కూడ సాధించలేకపోయారు. నాలుగవ ప్లానులో 982 మెగావాట్స్ ఇన్ స్టాల్ కెపాసిటీ సాధిస్తాము అంటున్నారు. ఇదివరకున్న అనుభవాన్నిబట్టి, నాలుగవ ప్రణాళికలోకూడ ఘోరంగా పరాజయం పొందుతాను. ప్రారంభం చేసే దానికి మునుపు సక్రమంగా ఆలోచించుకోవడం లేదు ఏ ప్రణాళికకయినా ఆవేది తెలుస్తోంది. అంతేగాక, దేశంలో ప్రణాళికలకు ఎక్కువగా 'కావాలనే వుద్దేశంతో' ప్రజలపైన విపరీతంగా పన్నులు పెంచుతున్నారు. ఇతర రాష్ట్రంతో పోల్చి చూచినప్పుడు మదరాసు రాష్ట్రములో మినిమం గ్యారంటీ 17 రు.లు వుంటే మన రాష్ట్రములో 98 రు లు చేశారు. ఒకటికి రెండింతలు. వారిది మనకంటే చిన్న రాష్ట్రం మనది వ్యవసాయ రాష్ట్రం. రైతులకు ప్రోత్సాహ కరంగా తగ్గింపు రేట్లకు కరెంటు సరఫరా చేయడానికి బదులు రేట్లు విపరీతంగా పెంచితే ఎట్లా సద్వినియోగం చేసుకుంటారో అర్థం కావడంలేదు. ప్రజలలో కరెంటు కావాలనే కోరిక చాల వుంది. అందరికీ అందజేయలేకపోతున్నారు. దీనికి చాల కారణాలు వున్నాయి ఫారిన్ ఎయిడ్ లేదని, ఫారిన్ ఎక్స్‌చేంజి దొరకడంలేదని చెబుతున్నారు. ఈ బోర్డుద్వారా వున్న దానిని సక్రమంగా నిర్వహిస్తున్నారా అంటే ఆశ్చర్యకరమైన విషయాలు కనుపిస్తున్నాయి. ప్రభుత్వంలో జరిగే తప్పిదాల నుంచి తప్పించుకోడానికి యీ బోర్డును సృష్టించిందా అనిపిస్తోంది. ఎలక్ట్రిసిటీబోర్డు ఇంతవరకు సాధించినదేమిటని చూస్తే 19 కోట్ల రూపాయల అప్పు. ఎందువల్ల ఇంత అప్పు అయింది? ఈ డబ్బు వెచ్చించి ప్రజలకు కావలసిన కొత్త స్కీములు వేయడం వల్ల యీ అప్పు కాలేదు. కేవలం బోర్డు అసమర్థతవల్ల యింత అప్పు పెరిగిపోయింది ఈ అసమర్థతతో బోర్డు వుంచడంకంటే దానిని రద్దు చేయడం శ్రేయస్కరమేమో ఆలోచించవలసివుంది. ఈ బోర్డు చర్యలపైన ఒక హై పవర్ కమిటీ వేసి విచారించాలని ఎన్టీమేట్సు కమిటీవారు రిపోర్టులో వ్రాశారు దానిని గురించి ప్రభుత్వం ఏ ఆలోచనా చేయలేదు. ఎందువల్ల? బోర్డులో వున్న వారంతా ప్రభుత్వానికి అత్యంత సన్నిహితులా, లేక కావలసినవారా లేకపోతే విచారిస్తే బయటపడని రహస్యాలు యింకా ఎన్నో బయటపడతాయనే భయమో తెలియదు. 19 కోట్ల రు.ల అప్పు పెరిగింది, దానిని తీర్చడానికి ప్రజలపైన విద్యుచ్ఛక్తి రేట్లు పెంచుతున్నారు. నాలుగవ ప్రణాళికలో 170 కోట్లు కేటాయించినా, యింకొక 70 కోట్లు అదనంగా యిస్తే మొత్తం 240 కోట్ల రు.లు అయితేగాని అన్ని పనులు సక్రమంగా

పూర్తి చేయడానికి వీలులేదు అంటున్నారు. ఈ సంవత్సరం 89 కోట్ల రూపాయలు కేటాయించాలి అనుకొని 82 కోట్లు మాత్రమే కేటాయించారు 7 కోట్లు తగ్గించారు. అప్పర్ సీలేరు ప్రాజెక్టు మూడవ ప్రణాళికాంతానికి పూర్తి అవుతుందన్నారు కాని పూర్తికాలేదు. రేపు 15 వ తేదీన కొత్త గూడెం ప్రాజెక్టు ప్రారంభం చేయబోతున్నారు మొరార్జీదేశాయిగారు. అక్కడ 240 మెగావాట్స్ విద్యుచ్ఛక్తి వస్తుందంటున్నారు కాని దానిని వాడకోడానికి లైన్లు వేయలేదు. నాగార్జునసాగర్ కంటి పెద్ద ప్రాజెక్టు నిర్మించినంతమాత్రాన తీరిపోదు. నీటిసరఫరా చేసే కాలవలు లేకపోతే ఎంత నష్టం వస్తుందో అట్లాగే కొత్త గూడెం ప్రాజెక్టులో ఉత్పత్తి అయ్యే విద్యుచ్ఛక్తిని ఉపయోగించుకోడానికి లైన్లు వేయకపోతే కూడ నష్టం అవుతుంది. లైన్లు పున్నాయా, లేదా అనేది ప్రభుత్వం ఆలోచన చేయలేదు. లైన్లు లేకపోతే బోర్డుకు నష్టం జరిగిందని అదంతా ప్రజలపైన రుద్దడం జరుగుతుంది. దీనిని గమనించాలని ముందుగా పాఞ్చరిక చేస్తున్నాను. 18 కోట్ల రూపాయల ఖర్చుతో ప్రారంభించేసిన అప్పర్ సీలేరు ప్రాజెక్టు రేపు అగస్టులో ప్రారంభం కాబోతున్నది. అక్కడ కూడ 60 మెగావాట్స్ విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి కాబోతున్నది. దీనిని ఉపయోగించుకోడానికి లైన్లు లేవు. ట్రాన్స్మిషను చేయడానికి లైన్లు లేకుండా పెట్టినంతమాత్రాన ప్రజలకు లాభంలేదు. బలిమెల డాములో అది 12 కోట్ల రు. ల స్కిము. ఇదేమీ పెద్ద ప్రాజెక్టుకాదు సక్రమంగా సకాలంలో పూర్తి చేయలేదు. అలస్యం చేయడం వల్ల రోజురోజుకూ ధరలు పెరగడంవల్ల విపరీతమైన నష్టం కలుగుతున్నది దీనిని ప్రజలనెత్తిమీద వేస్తున్నారు. రామగుండం ప్రాజెక్టు 9 కోట్ల రూపాయలతో అయ్యేది కూడ పూర్తి చేయలేకపోతున్నారు. ఈ ప్రణాళికమీద ఇంత ఖర్చుచేసి ప్రజలకు ఏ మాత్రం ప్రతిఫలం లేకుండా వడ్డీ కట్టమనడం న్యాయమా, సబబా? ఈ ప్రాజెక్టువల్ల ప్రజలు లాభం పొందుతుంటే, సంతోషపడుతుంటే-ఖర్చు భరించాలనడం న్యాయంకాని. ఏమీ లేకుండా, ఇన్ని కోట్ల రూపాయలు డెడ్ కాపిటల్ గా పెట్టి వడ్డీ ప్రజలను కట్టమనడం అత్యంత విపాదకరం దీనిని పునరాలోచించాలని మనవిచేస్తున్నాను. ఇప్పుడు investigation లో ఉన్న పోచంపాడు, upper సీలేరు, కుంతల, ప్రాణహిత, ఇచ్చంపల్లి ఇప్పటికీ investigate చేయడానికి 10 లక్షలు ఖర్చు చేశారు, అదికూడా dead capital అవుతున్నది, continuity schemes కు 250 వేలు ఖర్చు చేస్తున్నారు, ఏ electricity projects అయితే పూర్తి చేసారో వాటిపై నష్టం వస్తే అది జరుగలేదంటే ప్రజలు భరించాలంటే న్యాయం ఉంది Existence లోనికే రాకుండా ఉన్నవాటిపై వడ్డీ రేట్లు ప్రజల నెత్తిపై పడడం అన్యాయం, మూడవ ప్రణాళికలో 89 వేల పంపు సెట్లు, 1966-67 లో 10 వేలు సెట్లు, 54 lift irrigation schemes చేర్చారు, ఇప్పుడు నాలుగు కోట్లు rural electrification కు మంజూరు చేశారు. Sub-transmissions, bulk loads, rural electrification మూడూ ఇందులో చేరి ఉన్నాయి, కొత్త గ్రామాలకు కరెంటు ఇస్తారా అంటే లేదు పూర్తి కాకుండా నిలిచి ఉన్నవాటిని పూర్తి చేయడానికే అప్పు ఇతర గ్రామాలకు లేదు అంటున్నారు అరు కోట్లు ఇస్తే వేకాని ఈ గ్రామాలకు కూడా పూర్తి కాదు అంటున్నారు. ఈ సంవత్సరంకాదు, రేపు

సంవత్సరానికి కూడా మిగిలిన గ్రామాలకు వెలుతురు కనబడుతుందనే ఆశ లేదు, పోయిన సంవత్సరం 1966-67 లో 20.12 కోట్లు రివెన్యూ రావలసి ఉంటే 18.78 కోట్లు మాత్రమే వసూలు చేసారు. నాలుగు కోట్లు తగ్గిపోయింది ఎవరివద్ద తగ్గింది? పెద్ద పెద్ద అసాములవద్ద నిలిచి పోయింది. ఈ సంవత్సరం 20.90 కోట్లు వస్తుందని అనుకుంటున్నారు అంటే 18.14 కోట్లు ఎక్కువ చేయబోతున్నారన్నమాట, ఒకేసారి ఇంత పెద్ద మొత్తం ప్రజలపై మోపితే ఎట్లా భరిస్తారు? మన రాష్ట్రంలోని 20 వేల గ్రామాలకు 4600 గ్రామాలకు మాత్రమే Electricity ఇచ్చారు ని వేరొక లోకి 200 గ్రామాలకు ఇచ్చినట్లు పేర్కొన్నారు. అంకెల గారడీయో, మంత్రులు సభ్యులను మభ్య పరచడానికి ఇచ్చారో నాకు తెలియదు. తప్పదు information ఇవ్వడం ధర్మం కాదని ప్రభుత్వాన్ని హెచ్చరిస్తున్నాను. 4,600 గ్రామాలకు సబ్బయి చేయడానికి 20 సంవత్సరాలు పడితే మన రాష్ట్రం అంతా విద్యుచ్ఛక్తితో ఆవరించాలంటే దాదాపు 80 సంవత్సరాలు పడుతుంది మన కొడుకులు కాకపోయినా మనమలు కూడా చూస్తారో లేదో అనుమానంగా ఉంది, ఇంత మందగొడిగా స్కిముస్ ఉన్నప్పుడు ప్రజలకు లాభం ఏమిటి? మద్రాసులో చూడండి. అన్ని గ్రామాలకు విద్యుచ్ఛక్తి ఇచ్చేసారు. మైసూరులో పూర్తి చేసారు, ఆంధ్ర రాష్ట్రం మాత్రమే వెనుకబడిపోతుంది, దీనికి కారణం ఏమిటి? మన రాష్ట్రానికి కేంద్ర ప్రభుత్వంలో సరియైన పలుకుబడిలేదు, వారికి శౌరవం మర్యాద లేదని తెలుస్తోంది, అన్ని రాష్ట్రాలలో ఆంధ్రపదేళ్ రెండవది, మిగతా రాష్ట్రాలకు ఇచ్చినంత ఆర్థిక సహాయం కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆంధ్రరాష్ట్రానికి ఇవ్వడంలేదు పోయిన సంవత్సరం అన్ని రాష్ట్రాలకు ఇచ్చిన figures నావద్ద ఉన్నాయి. మద్రాసు రాష్ట్రానికి 100 కోట్లు ఇస్తే ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కు 64 కోట్లు మాత్రమే ఇచ్చారు. మన రాష్ట్రం వరుసక్రమంలో తీసుకుంటే ఏడవ స్థానంలో ఉన్నది. ఇంతగా ఎందుకు దిగజారిపోయిందంటే కేంద్ర ప్రభుత్వంలో మనవారు అంటే మంచి అభిప్రాయం లేదని బోధపడుతుంది. రెండవ తప్పు ఏమిటంటే—మనకు కేంద్ర ప్రభుత్వం వారు power and irrigation కు కలిపి మనకు grants ఇస్తున్నారు రెండు కలిపి, ఇవ్వడం వల్ల, నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టు పెద్దది, ఎక్కువ మొత్తాన్ని ఖర్చు చేసేది కావడంవల్ల ఎక్కువభాగం అక్కడ ఖర్చు కావడంతో power కు తగ్గి పోతుంది, power, irrigation విడదీయడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వంపై పలుకుబడి ఉపయోగించాలి, అట్లా చేయడం లేదు. తేకపోతే నాగార్జునసాగర్ కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకునేట్లు చూడాలి అందుకు గట్టి ప్రయత్నం చేయకపోతే మనకు ఇచ్చే grant నాగార్జున సాగర్ కు ఖర్చు చేయవలసి ఉంటుంది. మద్రాసు రాష్ట్రంలో వై వెల్లి ప్రాజెక్టు ఖర్చును కేంద్ర ప్రభుత్వమే భరిస్తోంది. దీనివల్ల వచ్చే లాభాన్ని ఇతర రాష్ట్రాలకు కూడా అందిస్తామని అన్నారు కాని లాభం భగ్గుండుతున్నది అక్క మద్రాసు మాత్రమే. ఎందువల్ల ఆరకంగా కేంద్ర ప్రభుత్వంపై ఒప్పించగలిగారు? వారిపై సభాభిప్రాయం, శౌరవం ఉన్నది. మనకు అట్లా చేయలేకపోతున్నాము. నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టును కేంద్ర ప్రభుత్వం భరించాలి వూర్తి చేయడంవల్ల ఆంధ్రరాష్ట్రమే కాకుండా భారతదేశం యానా

వాగువడే అవకాశం ఉన్నప్పుడు కేంద్ర ప్రభుత్వం తీసుకోవాలని అడగడానికి మన ప్రభుత్వం ఎందుకు ప్రయత్నం చేయలేదో అర్థం కావడం లేదు, ఇంకా నష్టాలు వస్తున్నాయని ప్రజలపై పన్నులు వేస్తున్నారు అంతా ఆలోచన చేస్తే ఈ బోర్డు ఏమి చేస్తున్నది ప్రజల డబ్బు పంచుకోవడానికేనా అని ఆశ్చర్యం కలుగక మానదు ఇతర రాష్ట్రాలలో పారిశ్రామికాలను ఆకర్షించడానికి tariff rates తగ్గించి తక్కువ రేట్లకు ఎగ్రిమెంటు ఇస్తున్నారు అందువల్ల పారిశ్రామికాలు ముందుకు వస్తున్నాయి మీరు పెట్టిన రేట్లకు భయపడి ఆంధ్ర రాష్ట్రంలో పరిశ్రమలు పెట్టడానికి ఎవరూ ముందుకు రారు. ఈ ప్రభుత్వం అధికారంలో ఉన్నంతవరకు పారిశ్రామికంగా ఆంధ్ర రాష్ట్రం ముందుకు పోదు అని భాయం అయిపోయింది బోర్డు సమస్యలను ప్రభుత్వం పరిశీలించకపోతే చాలా ప్రమాదకరమైన పరిస్థితులకు దారి తీస్తుందని మద్దతిసారి మనవిచేస్తున్నాము. ఈ మధ్య బోర్డు గురించి ముఖ్యమంత్రిగారు ఫ్లెచిస్టూ సి. నధనింహంగారు చాలా తెలివి తేటలు కలిగినవారు అధ్యక్షులుగో ఉండడం మంచిది అన్నారు. సంతోషం: ఉప్పుకుంటాము, మరొక principle చెప్పారు ఎవరికి, ఇక మీదట extension (ఇవ్వకూడదని ప్రభుత్వ పాలసీ అన్నారు. కాని: మన కానసనథ సమావేశంలో ఉండగానే పార్వతీశంకారికి లక్ష్యవతిగానికి extension ఇచ్చారు. ఈ విధంగా retire అయిన వారికి రెండు పర్యాయాలు, మూడు పర్యాయాలు extension ఇస్తూ పోతే క్రొంద ఉన్న young, energetic and talented engineers ఏమి కావాలి? వారిలోను మెరి కల్పి ఉన్నారు. వనికి వచ్చేవారున్నారు. వారికి అవకాశం ఇస్తే జేకోంలో వెలుగురావడానికి అవకాశం ఉందని గుర్తించకపోతే, retire అయినవారే తప్ప వేరుకోడానికి అవకాశం ఇస్తే వారితో ఉత్సాహం పోయిపోయి దేశానికి నష్టం కలుగుతుంది. దానిని గట్టిగా పరిశీలించాలి రిటైర్ అయిన వారికి ఎందువల్ల ఇచ్చారు? వారికి అనుభవం, విజ్ఞానం ఉందని ఒప్పుకుంటాము బోర్డులో adviser ను, ఎందువల్ల వేయకు? ముద్రాను, రాష్ట్రం నుంచి "ఎందుకు" తీసుకు వచ్చారు? ఇక్కడ కరువు అయినారా? పార్వతీశంగారిని బోర్డులో adviser గా వేలి మరొక రీ కి ప్రమోషన్ ఎంతుకు ఇవ్వకూడదు? అయిన ప్రమోషన్ వత్తుందని కప్పులు కాయలు కాచేటట్లు ఉంటే అయినకు ప్రమోషన్ నిలిపివేసే ముత్యము చూపి తెచ్చి సంవత్సరానికి లక్ష రూపాయలు వ్యధాగా లెక్కు చేస్తారే అన్యాయం కాదంటారా? బోర్డులో జరిగే అన్యాయాలకు కరువు తరుక్కు పోతుంది. ఈ బోర్డు 1959 లో ప్రాకంభమయితే అప్పటినుంచి పాకిస్తానినది నుమటంబై 19 క్లోట్ల అప్పు ఒక్కటే కాకుండా బోర్డు "ఎంత" నష్టం కల్గిందో చూడవలసి ఉంది. 1963 లో 14 power transformers తెప్పరి చాట్ట. అందులో మూడు వని చేయడంలేదు. కాని క్రొంద 18 లక్షలు బోర్డు డిప్యూటీ కట్టారు. డిప్యూటీ త్వరగా జెలివకి తీసుకోకపోవడంవల్ల 18 లక్షల రుణములు వస్తుపోయాయి. హువేన్ సాంగ్ లోను విజయవాడలోను 1961 నుంచి 1962 వరకు 142 వాగ్లెన్ల బొగ్గు కార్మిక నష్టాని మాయమై పోయింది. ఇది చిన్న పొత్తుకాదు—వాగ్లెన్ బొగ్గు దానివల్ల 155 వేలు నష్టం వచ్చింది.

మచిలీపట్నం, విజయవాడ electricity undertakings తీసుకున్నప్పుడు tariff నిర్ణయించడంలో ఆలస్యం చేయడంవల్ల 50 వేలు బోర్డుకు నష్టం వచ్చింది. రాజమండ్రి పేపరు మిల్లును ప్రభుత్వం అమ్మివేసినప్పటికీ అంతకు ముందు ప్రభుత్వం ఇస్తున్న concession rates నే ఇప్పుడుకూడా ఇవ్వడంవల్ల 48 వేలు నష్టం వచ్చింది. శ్రీకాకుళంలో గరివిడి ఫ్యాక్టరీతో agreement finalise చేయడంలో జరిగిన ఆలస్యంవల్ల 145 వేలు నష్టం వచ్చింది. 1963-66 వరకు విశాఖపట్నంలో అయిదు సబ్డివిజన్లు 12 నెట్లు కలిపి పనిచేస్తే దానికి అయిదు లక్షలు ఖర్చు చేస్తే వారు చేసిన పని 4 లక్షలు విలువ కలిగినది మాత్రమే. ఇటువంటి దొంగ తనాలవల్ల 99 లక్షలు నష్టం కలిగింది. వరంగల్లు సెంట్రలు స్టోర్సులో 1965 లో సంగారెడ్డికి ఇచ్చిన 117 వేలు విలువ కలిగిన సామానులు ఎక్కడకు పోయాయో తెలియదు. ఇంతవరకు ప్రభుత్వం తేల్చలేదు. లక్షల రూపాయలు విలువ కలిగిన సామాను పోతుంటే బోర్డు కండ్లు అప్పగించి చూస్తూంటే దానిని సమర్థమైన బోర్డు అంటామా? ఇది ప్లాన్ అంటామా? ప్లాన్ ప్రకారం పంచకోవడం అంటే అది వేరు! విజయవాడ సర్కిల్లో 1971 దొంగతనాలు జరిగాయి. 5 లక్షలు విలువ గలిగిన సామాను ఎక్కడకు పోయిందో తెలియదు. మొత్తం 80 లక్షల రూపాయలు నష్టం బోర్డుకు వచ్చింది దీని నంతను ప్రజలు భరించాలని కోరడం న్యాయమా? ఇక్కడ క్రొత్త గూడెంలో రేపు మొరార్జీ దేశాయిగారు ప్రారంభించబోతున్నారు. జపానులో పాటాచి కంచెనీ వారికి ఒక్కొక్క యూనిటుకు 7 లక్షల రూపాయలు అదనంగా ఇచ్చి 7 యూనిట్లు స్థాపించారు. 28 లక్షల రూపాయలు యీ బోర్డు పాటాచి కంచెనీకి అదనంగా పే చేసినారు యెందువల్ల యీ విధముగా జరిగినది? బోర్డు అధ్యక్షునికి లాభం ఉన్నదా అని అడుగుతున్నాను. అవసరంగా, ప్రాధ్యూసు ఆర్యో కరెంటు ఉపయోగించే స్థితిలో లేనప్పుడు 28 లక్షల రూపాయలు ప్రజల డబ్బు యివ్వడానికి బోర్డువారు యెట్లా సాహసించారని అడుగుతున్నాను

Mr Deputy Speaker —The House now stands adjourned till 8-30 A M on 13-7-67,

(The House then adjourned till Half past Eight of the clock on Thursday) the 13th July 1967)



